Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, February 9, 1999

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 6 (2553) 1999 VASARIS-FEBRUARY 9 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA – $1

Laisvės kaina

Kaip pavienių žmonių, taip ir tautų gyvenimas banguoja, liejasi į krantus nelaimėmis, nepasisekimais, liejasi ir džiaugsmais bei laimėjimais. Lietuvių tauta savo istorijos raidoje to gero ir negero gali suskaičiuoti itin nemažus kiekius.

KĄ GALIMA būtų kaltinti, kaip aiškinti, kad tauta apsigyveno ant tako, kad amžiams įstrigo tarp dviejų skirtingų kultūrų, tarp vienodai agresyvių rytiečių ir vakariečių, visuomet tykojusių užgrobti tą gintarinį žemės kampelį – Lietuvą. Dėl tų kaimynų užmačių tauta buvo priversta amžinai budėti, tarpais ir labai užsidariusi saugoti savo tapatumą, gelbėti kalbą, raštą, papročius, religiją, savąjį gyvenimo būdą, kuris visada buvo pati vertingiausioji brangenybė, užtikrinanti tautinį kartų tęstinumą. Tautos istorija pilna skaudžių akimirkų, dar skaudesnių laikotarpių, grūdinusių ryžtą ir būtinybę išlikti, nors vilionių įsilieti į tautą supančias kitataučių mases visais laikais buvo. Jų pakanka ir šiandien. O vis dėlto savo istoriją nušviesinome laimėjimų ir pergalių datomis, kurios ne sykį tapo tartum užmokesčiai už tai, kad dirbome, kovojome, neatsisakėme savo gimtojo krašto ir tautos. Šio šimtmečio pradžioje pati šviesiausia data buvo Vasario 16-toji. Ir tai jau ne tik data, ne tik didelė šventė. Tai tartum naujo kraujo įliejimas į tautos kūną, kad širdis stipriau plaktų, kad užtektų stiprybės pasirenkant naujuosius laikus, kurie tautai uždėjo sunkiausius bandymus okupacijų dešimtmečiais, ardžiusiais tautos vienybę, slopinusiais tautinį sąmoningumą. Ar šiandien galime jau pasidžiaugti, kad tuos bandymus atlaikėme, kad išgyventi sunkmečiai mus tikrai užgrūdino ateičiai?

VASARIO 16-tosios proga reikėtų į tai giliau pažvelgti. Tiesa, visi jau džiaugiamės Lietuvos valstybės atstatymu, Kovo 11-tąja, prisišliejusia taip arti prie Vasario 16-tosios, tartum simbolizuotų neginčijamą laisvės tęstinumą. Nėra abejonės, kad šio šimtmečio antrasis nepriklausomybės pakartojimas yra laimėjimo ir pergalės ženklas, atpildas už kiekvieną kraujo lašą, paaukotą gyvybę, sugadintą sveikatą, už tūkstančius ištremtų, nukankintų, nužmogintų tėvynainių. Už nepriklausomybę kaina didelė. Kyla tik klausimas, ar jau viskas apmokėta, kiek dar už ją reikės mokėti ir kas mokės? Tvirtinti atgautos nepriklausomybės pamatus, kurti šviesesnę ateitį, ruošti naująsias tautos kartas, kad jos tinkamai paveldėtų iškovotas ir įsigytas vertybes – uždaviniai dideli ir šventi. Jiems vykdyti niekada neužteks vien tik vadovaujančių asmenų, nesvarbu kokių norų jie turėtų, kokioms politinėms partijoms priklausytų. Į didžiąją darbymetę turi jungtis ir didelės talkos, visi kaip vienas turi judėti viena ir ta pačia linkme, vedančia tėvynės gerovei kelti. Kad šiandien laisvoje tėvynėje kai kam jau gerai, kai kam dar negerai, kad joje galima džiaugtis pasiektais laimėjimais ir liūdėti dėl nesibaigiančių negerovių, – nėra tikrasis išeities taškas kuriant tautos ir valstybės viziją. Gyventi su šia diena – vienokia ar kitokia – galbūt kiekvienam lengviau ir paprasčiau, nepriklausomybe naudotis parankiau ir patogiau. Bet tautos bei valstybės išlikimo užduotys ieško ir ieškos kitokių žmonių. Vasario 16-tąją švęsdami pagalvokime, kurioje pusėje aš esu? O gal kam nors dingtels: aš menkas žmogelis, apseis jie ir be manęs. Jei taip kam nors atrodytų, kaip tada suprasti ir pavadinti tuos, kurie už "menkus žmogelius", savo brolius ir seseris, nepabūgo mirti, teismuose tarti tiesos žodį, kentėti tardymų kamerose? Jie ir buvo tie, kurių dėka gimė ir Vasario 16-toji, ir Kovo 11-toji. Ji įpareigoja visus – didelius ir mažus – kurti naują Lietuvą. **Č.S.**

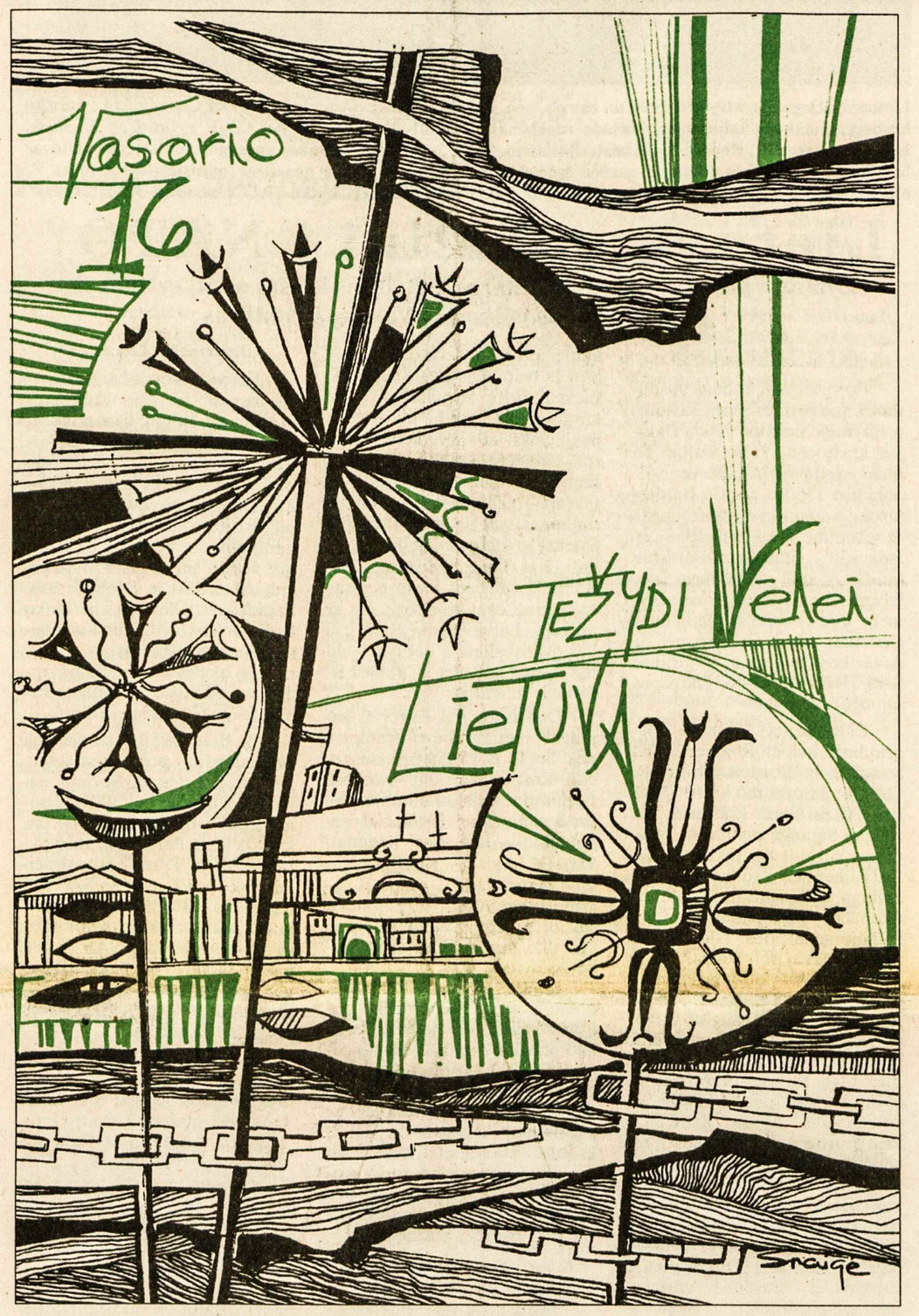

Težydi vėlei laisva ir nepriklausoma Lietuva! *Dail. Snaigė Šileikienė*

Lietuva, ŠAS ir Rytprūsiai

V. PRIŠČEPIONKA, Otava

1999 m. sausio mėn. viduryje Lietuvoje viešėjo žinomas JAV politologinių tyrimų instituto "RAND Corporation" analitikas Robert Nurick. Šia proga Lietuvoje plačiausiai skaitomo dienraščio "Lietuvos rytas" korespondentas Artūras Račas 1999.I.20 su juo turėjo gana ilgą pokalbį.

R. Nurick'o viešnagės tikslas – susipažinti su naujausiais įvykiais Baltijos valstybėse ir pasidalinti nuomonėmis su šių valstybių vadovais. Jį domino Baltijos valstybių vadovų pažiūros į ŠAS (NATO) reformas bei viltys dėl jų kraštų priėmimo į šią organizaciją.

Kaip jau yra žinoma, pirmajame ŠAS plėtros rate dalyvauja Čekija, Lenkija ir Vengrija. Anot R. Nurick'o, šį pavasarį Vašingtone įvyksiančiame ŠAS valstybių atstovų susitikime naujų narių (šalia Čekijos, Lenkijos ir Vengrijos) priėmimas į ŠAS eiles nebus svarstomas.

Kyla klausimas: kada ir kokiomis sąlygomis bus priimami nauji nariai? R. Nurick: "Kai ŠAS valstybės galvos apie naujus narius, bus vertinama strateginė aplinka, kitų šalių padėtis regione". Jo nuomone, nauji nariai, ypač Baltijos valstybės ŠAS struktūroje, Rusijai yra nepriimtini. Todėl pasak Nurick'o, galutinis ŠAS sprendimas bus grynai strateginis, ir tai "labai priklausys nuo Rusijos santykių su ŠAS". Amerikietis taip pat pareiškė, jog "...politiniam sutarimui dėl Baltijos valstybių dar reikia nemažai laiko... tai pasakytina ir apie gynybos, ir apie užsienio politiką, ypač kalbant apie Kaliningradą (Karaliaučiaus sritį – šiaurinę Rytprūsių dalį, V.P.) ir Baltarusiją".

Baltarusiją (Gudiją) šį sykį paliekant nuošaly, verta giliau panagrinėti Rytprūsių klausimą ryšium su Baltijos valstybių, ypač Lietuvos, priklausymu ŠAS organizacijai. Šis klausimas buvo plačiai svarstomas Rytprūsių vokiečių Vokietijoje leidžiamame laikraštyje "Das Ostpreussenblatt" 1998.XII.12. (Parūpino Le Kro, Red.). Laikraščio bendradarbis Stefan Gellner savo straipsnyje "Ostpreussen im Kalkuel der USA" nagrinėja amerikiečių pažiūras į Rytprūsių dilemą. Anot straipsnio autoriaus, priimant Baltijos valstybes į ŠAS eiles, rusų valdomi Rytprūsiai vaidins svarbiausią vaidmenį. "ŠAS juostai" apsupus Rytprūsius, nėra abejonės, Rusija į tai atitinkamai reaguos – tai galės baigtis šaltojo karo atnaujinimu. Šios prielaidos patvirtinimui S. Gellner remiasi keliolikos žinomų amerikiečių politologų pasisakymais.

Konservatyvaus Cato instituto mokslinio bendradarbio Vašingtone Stanley Kober nuomone, į ŠAS įjungiant Baltijos valstybes, Rytprūsiai taps buvusio šaltojo karo laikotarpio antruoju Berlynu. Tokia padėtis galėsianti Rusiją sugundyti atgaivinti savo atominės ginkluotės pajėgas.

Panašiai apie šaltojo karo atsinaujinimą galvoja ir aukštas ŠAS pareigūnas generolas John Sheenan. Tačiau jis taip pat teigia, jog Baltijos valstybėms vienintelė grėsmė gali būti tik iš Rusijos pusės; todėl jų saugumas bus užtikrintas tik tada, kai jos įsijungs į ŠAS struktūrą.

Adrian Karatnycky savo straipsnyje rašo ("Wall Street Journal", 1996.XI.29), jog besikeičianti Rusija, nors ir labai stengiasi tapti tarptautinės bendrijos nare, vis dar neigiamai žiūri net į bendrų sienų su Rusija neturinčias naujas ŠAS valstybes; Rytprūsių apsupimas ŠAS "žiedu" būtų atviras grąsinimas Rusijos saugumui.

Ką tokiu atveju darytų Rusija? Pirmojo JAV ambasadoriaus Gudijai Peter Swartz nuomone, Rusija darytų didelį spaudimą Lietuvai, reikalaudama laisvo priėjimo prie izoliuotų Rytprūsių (dar ne taip seniai Jelcinas bandė gauti Lenkijos sutikimą per jos teritoriją pravesti greitkelį susisiekimui su Rytprūsiais, bet lenkai tam griežtai pasipriešino).

Ypatingas dėmesys turėtų būti kreipiamas ir į didelį Rusijos karinių pajėgų telkinį Rytprūsiuose. Nors pasibaigus šaltajam karui karių skaičius šiame regione buvo žymiai sumažintas, grėsmės atveju jų skaičius labai greitai galėtų būti vėl padidintas.

Rusija labia įtariai žiūri į bet kokį karinių pajėgų didinimą prie jos sienų: kai lenkai

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Parlamentarai sugrįžo Otavon

Kanados parlamento nariai vasario 1 po septynių savaičių atostogų sugrįžo atgal į Otavą, kur jų laukė ne tik darbas, bet ir piketuotojai–valdžios tarnautojai, nekantraują jau principiniai priimto atlyginimų suvienodinimo įstatymo vykdymo (valdžia galvoja, kad įstatymas per daug toli nuėjo tarnautojų naudai ir nori tą atlyginimų skirtumą apkarpyti). Darbotvarkėje laukia kontroversinio Britų Kolumbijos teismo sprendimo, kuriuo nuspręsta nebausti vaikų pornografijos rinkėjų, jei jie tos pornografijos neplatina, skubaus panaikinimo. Tas parlamentui būtų įmanoma pasinaudojant specialiu Kanados konstitucijos straipsniu, tačiau atrodo, kad juo nebus pasinaudota, o bus leista sprendimui eiti lėčiau per apeliacinius teismus. Valdančiųjų liberalų laukia naujo biudžeto paruošimas ir pristatymas, kuris numatytas vasario 16 dienai. Opozicijos partijos jau pirmą darbo dieną pradėjo atakuoti ir siūlyti savo nuomones, kaip panaudoti praeitų metų biudžeto likutį. Spaudimas yra didelę jo dalį panaudoti sveikatos tarnybai sutvarkyti visoje Kanadoje.

Kanada pirmininkaus Jungtinių Tautų Saugumo taryboje visą vasario mėnesį. Saugumo tarybą sudaro 15 valstybių atstovai ir ji laikoma svarbiausiu pasaulio saugumo veiksniu. Kanados ambasadorius Jungtinėms Tautoms, 55 metų karjeros diplomatas Robert Fowler, vasario 2 oficialiai paskelbė Kanados nustatytą diplomatinę liniją, kuria ji remsis sprendžiant pasaulio valstybių nesutarimus – naudoti "švelnią jėgą"("soft power") ir siekti susitarimo labiau diplomatija, o ne brutalia jėga. Vasario mėnesio darbotvarkėje yra visa eilė svarbių reikalų, pradedant su Kosovo ir Irako krizėm bei įvairių JT misijų veiklos įvertinimu.

Turizmo atžvilgiu Kanada stovi devintoje vietoje pasaulinių mastu. 1998 metais Kanadą aplankė 18.7 milijonų turistų iš kitų kraštų, arba beveik 8% daugiau, negu 1997 metais. Daugiausia turistų iš svetur susilaukia Prancūzija (70 milijonų), Ispanija (47.7 milijonų),

(Nukelta į 8-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Rusijos nafta Mažeikiuose

Sausio 29 d. naftotiekiu iš Gudijos per Biržus į Mažeikius buvo pradėta pumpuoti 5,000 tonų naftos, skelbia ELTA. Sekančią dieną (šeštadienį) teko sustabdyti "Mažeikių naftos" darbą iki pirmadienio pietų dėl žaliavų trūkumo. Dėl sustabdymo įmonė patyrė kasdien daugiau kaip milijoną litų nuostolio. Rusijos ambasadoriui Vilniuje Konstantinui Mozeliui buvo įteikta nota, prašanti padėti išaiškinti ir pašalinti kliūtis, trukdančias tiekti naftą pagal "Mažeikių naftos" sutartis su Rusija. Tiekimą tvarko valstybinė firma "LUKoil".

"Mažeikių naftos" generalinis direktorius Gediminas Kiesius vyko į Maskvą susitikti su Rusijos firmų atstovais ir derėtis dėl žaliavų tiekimo. Lietuvos ūkio ministeris Vincas Babilius tiki, kad Gudijos teritorijoje vykdomas naftotiekio remontas gali būti viena iš tiekimo sustabdymo priežasčių.

Neteis A. Lileikio

ELTOS žiniomis, sausio 29 d. aštuonių gydytojų komisija, vadovaujama Valstybės teisės medicinos tarnybos generalinio direktoriaus Antano Garmaus, paskelbė išvadą, kad Aleksandro Lileikio, kaltinamo žydų genocidu, sveikata per silpna, kad jis galėtų dalyvauti savo teismo procese. Dr. Garmaus nuomone, apžiūrėjus 92 m. amžiaus kaltinamąjį ir susipažinus su jo sveikatos tyrimų rezultatais negalima tikėtis, kad A. Lileikio sveikata pagerės.

Komisija savaitę anksčiau tokią pačią išvadą paskelbė dėl žydų genocidu kaltinamo K. Gimžausko.

Bankams pelningi metai

Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijaus Šarkino pranešimu, dešimt Lietuvos komercinių bankų pernai dirbo sėkmingai ir gavo 109.2 mln. litų pelno. Kaip rašo ELTA, pridėjus dar dviejų užsienio bankų skyrių veiklą, bendras pelnas prieš reviziją siektų 106.9 mln. litų. Tik vienas užsienio banko skyrius dirbo nepelningai. Pirmininko nuomone, bankų rezultatai mažai tesikeis po revizijos tikrinimų.

Kneseto pirmininkas Lietuvoje

Kaip praneša ELTA, sausio 13-15 d.d. Lietuvoje lankėsi Izraelio Kneseto pirmininkas Dan Tichon. Vilniuje jis aplankė su žydų praeitimi susijusias vietoves, kapines, dalyvavo atidengime atminti nės lentos žydų veikėjui, Lietuvos valstybės tarybos nariui Nachmanui Rachnilevičiui, 1916-1918 m. gyvenusiam Vilniaus gatvėje 27.

D. Tichon vizito tikslas buvo stengtis paskatinti abiejų šalių ryšius. Jis teigė, jog yra galimybių kurti aukštųjų technologijų bendras įmones, bendradarbiauti mokslo ir tyrimo srityse. Jis pareiškė nuomonę, kad vietoje lapkričio mėnesį pradėjusios veikti tarptautinės sovietų ir nacių nusikaltimų tyrimo komisijos, reikėjo steigti dvi atskiras komisijas, kad nepainiotų padėties per Antrąjį pasaulinį karą ir po jo. (Komisijai vadovauja seimo narys Emanuelis Zingeris, kuris komisijoje tuo tikslu yra sudaręs dvi grupes). Svečias taip pat sakė pritariąs nuostatai, jog būtina siekti istorinio teisingumo, praneša "Lietuvos aidas" (nr. 8).

Rūpinsis krizių valdymu

Sausio pradžioje Lietuvoje lankėsi ŠAS (NATO) krizių valdymo žinovų grupė, vadovaujama John Kriendler. Jie atvyko susipažinti su planuojamu krizių išankstinės apsaugos ir valdymo sistemos tyrimo ir derinimo centrų, kurį ketinama atidaryti š.m. vasarą, pasak Vidaus reikalų ministerio Stasio Šedbaro. Centro tikslas būtų tirti iš įvairių valstybinių žinybų ir žiniasklaidos gaunamą informaciją apie galimas ar esamas krizes ir apie tai pranešti aukščiausiems Lietuvos pareigūnams, skelbia BNS.

Centras būtų steigiamas prie Vidaus reikalų ministerijos arba prie vyriausybės. Jame nuolat dirbtų keli pareigūnai, priimtų bei tvarkytų gaunamą informaciją ir spręstų, kada ir kaip ją skleisti.

Remia KAM įstatymą

Sausio pradžioje užsienyje paskirti Lietuvos gynybos atašė ir kariniai atstovai susitiko su seimo Valstybinio saugumo komiteto nariais. Jie pažymėjo, kad užsienyje yra teigiamai vertinamas seime svarstomas Krašto apsaugos sistemos finansavimo strategijos įstatymo projektas. Šis dokumentas laikomas pagrindu Lietuvos pasiruošimui narystei ŠAS (NATO). Užsienio kraštuose pabrėžiama, jog "Lietuva yra gerokai pažengusi į priekį siekdama narystės NATO – tiek kariuomenės valdyme, pasiruošime, tiek savo įstatymine baze ir finansavimu.

Seimas sausio 14 d. pritarė Krašto apsaugos sistemos finansavimo strategijos įstatymo projektui, kuriame siūloma nustatyti finansavimo santykinius rodiklius 2000 metams – 1.70 iki 1.75% bendrojo vidaus produkto, 2001 m. – 1.95-2.00% bendrojo vidaus produkto.

Praeitų metų statistika

Kaip rašo ELTA, nuo 1997-jų metų gruodžio iki praėjusų metų gruodžio infliacija Lietuvoje sudarė 2.4%. Per 1998 m. gruodžio mėn. daugausia išaugo būsto, vandens, elektros, dujų ir kieto kuro grupės kainos (0.3%). Poilsio ir kultūros paslaugos pabrango .1%, o tik .02% padidėjo maisto produktų ir nealkoholinių gėrimų kainos. **RSJ**

Šiame numeryje

Laisvės kaina
Į didžiąją darbymetę turi jungtis ir didelės talkos
Lietuva, ŠAS ir Rytprūsiai
Rytprūsių apsupimas gali baigtis šaltojo karo atnaujinimu
Lietuva pakeliui į NATO?
Rusijos nusistatymas neturi reikšmės ŠAS pozicijai
Raštu ir ginklu kovojęs
Prisimenant a.a. Vladą Būtėną-Ramojų, mirusį 1993 metais
Vietoje pilietybės – tautinė chartija
Naujas lenkų projektas teikti saviesiems privilegijas
Kančioje brendęs vyskupijos vadovas
Dabar mes skiname bedieviško auklėjimo vaisius
Dienos arabų krašte Jemene
Pasiekėm labai laukinius kalnus, kur nėra jokio medelio
Mokykla – kaip didelė šeima
Vaikai ėjo prie direktoriaus su gražiausiais linkėjimais
Piligrimės godos
Autorės pietizmas savo žemei – ne knygiškas...

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760 LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $42, pusmetinė – $21, rėmėjo – $52, garbės – $62. Oro paštu į užjūrius – $135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular $42.00, supporter $52.00, honorary $62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Lietuvos delegacija, atvykusi 1999 m. sausio mėn. apžiūrėti AECL (Atomic Energy of Canada Ltd.) vartoto branduolinio kuro talpintuvų, kuriuos ruošiamasi gaminti Lietuvoje. Iš k.: AECL ryšininkas J. Slack, Ignalinos meras Br. Ropė, Ūkio ministerijos atstovas J. Kazlauskas, Aplinkos apsaugos ministerijos atstovas M. Bilkis, generalinis Lietuvos garbės konsulas H. Lapas, Aplinkos apsaugos ministerijos atstovas Z. Mackevičius, vertėja G. Markauskienė, "Pramprojekto" direktorius L. Butkus, AECL atstovas p. Mahindra

Lietuva pakeliui į NATO?

Žymiųjų politikų samprotavimai apie Baltijos kraštų ateitį ryšium su jų pastangomis įsijungti į Vakarų struktūras

VYTAUTAS P. ZUBAS

Po vasaros ir rudens apsnūdimo, paskutinės metų savaitės pasižymėjo politine veikla Baltijos kraštuose. "The Baltic Times" redaktorius Steven C. Johnson 136 nr. aprašė Baltijos jūros saugumo konferenciją Stockholme, įvykusią 1998 m. lapkričio viduryje. Baltiečių nuotaiką kėlė skandinavų, vokiečių ir amerikiečių pasisakymai, kad baltiečių saugumas glaudžiai rišasi su Europos ir Amerikos saugumu ir pritarė ŠAS (NATO) ir ES (Europos sąjunga) plėtimui.

Entuziazmą silpnino pagrindinio kalbėtojo amerikiečių senatoriaus Gordon Smith (R. Oreg.) pareiškimo, kad ŠAS tinka tiktai tiems kraštams, kurie gali Sąjungą sustiprinti, o ne tiems, kurie ieško tik apsaugos. "Argumentas, kad narystė reikalinga apsaugai nuo galimos okupacijos nėra patenkinamas", kalbėjo senatorius. Įsidėmėtina pastaba mūsų politikams.

Amerikos politinis stebėtojas Zbigniew Brzezinski kalbėjo: "Mums reikia saugios Europos, norint užtikrinti globalinį pastovumą ir Amerikos saugumą. Mes turime peržiūrėti ir stiprinti jau pusę šimtmečio trunkančius gerus santykius tarp Europos ir Amerikos". Jis siūlė Lietuvą ir Slovėniją priimti į ŠAS jau sekančiam rate, neatmesdamas Latvijos ir Estijos bei pažadėdamas, kad anksčiau ar vėliau visi to norintys kraštai taps ŠAS nariais. "Tuo tarpu tik Lietuva ir Slovėnija atitinka ŠAS reikalavimus".

Glaudus Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimas ir geri santykiai su Rusija yra dalis ŠAS reikalavimų. Kitas pliusas Lietuvos naudai yra gynybai skiriamos lėšos: nuo 1.5% jos bus pakeltos iki 2% BVP (GNP) 2001 metais ir atitiks kitų ŠAS kraštų skiriamas sumas. Estams ir latviams ne tik lėšos trukdo patekti į ŠAS. Atgavusi nepriklausomybę Lietuva visiems, kurie tik norėjo, suteikė pilietybę. Latvijoje ir Estijoje net ten gimę ir užaugę rusakalbiai pilietybės dar ir šiandieną neturi.

Dažnai girdime, kad baltiečių vienybė yra tik mitas. Lietuvos užsienio reikalų min. A. Saudargas, paklaustas, ar Lietuva įstos į ŠAS, jeigu iš trijų Baltijos kraštų tik ji viena bus pakviesta, nedvejodamas atsakė: "Stosim, o kodėl gi ne?"

(Taip turbūt buvo atsilyginta estų ministeriui, kuris kitoje konferencijoje pareiškė, kad Estija priklauso skandinavų, ne baltiečių kraštų šeimai. Čia gali būti ir trupinėlis tiesos. Anatol Lieven, britų žurnalistas, savo knygoje rašė: švedų ministeris, paklaustas ar nereikėtų visus tris baltiečių kraštus įjungti į skandinavų penketuko būrį, pasakęs, – estus priimti nebūtų sunkumų, gal ir latviai galėtų patekti, o lietuviai nebūtų priimti. Kas Toronte klauso CBC Radio 2, tas bent kartą per savaitę girdi estų kompozitorių ar atlikėją. Latvio vardą išgirs gal kas dvi savaites, o lietuvių – du tris kartus per metus. Panaši istorija ir su lenkais V.Z.)

Diskusijos dėl Europos sąjungos plėtimo buvo trumpesnės. Su 13 iš 15 ES priklausančių kraštų kairiųjų rankose tarptautinė spauda numato plėtimo silpnėjimą. Vokiečiai nepatenkinti, kad turi padengti 58% ES biudžeto. Nauja vyriausybė mano, kad ES reikia iš pagrindų peržiūrėti ir pritaikyti šių dienų reikalavimams, nes kas tiko penkiolikai narių, nebetiks dvidešimčiai.

Klaus Neubert, Vokietijos užsienio reikalų ministerijos politinių reikalų direktorius sakė, kad nuo 1957 m. ES turi sukaupusi 320,000 mašinraščio puslapių teisinių nuostatų, iš kurių tik 80,000 leidžia derėtis dėl jų įsigaliojimo laiko, bet ne dėl jų turinio. "Kandidatai kraštai visus šituos nuostatus turės priimti ir vykdyti. Jie neįsivaizduoja kiek tai pareikalaus darbo ir išlaidų", pabrėžė pareigūnas.

Amerikos senatoriai remia Lietuvą

Tame pačiame "TBT" nr. Rokas M. Tracevskis rašo apie aštuonis Amerikos senatorius, po konferencijos Stockholme atvykusius į Vilnių. Visa aštuoniukė priklauso parlamentarinei komisijai ŠAS reikalams, atstovauja demokratų ir respublikonų partijoms. Sen. William Roth (R), grupės vadovas, sakė, remiąs ŠAS atvirų durų politiką ir tikisi "sulaukti dienos, kai šis kraštas bus ŠAS narys".

Prezidentas V. Adamkus po susitikimo sakė, kad senatoriai vienbalsiai remia ŠAS plėtimą. Sen. Roth užtikrino, kad Rusijos nusistatymas neturi reikšmės ŠAS pozicijai. Senatorių misija buvo nustatyti kandidatų kraštų į ŠAS pasiruošimą ir, be Vilniaus, jie lankėsi Lenkijoje ir Rumunijoje.

Vienbalsis grupės siūlymas priimti Lietuvą į ŠAS sekančiame rate buvo nelaukta staigmena. Ne taip seniai senatoriai John Warner (R), Dale Bumpers (D) ir Tim Hutchinson (R) balsavo net prieš pirmo rato plėtimą. 1990 m. kovo mėn. vienintelis sen. Charles Grassley (R) iš šios grupės ragino prez. George Bush pripažinti Lietuvos nepriklausomybę ir užmegzti diplomatinius ryšius. Senatoriai Warner, Bumpers ir Roth balsavo prieš ir ultrakonservatyvaus sen. Jesse Helms pasiūlytas įstatymas buvo atmestas 36 prieš 56 balsus. Taigi mainos rūbai margo svieto Lietuvos naudai.

Brzezinskis Lietuvoje

Tas pats Rokas M. Tracevskis aprašo buvusio Amerikos prezidento Jimmy Carter patarėjo užsienio politikos reikalais Zbigniew Brzezinski vizitą Vilniuje. Atvykęs po konferencijos Stockholme, svečias kalbėjo seime, susitiko su prez. V. Adamkum, buvusiu prez. A. Brazausku, seimo pirm. V. Landsbergiu, Amerikos ir Lenkijos ambasadoriais, lietuvių ir lenkų bankininkais. Vilniaus universitetas jam suteikė garbės daktaratą, o prez. V. Adamkus apdovanojo Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu.

Z. Brzezinski laikomas toli pramatančiu politiku-strategu. Jis anksti pramatė Sovietų Sąjungos žlugimą; jau 1993 m. sakė, kad Estija pirmoji bus pakviesta į ES. Pernai pavasarį patarė "World Trade" organizacijai pakviesti Latviją, o ŠAS atidaryti biurą Rygoje, kad "Latvija nesijaustų išskirta, kai Lietuva bus pakviesta į ŠAS". Abu patarimai buvo priimti. "Jo pranašystės pildosi, nes remiasi kruopščia analize", sakė buvęs prez. A. Brazauskas.

Žurnalistams Brzezinski kalbėjo, esą nerealu tikėtis, kad trys Baltijos kraštai visi kartu taps ŠAS nariais. Tačiau Lietuva gali ir turi būti pakviesta pirma Latvijos ir Estijos į ŠAS. "Europa be Lietuvos negali būti saugi. Jos įjungimas į ŠAS būtų pirmas žingsnis į Europos saugumą". Seime Brzezinskis pareiškė: "Lietuvos įstojimas į ŠAS atidarytų duris ir kitiems dviem baltiečių kraštam. Vienam kraštui peržengti raudoną liniją būtų mažiau komplikacijų". (Čia ir išaiškėja jo strategija: Estija yra Suomijos, kuri priklauso ES kaimynė. Lietuva yra Lenkijos, kuri greitai taps ŠAS nare, kaimyne. Šitokiu ėjimu Vakarai tikisi nesuerzinti Rusijos. V.Z.).

Pavydas – blogas patarėjas

Tokia antrašte Rygoje išeinantis "The Baltic Times" pavadino savo vedamąjį. Lietuva turi pagrindo džiaugtis Brzezinskio pareiškimais. Šilti Lietuvos santykiai su Lenkija, kuri pagreitintu keliu įtraukiama į ŠAS ir ES ir laikoma pavyzdžiu tarp buvusių komunistinių kraštų, – yra raktas į Vakarų Europos sąjungas. Abiejų kraštų parlamentai, vyriausybės, prezidentai ir karinės pajėgos reguliariai bendradarbiauja.

Glaudūs Lietuvos-Lenkijos santykiai kelia pavydą Rygoje ir Taline, kurių politikai mano, kad į ES galima eiti pavieniui, o į ŠAS – visi kartu. Tai toks pat nerimtas argumentas, kaip ir Vilniaus bei Rygos pavydas Estijai gavus ES pakvietimą. Kokia nepaprasta būtų baltiečių pergalė, jei pakviesdami Lietuvą į ŠAS, Vakarai parodytų, kad, nepaisant Rusijos nepasitenkinimo, šis regionas nėra neprieinamas.

Lietuva geriausiai tinkanti ištrinti raudoną liniją, kuria Rusija apjuosė Baltijos kraštus. Lietuva gynybos reikalams skiria daugiau nei jos šiaurės kaimynės. Jos santykiai su Rusija yra geriausi. Be to, lietuvių kilmės amerikiečių yra dešimteriopai daugiau negu latvius ir estus sudėjus kartu, kurie energingai pasisako už ŠAS. Priedo, reikalui esant, Lietuvą parems 30 milijonų lenkų kilmės amerikiečių.

Religiniame gyvenime

Vysk. J. Boruta, SJ, š.m. sausio 5 d. Vilniuje susitiko su iš Izraelio atvykusiu S. Vyzentalio centro direktoriumi Efraimu Zurofu, kuris pareiškė norėjęs su vyskupu asmeniškai susitikti, pakalbėti apie lietuvių ir žydų santykius, paneigti pasklidusią mintį, kad jis esąs radikalių nuostatų šalininkas. Pokalbyje aiškėjo, kad E. Zurofas nelaikąs visos lietuvių tautos žydšaudžiais. Abu sutarė, kad skaičiuojant nusikaltėlius reikia išsamesnių istorinių bei teisinių tyrinėjimų, reikia taipgi atsargiau žiūrėti į sovietmečio tyrinėjimų duomenis, kurie gali būti pateikti pagal sovietinės propagandos reikalavimus. Taipgi klaidinga teigti, kad visi žydai buvo komunistai arba enkavedistai. Reikia bendromis jėgomis griauti įsisenėjusias klaidingas pažiūras. E. Zurofas papasakojo apie savo senelių kilmę iš Lietuvos. Jam buvo įteiktas Lietuvos katalikų mokslo akademijos metraštyje išspausdintas 1991 m. mirusio kun. J. Lauriūno pamokslas, atspindintis krikščioniškąją poziciją, medžiaga apie nacių siautėjimą Vilniuje. (Vokiečių okupacijos metu žuvo 127 kunigai ir 57 klierikai). Anot vyskupo, įvykęs pokalbis prisideda prie tinkamo visuomenės nusiteikimo ugdymo.

Šv. Mykolo Arkangelo (Įgulos) šventovėje 1998 m. gruodžio 30 d. įvyko Kauno choro "Giesmė" religinis sukaktuvinis koncertas minint to choro 15 m. veiklos sukaktį. Grigališkąjį choralą paįvairino aktorė V. Kochanskytė, paskaitydama poetų K. Bradūno, B. Brazdžionio ir S. Gedos kūrybos. Choras "Giesmė", įsteigtas 1983 m., gieda Mišių metu Kauno arkikatedroje bazilikoje. Yra sėkmingai koncertavęs užsienyje; 1990 m. chorų ir orkestrų festivalyje Portugalijoje iš 32 dalyvavusių chorų pripažintas geriausiu. Sukakties proga choro vadovė S. Jautakaitė apdovanota Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos padėkos raštu. Choras susilaukė daug sveikinimų.

A. Lipniūno kultūros centras 1998 m. gruodžio 28 - sausio 1 d.d. Užpaliuose, Utenos raj., surengė Jaunimo žiemos akademiją "Iššūkiai 2000-tųjų išvakarėse". Renginio tikslas – gilinti tikėjimą, panagrinėti aktualius Katalikų Bendrijos bei visuomenės klausimus. Iš įvairių Lietuvos vietovių buvo suvažiavę apie 60 jaunuolių. Kasdien jie dalyvaudavo Mišiose, veikė kūrybinėse grupėse. Lankytasi Užpalių apylinkėse, aktyviai jungtasi į paskaitas bei diskusijas. Akademijai daug talkino Užpalių mokytojai, mokyklos direktorius G. Indrašius, klebonas kun. E. Rinkevičius. Programoje diskutuoti šeimos sukūrimas, narkomanija, krikščionybės sukakties temos. Talentų vakare atskleisti dalyvių gabumai. Naujieji metai sutikti Mišiomis šventovėje.

Didžiojo krikščionybės jubiliejaus proga 2000 metais Kryžių kalne bus iškilmingai pastatytas jubiliejinis kryžius Didžiųjų Kryžiaus kalno atlaidų metu. Tie atlaidai bus švenčiami pagrindinėse Lietuvos vyskupijų šventovėse: Vilniuje, Šiluvoje, Pivašiūnuose, Marijampolėje, Žemaičių Kalvarijoje, Krekenavoje. Jubiliejaus proga Kaune vyks Eucharistinis kongresas, Marijampolėje Mariologinis kongresas, Vilniuje – religinės muzikos ir giesmių šventė, Klaipėdoje – ekumeninis susitikimas. Romos centriniam 2000 metų jubiliejaus komitetui įteiktas Lietuvos XX šimt. kankinių ir tikėjimo liudytojų sąrašas, kurį sudaro 114 kankinių bylos. Sąraše – keturi vyskupai (Reinys, Borisevičius, Ramanauskas, Matulionis), 58 kunigai, 46 pasauliečiai, 3 vienuolės, 2 diakonai ir vienas seminaristas.

Nauja labdaros valgykla atidaryta š.m. sausio 4 d. prie Šiaulių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo šventovės. Klebonas kun. K. Daknevičius sakė, kad šiuo metu kartą per dieną maitinami 20 benamių vaikų, vėliau bus galima pamaitinti 50. Valgyklą remia Maltos ordinas, "Caritas" ir parapija. Tikimasi paramos iš Šiaulių miesto įmonių bei įstaigų.

Šv. Klaros ordino seserų vienuolynas, pirmas toks Lietuvoje, pradėtas statyti Kretingoje. Manoma, kad statyba bus baigta iki 2000 m. Velykų. Šiuo metu šešios klarietės gyvena privačiame name. Kretinga pasirinkta, nes ten veikia Šv. Antano religijos mokslų institutas. Vienuolyną projektavo Italijos architektas N. Rimmaudo, prie Kryžių kalno statomo pranciškonų vienuolyno projekto autorius. Finansuoja Italijos ir Australijos Katalikų Bendrijos. Vienuolyne apsigyvens 24 klarietės. Pasaulyje yra apie 18,000 Šv. Klaros seserų.

"Tikiu Dievą Sutvėrėją" – tokiu pavadinimu š.m. sausio 6-8 d.d. Šiauliuose vyko vyskupijos tikybos mokytojų seminaras, kuriam vadovavo iš Vokietijos Muencheno atvykęs prof. dr. Gerdas Birkas, SVD. Seminaro tikslas buvo padėti katechetams pagilinti Šv. Rašto, teologijos, moderniosios pedagogikos žinias. Vadovas aiškino, kaip sukūrimą vertina Biblija ir koks gamtamokslinis požiūris. Biblija atsako į klausimą, kokia žmogaus vieta pasaulyje; mokslas tiria pasaulio vyksmus bei evoliuciją. Aiškintasi, kodėl mokiniai per menkai domisi religijos bei tikėjimo klausimais. Profesorius pastebėjo, kad panaši problema esanti ir Vokietijoje.

Moksleivių ateitininkų žiemos akademija įvyko 1998 m. gruodžio 26 - sausio 1 d.d. Akmenėje. Dalyvavo apie 80 moksleivių iš visos Lietuvos. Pirmoji akademija Anykščiuose buvo surengta tuometinio Lietuvos ateitininkų federacijos pirmininko dr. Arvydo Žygo iniciatyva. Po to studijų savaitės vyko visuose miestuose ir miesteliuose. Ši akademija 25-toji. Į Akmenę suvažiavę moksleiviai dalyvavo paskaitose, pokalbiuose, kuriems vadovavo seimo narys A. Patackas, filosofas T. Sodeika, gyd. N. Liobikienė, įvairių specialybių studentai. Dalyviams buvo suteikta proga atskleisti savo talentus kūrybiniuose būreliuose. Suvažiavimą globojo Akmenės klebonas kun. I. Žeberskis, OFM, ir vikaras kun. T. Domarkas.

Lietuva, ŠAS ir Rytprūsiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

1994 m. prie Rytprūsių sienos padvigubino savo karių skaičių, Rusija į tai labai stipriai reagavo. Be abejonės rusų reakcija būtų daug stipresnė, jeigu Baltijos valstybės įsijungtų į ŠAS gretas; tokį užmojį Jelcino vyriausybės aukštas pareigūnas Sergėjus Jastršemski palygino su "rusiškos ruletės" žaidimu. Susirūpinimą yra išreiškęs ir estas Kadri Liik laikraštyje "Esti Paevaleht" (1997.V.30), teigdamas, jog po palankiais susitarimais tarp ŠAS ir Rusijos slepiasi užmaskuotas minų laukas. Anot jo, Baltijos valstybės esančios viena iš tų "minų"; jeigu ši mina sprogtų, tai iš Baltijos valstybių nedaug kas liktų. Tokį galimą įvykį stipriai sudramatina James Schlesinger "Wall Street Journal" (1997.XI.19) puslapiuose: Rusijai užpuolus Baltijos valstybes, jas apginti būtų galima tik panaudojus atominius ginklus.

Minėtos galimybės veda į vieną išvadą: Baltijos valstybių įjungimas į ŠAS tik tada užtikrins Europos ir jos rytinių sričių saugumą bei pastovumą, kai partnerystės santykiai tarp ŠAS ir Rusijos bus tiek pažengę, jog Rusija galės, be jokios baimės, visiškai pasitikėti ŠAS valstybių karinių pajėgų taikiais siekiais.

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. **(905) 625-2412**

A†A
inž. VYTAUTUI MATULEVIČIUI
staiga mirus, skaudžią netektį išgyvenančiai velionies žmonai LUCINAI bei jos artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia –
Ada Jucienė
Laima ir Česlovas Senkevičiai

A†A
VYTAUTUI MATULEVIČIUI
mirus,
nuoširdžiai užjaučiame žmoną LUCINĄ, sūnus – ALGĮ ir GYTĮ su šeimomis bei visus artimuosius ir kartu liūdime –
Vida ir Algis Baltrušaičiai
Magdalena ir Pranas Krilavičiai su šeima

A†A
ANICETAI APERAVIČIENEI
mirus,
dukrai VIDAI ir jos vyrui VYTUI PAŠKAMS, vaikaičiams – EDVARDUI ir ANDRIUI bei giminėms Lietuvoje nuoširdžią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime –
Birutė ir Teodoras Stanuliai

A†A
ANICETAI APERAVIČIENEI
mirus,
jos dukrą VIDĄ, žentą VYTĄ ir visą šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime –
V. E. Krikščiūnai *V. M. Vaitkai*
A. T. Sekoniai *A. Vitkienė*
J. A.Vaškevičiai

BUVUSIAM BENDRADARBIUI
a.a. LIUDUI VYŠNIAUSKUI
mirus,
jo žmoną GENĘ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –
Genė ir Eugenijus Kuchalskiai

A†A
LIUDUI VYŠNIAUSKUI
mirus,
jo žmonai GENEI, seseriai RAMUTEI ir jos vyrui JERONIMUI PLEINIAMS, giminėms bei artimiesiems Kanadoje, Lenkijoje ir Lietuvoje reiškiame nuoširdžią užuojautą –
Birutė ir Teodoras Stanuliai

MIRTIES PRANEŠIMAS

A†A
PAULINA POLIENĖ,
sulaukusi 84 m. amžiaus, po ilgesnės ligos mirė 1999 m. sausio 26 d. latvių slaugos namuose "Kristus daržs". Palaidota sausio 28 d. York kapinėse šalia anksčiau mirusio savo vyro. Velionė paliko podukrą Ziną Eirošienę Klaipėdoje, seserį Irmą Kubę Latvijoje. Tebūna jai lengva Kanados žemelė.
Testamento vykdytojai

PADĖKA

A†A
PRANAS JANKAUSKAS
mirė ligoninėje 1999 m. sausio 12 d. Palaidotas sausio 16 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Esame dėkingi Anapilio parapijos klebonui prel. Jonui Staškevičiui už maldas bei karsto nešėjams už jų patarnavimą a.a. Prano paskutinėje kelionėje į amžinojo poilsio vietą. Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie lankė velionį ligoninėje, pareiškė užuojautas raštu ir asmeniškai, pasiuntė gražių gėlių, užprašė Mišias. Dėkingi ponioms už skanius pyragus.

Ypač mums paliko gilų įspūdį mūsų draugai ir artimieji, kurie nepabūgo nepaprastai blogo oro ir atvyko palydėti mūsų mielą Praną į jo paskutinę žemišką kelionę.

Dar kartą tariame visiems nuoširdžiausią lietuvišką ačiū.

Su giliu liūdesiu – *žmona Birutė ir sūnus Pranas*

Buvusių sovietinių ir fašistinių konclagerių kalinių konferencijoje Berlyne 1999 m. sausio 19-27 d.d. Iš Lietuvos dalyvavo mons. ALFONSAS SVARINSKAS ir NIJOLĖ SADŪNAITĖ (dešiniame krašte)

Raštu ir ginklu kovojęs

VLADAS BŪTĖNAS-RAMOJUS – dar vienas "pamirštas" panevėžietis

Antrasis pasaulinis karas po pasaulį išblaškė tūkstančius mūsų tautiečių, žemiečių. Vieni pateko į Sibiro lagerius ir Rytų tremtį, kiti, išvengę tokio likimo, ne rožėmis klotais keliais atsidūrė Vakaruose.

Vieną iš pastarųjų, Vladą Būtėną, visuomenės veikėją, kelių knygų autorių, 1941-ųjų sukilimo, pasipriešinimo artėjančiai antrajai sovietinei okupacijai 1944-aisiais dalyvį, Vakaruose geriau žinomą Ramojaus vardu, noriu čia pristatyti. Tam yra net kelios priežastys.

1. Lietuvoje, Panevėžyje, iki nepriklausomybės atkūrimo jis buvo nežinomas, nes beveik per 50 metų "aršaus buržuazinio nacionalisto" epitetas uždarė visus apie jį informacijos kelius. Tik po 1990-ųjų, kada prasidėjo aktyvus bendradarbiavimas su pasitraukusiais į Vakarus, kada pradėjom gauti laiškus ir spaudinius iš buvusių mokinių, sužinojome ir apie šį neeilinį gimnazijos auklėtinį.

2. Jis gimė 1923 m. gruodžio 2 d. Tad neseniai buvo jo 75-asis gimtadienis.

3. 1998 m. lapkričio 7 d. sukako 5 metai nuo jo mirties.

4. 1999 m. vasarą sukanka 55 metai nuo tų tragiškų dienų, kada nepriklausomos Lietuvos mokyklose patriotiškai auklėti mažai ginkluoti jaunuoliai stojo į nelygią kovą, bandydami sulaikyti iš Rytų paskui pakrikusią vokiečių kariuomenę besiveržiančius Raudonosios armijos pulkus. Tarp jų buvo ir Vladas Būtėnas.

5. Vladas Būtėnas nuo 1933 iki 1940-ųjų gyveno Panevėžyje ir mokėsi vienoje seniausių Lietuvoje valstybinėje berniukų gimnazijoje.

Mokinys

Savo gyvenimo kelią pradėjo Vabalninke pašto tarnautojo šeimoje. Baigęs gimtojo miestelio pradinę mokyklą, per Žaliąją girią mokslų tęsti atvyko į Panevėžio gimnaziją, kurioje dar nuo J. Balčikonio, J. Yčo, K. Šakenio, J. Lindės-Dobilo laikų vyravo romantinė dvasia ir patriotinės nuotaikos. Čia jis buvo aktyvus visuomeninių organizacijų narys. "Meno kuopos" susirinkimuose skaitė pirmuosius prozos ir poezijos bandymus. Šeima, mokytojai, patriotiškai nusiteikę klasės draugai, kuopos literatai padėjo susiformuoti jo pasaulėžiūrai, gyvenimo nuostatoms, kurioms buvo ištikimas iki gyvenimo pabaigos.

Karys

Buvęs 1941-ųjų sukilimo dalyvis, 1944-aisiais įstojo į apsaugos būrį. Kaudamiesi su Raudonosios armijos avangardiniais daliniais lyg ir dengė besitraukiančios vokiečių armijos ariergardą. Matyt, tomis sunkiomis traukimosi dienomis rašė dienoraštį, nes 1956 m. Čikagoje išleistoje autobiografinėje knygoje "Lenktynės su šėtonu" labai detaliai aprašo tų dienų įvykius, detalų traukimosi maršrutą: Vabalninkas – Pasvalys – Vaškai – Linkuva – kautynės su bolševikais prie Joniškėlio – Saločiai – Ryga – Valmiera – Skuodas – mūšiai prie Sedos – Karaliaučiaus – Pilava – Dancigas – Sopotas – Kopenhaga – belaisvių stovyklos anglų zonoje. Rytprūsiuose teko pajusti prievartą ir pažeminimą, kai kartu su likimo draugais teko apsivilkti "Luftwaffe" uniformomis ir būti pastumdėliais jau demoralizuotoje vokiečių kariuomenėje.

Išvietintųjų stovyklose

Danijoje, patekę į anglų karo belaisvių stovyklą, vėl keletą mėnesių kentė pažeminimą, kol atsidūrė perkeltųjų stovykloje Seedorfe, Štadėje, Dedelsdorfe ir kt. Gyvenimas ir čia nelepino. Vėliau apie tai rašė savo atsiminimuose: "Buvome patekę į tokį pragarą, kur dienai gaudavome tik riekutę duonos ir dubenėlį skystos, vandeningos sriubos".

Baigęs buvusio Panevėžio gimnazijos direktoriaus Petro Būtėno vedamus mokytojų kursus, apie trejetą metų mokė "perkeltųjų" vaikus pradinėje mokykloje.

Amerikoje

Kaip ir daugelis "perkeltųjų", 1949 m. atvyko į JAV. Duonai užsidirbo karpydamas medžius ir pjaudamas žolę Čikagos priemiesčio soduose. "Pirmuosius dolerius šiame krašte užsidirbinėjo (...) generolas Stasys Pundzevičius su sūnumi, vėliau plačiai iškilęs mokslininkas Romas Kašuba, geografas Antanas Bendorius, buvęs spalvingo laikraščio "Amerika" redaktorius Henrikas Lukaševičius ir daug kitų" – prisimindamas gyvenimo pradžią JAV vėliau rašė V. Būtėnas ("Dienai einant vakarop", 13). Tuo pat metu pradėjo rašinėti į lietuviškus laikraščius. Vėliau darbas šaldytuvų gamykloje. Išmokęs linotipininko amato, rinko spaudinius lietuvių ir amerikiečių spaustuvėse. Nuo 1978 m., kaip aktyvus visuomenės veikėjas, buvo pakviestas į "Amerikos balso" radijo lietuvių skyrių, kur dirbo net 14 metų. (Iki 1992 m.).

Spaudos fronte

Gyvendamas JAV tapo vienu iš žymiausių lietuvių spaudos bendradarbių. Jo rašiniai lietuvių bendruomenės kultūrinio gyvenimo, meno, saviveiklos ir kt. klausimais buvo spausdinamos "Naujienose", "Tėviškės žiburiuose", "Dirvoje", "Darbininke", "Karyje" ir kt. periodiniuose leidiniuose. Teigiama, kad tų rašinių buvo per tūkstantį.

Jo plunksnai priklauso keletas knygų. Vienintelė poezijos knyga "Nuėję plotai", išleista 1952 m. – unikalus leidinys, tapęs bibliografine retenybe. Buvo išspausdinta tik 200 egz. Kiek šiandien liko, sunku pasakyti. Į šį kuklų leidinuką sudėti eilėraščiai, rašyti tragiškiausiu traukimosi iš Lietuvos metu. Jų vertę didina ir nuorodos į parašymo laiką bei vietą. Čia, kaip ir "Lenktynėse su šėtonu", galima atsekti traukimosi maršrutą: "Poste" – 1944 m. liepos 26 d. Šiaurės Lietuva, "Ryga" – 1944 m. rugsėjo 30 d. Vėliau – 1945 m. kovo mėn. Gdynėje, birželio mėn. – belaisvių stovykloje, 1948 m. – Dedelsdorfe ir t.t.

Išgyvenimai

Daug vertingos istorinės medžiagos sutelkta knygoje "Lenktynės su šėtonu". Ten minimos konkrečios vietos, bendražygiai. Knyga išleista 1956 m. Autorius, bijodamas pakenkti pasilikusiems bendražygiams, savo ir jų giminėms, neminėjo tikrų pavardžių, o rašė koduotais vardais: kapitonas Y, leitenantas X, kapitonas Z, Vytautas, Stepas, Dėdė ir t.t. Kadangi tai mūsų krašto žmonės, kai kurie galbūt mokėsi Panevėžio gimnazijoje; prašiau autorių, kad Lietuvai jau tapus laisvai, atskleistų tikrąsias pavardes. 1992 m. sausio 29 d. laiške jis į tai atsakė: "Lenktynių su šėtonu" pavardes mielai galėčiau atskleisti". Deja, nespėjo (o gal namuose liko rankraštyje), nes mirė 1993 m. lapkričio 7 d., nesulaukęs net 70-ojo gimtadienio.

Įvairūs leidiniai

Naudodamasis įvairiais šaltiniais Vl. Būtėnas parengė ir išleido 2 dalių partizaninio judėjimo Lietuvoje apybraižas "Kritusieji už laisvę" (1967 ir 1969 m.). 1972 m. pasirodė tuo pačiu principu parengtas leidinys apie religijos "laisvę" sovietinėje Lietuvoje – "Dabarties kankiniai".

1977 m. su bendraautoriais išleido dokumentais paremtą knygą apie lietuvius JAV-se "Pensilvanijos angliakasių Lietuva". 1979 m. vasarą pradėjo rašyti antrąją savo autobiografijos dalį "Dienai riedant vakarop" apie gyvenimą Vokietijoje, JAV. Ir ne vien apie save.

Kadangi jis buvo lituanistinio ir visuomeninio gyvenimo sukūryje, rašė daug apybraižų apie įvairius lietuvių bendruomenės renginius, bendravo su daugeliu žymių lietuvių išeivijos veikėjų, tai ši autobiografinė apybraiža, spausdinta 127-se "Draugo" numeriuose, yra lyg ir lietuvių bendruomenės JAV gyvenimo istorija. Deja, ir šis darbas liko nebaigtas.

Nenorėdamas dar labiau apsunkinti Lietuvoje likusios motinos, į Sibirą ištremtos vienintelės sesers bei giminių likimų, pasirašinėjo ne tikrąja pavarde, o Ramojum, Raišupių ir kitais slapyvardžiais.

Sovietiniuose leidiniuose

Lietuvoje jo vardas bene pirmą kartą oficialiai paminėtas V. Vanago "Lietuvių rašytojų sąvade" išleistame 1987 m. Leidinio autorius dar turėjo parašyti: "poetas. 1944 m. su hitlerininkų daliniais pasitraukė į Vakarus, dirbo klerikalų "Drauge", "Amerikos balso" radijuje. Išleido eilėraščių rinkinį "Nuėję plotai" (1952), antitarybinę knygą "Lenktynės su šėtonu".

Pabaigai tiktų posmas iš jo eilėraščio "Gal ne tais keliais", rašyto 1945 m. birželio mėn. belaisvių stovykloje:

Ir laukai sužaliavę nebe šūviais skardena,
Bet čiurlena jaunais ir šviesiais vyturiais,
Tiktai mums ar begrįžti gyvent, kaip
kadaise gyvenom
Gal ne tais pro mirtį praslinkus keliais...

Vyt. Baliūnas,
Panevėžio J. Balčikonio gimnazijos mokytojas, kraštotyros būrelio vadovas. Respublikos 47, Panevėžys 5319

MYLIMAI MOTINAI

a.a. ANICETAI APERAVIČIENEI

iškeliavus amžinybėn,

dukrą VIDĄ PAŠKUVIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame –

Lietuvos kankinių parapijos choras

AtA

STEPONUI IGNATAVIČIUI

mirus,

jo žmoną BIRUTĘ, sūnų STEPONĄ, jo šeimą ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Vasagos ir apylinkių lietuvių bendruomenė

Dar vienas kovotojų muziejus

Tauro apygardos partizanų ir tremtinių muziejus Marijampolėje

Lietuvos politkalinių ir tremtinių sąjungos skyrius Marijampolėje jau nuo 1988 metų pradėjo rinkti medžiagą pokario partizaninių kovų ir tremties istorijai Sūduvoje įamžinti. Ilgainiui buvo sistemingai pradėtas kurti Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejus Marijampolėje. Pradžioje turėjome tik du kambarius, bet rodiniai nepaprastai greit gausėjo, ir dviejuose kambariuose nebetilpo. 1998 m. gavome naujai suremontuotas 266m^2 patalpas, kuriose esame sudarę planus įsteigti nuolatinę, modernią, informatyvią parodą to laikotarpio istorijai prideramai pavaizduoti. Esame sudarę planus ir sąmatą.

Nesulaikomai bėga metai ir tolsta laikai, kada Lietuvos dukros ir sūnūs nelygioje kovoje grūmėsi su raudonuoju okupantu dėl Tėvynės laisvės. Ant Tėvynės laisvės aukuro jie sudėjo savo vos pražydusią jaunystę, motinų, tėvų, sesių bei brolių ašaras ir savo sveikatą bei gyvybę.

Mes, išlikę gyvi, neturime teisės leisti, kad išblėstų vardai tų, kurių krauju aplaistyta gimtoji žemė. Jei nepadarysime to dabar, vargu vėliau atsiras pasiryžėlių.

Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejų organizuoti ir jam vadovauti LPKT sąjunga pavedė man, Aldonai Vilutienei, buvusiai partizanų ryšininkei, KGB pragarus perėjusiai politinei kalinei. Dar būdama lageryje svajojau kada nors tokį muziejų įsteigti. Dirbsiu tą darbą, kiek leidžia jėgos. Plėsime visus veikiančius muziejaus skyrius. Rodinių turime gausiai, ir dar vis auga: archyvinė medžiaga – ginklai, partizanų apranga bei buitiniai dalykai, nuotraukos, dainos, prisiminimai. Numatoma įrengti simboliniai partizanų kapai. Planuojama atskira paroda prievarta palikusiems gimtąjį kraštą užsienio lietuviams. Laukiami prisiminimai, nuotraukos ir visa kita, kas verta išsaugoti ateities kartoms. Čia galės būti pravestos pasipriešinimo istorijos pamokos moksleiviams, vaizdajuosčių įrašai demonstruojami ekskursijoms. Bet tam reikia plačiaekranio televizoriaus ar mini-kino įrangos.

Savivaldybė lėšų skirti negali, nes pati neturi. Telkiame iš verslo žmonių, kreipiamės į išeiviją, ypač kilusią iš Tauro apygardos partizanų vietovių. Kiekvienam aukotojui bus pranešta apie aukos gavimą ir informuojamas apie atliktus darbus.

Aukas galima įnešti į valiutinę sąskaitą – nr. 11500 6092, Lietuvos taupomasis bankas, Marijampolės skyrius; banko kodas 60107; arba į sąskaitą litais: nr. 50002 106. Lietuvos taupomasis bankas, Marijampolės skyrius; banko kodas 60107.

1998 m. vasarą mūsų muziejų aplankė išeivijos publicistas Juozas Kojelis. Jis susižavėjo mūsų darbu, į muziejaus sąskaitą kartu su dr. Zigmu Brinkiu įnešė 500 dolerių ir pažadėjo bent laikinai mums talkinti. Jis sutiko priimti Šiaurės Amerikos lietuvių aukas ir savo išlaidomis mums jas perduoti. Kviečiame pasinaudoti jo paslaugomis. Juozo Kojelio adresas: 747 23rd Street, Santa Monica, CA 90402, USA.

Aldona Vilutienė,
Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejaus vedėja, Šaulių 60, 4520 Marijampolė. Tel. (43) 56-223

SPAUDOS BALSAI

Vietoj pilietybės - tautinė chartija

Lenkijos įstatymo projektas teikti "lenko chartiją" užsienio lenkams neturintiems Lenkijos pilietybės

Vilniaus lenkų dienraštis "Kurier Wilenski" 1998 m. gruodžio 28 d. laidoje išspausdino Lenkijos senato įstatymo projektą, pagal kurį užsienyje gyvenantiems lenkams būtų duota "Lenko chartija", kurios savininkas turėtų Lenkijoje įvairias lengvatas. Kadangi ne visi senatoriai šį projektą remia, Lietuvos lenkų sąjungos veikėjas ir Lietuvos seimo narys J. Sienkiewicz minėto laikraščio skiltyse ragina Lietuvos lenkus paremti tuos senatorius, kurie šį įstatymo projektą gina.

Šį projektą Varšuvos savaitraštis "Polityka" taip apibūdina: "'Lenko chartija', kaip tvirtina projekto autoriai, tai tėvynės duota privilegija, patvirtinanti priklausomybę lenkų tautai (nemaišyti su pilietybe – chartija pilietybės neduoda). Ją gali gauti asmenys, kuriems pilietybė buvo atimta, dėl įvairių priežasčių emigravo, taip pat ir tie, kurie niekad piliečiais nebuvo, tačiau savo kilme, veikla, šnekamos lenkų kalbos vartojimu bei būsimos kartos auklėjimu – aiškiai pabrėžė savo prisirišimą prie lenkų tautos. (...) Tautybę patvirtina konsulas, kuris tuo pačiu metu priima lenkų tautai ir Lenkijos respublikai ištikimybės pažadą.

Chartija taikliai vadinama tėvynės privilegija, nes ja remiantis galima, tarp kitko, gauti nemokamą vizą, laiku neribotą teisę būti Lenkijos teritorijoje, lygiai su Lenkijos piliečiais mokytis visokio lygio viešosiose mokyklose, remiantis ta pačia taisykle gauti pažymėjimus sveikatos apsaugos srityse, sanatorijas, atleidimą nuo viešų mokesčių ir duoklių, kuriomis yra apkraunami svetimšaliai. (...) Nėra žinoma, kaip pvz. Lietuvos ir Gudijos valdžios elgsis su savo piliečiais, kurie duos Lenkijos respublikai ištikimybės pažadą."

Apie Kauno getą

Oksfordo universiteto žurnalas "Holocaust and Genocide Studies" 1998 m. trečioje laidoje išspausdino knygos "Hidden History of the Kovno Ghetto" recenziją, kurios pabaigoje kalbama apie pasipriešinimą naciams ir Kauno geto likvidavimą: "Įvairių pakraipų sionistai ir kairieji sukėlė pasipriešinimą, kuris kartais buvo Vyresniųjų tarybos, žydų geto policijos bei gete esančių dirbtuvių pareigūnų remiamas. Tačiau visi pasipriešinimo sabotuoti Vokietijos karo ekonomiką, reikalingumo priešintis būdai dėl sunkių ir nenumatomų sąlygų buvo nepaprastai pavojingi. 1943-44 m. bendram įvairių pasipriešinimo judėjimui, turinčiam apie 600 dalyvių, pavyko suorganizuoti sąlygas 300 jaunų vyrų ir moterų pabėgti į Rūdininkų girią pas partizanus ir dalyvauti ginkluotoje kovoje su vokiečių okupantais. Išlikęs gyvas kaunietis Dov Levin, vienas iš įžymių Lietuvos žydų holokausto istorikų, aprašo viename (knygos) skyriuje savo gyvenimą gete ir pabėgimą su bičiuliais į miškus.

1943 m. birželio mėn. Himmleris įsakė paversti getą į koncentracijos stovyklą. Tų metų rudenį SS jau turėjo pilną jos organizacinę kontrolę, suorganizavo kai kuriems jos gyventojams atskiras darbo stovyklas ir deportavo 2,700 kitų į darbus Estijoje. Po pusės metų dauguma vaikų ir vyresniųjų – 1300 žydų – buvo iš geto deportuoti ir vienoje iš labiausiai žiaurių akcijų iššudyti. Likusieji 6,100 1944 m. vasarą buvo deportuoti į Štuthofą ir Dachau. Mažiau nei šimtas išsigelbėjo nuo žūties geto slėptuvėse. Apie 200 vaikų paslėpė lietuvių katalikų šeimos, o kiti 300 suaugusių sugebėjo išsigelbėti slapstydamiesi už geto ribų".

JAV LB pirmininkė adv. REGINA NARUŠIENĖ su Lietuvos prezidentu VALDU ADAMKUMI jo inauguracijoje 1998 m.

Prisimenant stambiuosius įvykius

RIMVYDAS SIDRYS

Buvau Vilniuje Prezidento rinkimų metu. Baugu buvo žiūrėti, kaip Paulausko TV reklamos bent jau kiekiu nustelbia Adamkų. Paulausko reklamų buvo gal 5 sykius daugiau negu Adamkaus. Kas jį rėmė, paaiškėjo po rinkimų. Laikraščiai surado, kad kažkoks žmogelis iš Kelmės, beturtis, kurio vaikus savivaldybė išlaiko, paaukojo Paulausko rinkimų vajui 100,000 litų. Ir tokių "geradarių" buvo nemažai. Jau ne su baime, bet su paguoda, nors kartu ir su liūdesiu, ėjom prisiminti žuvusiųjų Sausio 13-osios naktį. Prie seimo rūmų degė laužai, žmonės dainavo. Kalbėjo Prezidentas. Labiausiai jaudinantis momentas man buvo prie TV bokšto, kur daktaras D., to įvykio liudininkas, pasakojo, kaip žuvo Rolandas Jankauskas. Tankams artinantis, jis draugams sušuko: "Nesitraukit, negi jūs bijot už Lietuvą mirti!" Jis nesitraukė ir buvo tanko sutraiškytas. Tankų išraustos vėžės ir dabar pasiliko neišlygintos. Jos tapo tautos laisvės paminklu.

Ypač ryškiai jaučiau, kad esu su savo tauta per Dainų šventę. Stebėjau ir kartu žygiavau tris valandas eisenoje nuo Katedros iki Vingio parko. Per 60 metų daug kas pasikeitė, bet lietuvių genotipas išliko. Pro mane žygiavo tos pačios mergaitės, kurios kadaise Panevėžy žygiuodavo į medelių sodinimo šventes. Vingio parke užėjo lietus, žvarbus vėjas, bet dainos skambėjo galingai, 14,000 dainininkų balsai skambėjo kaip vienas. Tačiau labiausiai man suvirpino širdį, kai paskutinei "Lietuva brangi" nuskambėjus, paskutinei raketai nušvytėjus, jau einant namo vėl iš tolo pasigirdo "Atskrend sakalėlis" dainos garsai. Tos dainos skambėjo iki ryto.

Pasijutau, lyg esu vėl aštuoniolikos metų ir šeštadienio vakare Panemunėly klausiausi, kaip sklinda dainos iš Skirų, iš Bagvilių ir iš Ruopiškio pusės. Dainos, kurias dainavo mano močiutė, kurias ji išmoko iš savo močiutės, kurias lietuviai dainavo jau gal 2000 metų. Ir gera buvo jausti, kad mano tėvynė yra gyva ir dainuoja.

Daug teko bendrauti su Lietuvos gydytojais. Skaičiau pranešimus apie oftalmologijos raidą Kauno ir Vilniaus klinikose. Sumišusiais jausmais priėmiau padėką mūsų šeimai (paminkline lenta Misionierių ligoninėje), jausdamas, kad mūsų parama – tik mažas lašas jūroje. Skaudu buvo matyti, kaip Lietuvos medicina negali išsiveržti iš Brežnevo paliktos sistemos. Gydytojų atlyginimai vis dar yra žemiau oficialios skurdo ribos. Skaudu buvo matyti, kaip Lietuvos žmonės nemoka atskirti gydytojo nuo šundaktario. Man būnant Lietuvoje žinomas Filipinų šarlatanas Orbitas išsivežė iš Lietuvos per milijoną litų; jis vaizduoja, kad "išima ligą" mėsgalio pavidalu iš žmogaus kūno, bet be jokio pjūvio. Šundaktarystė visokiausiomis formomis yra turbūt pats pelningiausias amatas Lietuvoje.

Malonus buvo apsilankymas Šalčininkų Lietuvos tūkstantmečio mokykloje, kur teko išdalini Giedrės Šalčiūnaitės fondo paramą Vilinijos mokytojams. Ten arčiau susipažinau su prof. Z. Zinkevičium ir pajutau, ko Lietuva nustojo, atsumdama jį nuo Švietimo ministerijos. Malonus buvo susibūrimas, kuriame susirinko šeši mano "augintiniai", visi praleidę po metus Streatoro gimnazijoje. Tarp dainų ir šokių buvo lyg ir programa, kur jie pasakojo, ko Amerikoje išmoko ir kokius planus iš ten parsivežė į Lietuvą. Įspūdingas ir jaudinantis buvo susitikimas su p. Petru S. Dzūkijos miško brolis pasakojo apie Kalnėnų mūšį, dainavo partizanų dainas, sukurtas apie tą mūšį, pasakojo apie savo pogrindinį gyvenimą. Klausiausi be žado. Kovojanti Lietuva stovėjo prieš mane.

Kalėdos,
1998 m., Streator, JAV

Moralinė parama Punskui

Paryžiaus lenkų žurnalo "Kultura" redaktorius J. Giedroyc šio žurnalo 1998 m. gruodžio laidoje rašo: "Pastaruoju metu kilo konfliktas Punske, kur buvo apgyvendinta pasienio apsaugos užkarda, paimant tam tikslui dalį sveikatos centro pastato. Šį centrą pastatė didelėmis finansinėmis pastangomis lietuvių bendruomenė. Pasieniečiai yra neabejotinai reikalingi mūsų sienų apsaugai, ypač išimtinai neramiame Lenkijos-Lietuvos sienos ruože, tačiau galima buvo šią užkardą įkurdinti gavus iš Punsko sklypus naujo posto statybai. Deja, tautinių mažumų problemos yra kelių ministerijų žinioje, kurių kiekviena turi savo politiką".

Nepriėmė prezidento kvietimo

Toronto lenkų savaitraštis "Przeglad" š.m. sausio 8 d. laidoje rašo, kad popiežius Jonas-Paulius II šių metų birželio 5-17 dienomis aplankys 19 Lenkijos miestų, jų tarpe Vygrius ir Elką, kur jis žada susitikti su lietuviais. Laikraštis rašo, kad Šv. Tėvas tikriausiai prabils į lietuvius jų gimtąja kalba. Tą patį pakartojo ir kita lenkų spauda. Vygriai yra apie 25 km. nuo Lietuvos sienos ir apie 35 km nuo Lazdijų. **J.B.**

OVER A CENTURY OF SERVICE
18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

LAISVOJE TĖVYNĖJE

TIRIA PROKURORO MIRTĮ

Kaip rašo "Lietuvos rytas", spėjama, kad sausio 25 d. nužudyto Panevėžio apygardos vyriausiojo prokuroro Gintauto Sereikos nužudymas buvo nusikalstamų gaujų užsakymas. Prieš mėnesį buvo gauta informacija, kad kai kurie gaujų nariai svarstė galimybę nušauti vieną policijos komisarą. Prieš tai kelerių metų laikotarpyje buvo sudeginti arba susprogdinti policijos pareigūnų automobiliai, nuostoliai padaryti policijos ir prokuratūros pastatams, pareigūnų gyvenamiems namams. G. Sereika kaip tik tyrė tokių veiksmų autorių bylas, siūlė griežtas baudas. Nusikaltėlių įžulumas padidėjo prasidėjus "Svainijos" bylai, kurioje kaltinami penki turtą prievartavę iš to vardo parduotuvės savininko. Vyriausybė yra paskelbusi griežtą veiklą prieš nusikaltėlių grupuotes, žada naudoti maksimalią valstybės jėgą joms sutramdyti.

VIENOS POKYLIS

Sausio 23 d. Austrijos ambasadorius Lietuvai Florian Haug Vilniaus rotušėje pirmą kartą surengė jo krašto tradicinį labdaros ir šokių vakarą "Vienos pokylį". Vakaro globėjos buvo prezidento žmona Alma Adamkienė, seimo pirmininko žmona Gražina Ručytė-Landsbergienė ir Nijolė Vagnorienė. Pagal Vienoje rengiamų pokylių taisykles, nebuvo "švediškų stalų", tik užsisakoma vyno, šampano bei stipresnių gėrimų, sumuštinių su ikrais ir lašiša. Kaip rašo "Lietuvos rytas", šis vakaras "labai skyrėsi nuo tradicinių lietuviškų pūotų, kur daug valgoma ir beveik nešokama". Bilietai porai kainavo 450 litų, studentams – 100 litų. Iš viso buvo surinkta 60,000 litų, kurie bus skirti Vilniaus universiteto Santariškių klinikų Onkologijos centro vaikų skyriui. Rotušę puošusios gėlės buvo išvežiojamos į visus Vilniaus gimdymo namus.

VIEŠBUČIO REMONTAS

ELTA skelbia, kad jau pradėti "Vilniaus" viešbučio paruošiamieji remonto darbai. Tikimasi juos baigti vasarą, o pats remontas užtruks pusantrų metų. Dabar yra griaunami nereikalingi statiniai, pertvaros. Keturių tūkstančių kvadratinių metrų pločio viešbutyje Gedimino prospekte ketinama įrengti 200 kambarių, sveikatos centrą, restoranus, konferencijų sales ir baseiną.

NUTEISTI MIGRANTŲ VEDLIAI

"Lietuvos ryto" žiniomis, Kauno apygardos teismas sausio 25 d. nuteisė keturis nelegalių migrantų vedlius bei jų talkininkus iš Marijampolės rajono. Du buvo nuteisti po 13 metų laisvės atėmimo ir po 20,000 litų baudomis, pusės turto konfiskavimu. Du jiems talkinusieji gavo po 10 metų laisvės atėmimo bausmę, konfiskuojant ketvirtadalį turto, piniginės baudos – 15,000 litų ir 12,000 litų. Vedlių grupę pernai išaiškino specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnai. Nelegalūs migrantai buvo gabenami iš Marijampolės Kalvarijos link ir paleisti pasienio miškuose. Už vieno migranto pervedimą per sieną buvo gaunama 1250 JAV dol.

PAVOJUS PALANGOS SMĖLIUI

Paskutiniu metu audrų išjudintos Baltijos jūros bangos išplovė Palangos paplūdimio smėlį, vietomis sudarydamos nuo metro iki dviejų metrų aukščio skardį, praneša "Lietuvos rytas". Iš pakrantės išplauta tūkstančiai tonų smėlio, kurį jūrą nunešė į Latviją. Nesustabdžius erozijos, už poros dešimtmečių gali visai nelikti paplūdimio, nes smarkesnės audros dažnėja. Sausio pradžioje buvo sudaryta specialistų komisija siūlyti, kaip sustabdyti kranto ardymą prie jūros tilto ir išgelbėti grimztančius jūros tilto laiptus.

APVOGĖ BANKĄ

Sausio 21 d. du plėšikai apvogė Lietuvos taupomojo banko Dotnuvos skyrių. Paimta daugiau kaip 7,500 litų, pusvalandį prieš uždarant banką, likus tik kasos operacijų inspektorei. Jai buvo trenkta per galvą, užklijuota burna, surištos rankos bei kojos. Jie taip pat pasiėmė jos asmens dokumentus, grasino tylėti, pasak "Lietuvos ryto". Jiems išėjus, ji įstengė pasiekti telefoną ir paskambinti policijai.

VĖLIAVOS KONKURSAS

Kaunas nutarė sukurti savo miesto vėliavą, praneša ELTA. Tam reikalui buvo sudaryta komisija, kuri nusprendė paskelbti konkursą, tarėsi su Lietuvos heraldikos komisija. Vėliava bus dvipusė, su miesto herbu vienoje pusėje, miesto globėjo Šv. Mikalojaus atvaizdu antroje pusėje.

ĮSTEIGTA POLICININKŲ SĄJUNGA

Sausio 30 d. Šiauliuose įvyko vidaus reikalų sistemos darbuotojų respublikinės profesinės sąjungos steigiamasis susirinkimas, rašo "Lietuvos rytas". Dalyvavo 18 atstovų iš Šiaulių, Panevėžio ir Vilniaus miestų, Jurbarko rajono, Šiaulių miesto pasienio policijos rinktinės ir Klaipėdos pakrančių apsaugos rinktinės policijos. Vadovu buvo išrinktas J. Antanaitis, atleistas iš Šiaulių miesto pasienio policijos rinktinės, į tarybą paskirti po vieną atstovą iš kiekvieno miesto ar rajono profesinės sąjungos. Policininkų profesinėms sąjungoms dabar priklauso apie 1100 narių. **RSJ**

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos mokiniai atlieka Antano Rūko "Svajonių šalies" ieškotojų vaidmenį. Iš kairės: Paulius Slavickas, Gediminas Mickus, Kristina Dziemionaitė, Aistė Mickutė ir Jonas Raudys

Kaip gimsta legendos?

Perspėjimas keliaujantiems Lietuvon

ANTANINA GARMUTĖ, Kaunas

Priešnuodis gandams – tiksli informacija. Todėl norėčiau papildyti duomenis įvykio, kai viešėdama Kanadoje prieš dvejus metus, tenykštės lietuvės Onos Trečiokienės paprašyta, parvežiau ir perdaviau Aklųjų sąjungos narei Marijai Misevičienei kalėdinę dovaną – 100 dolerių, o gandai skelbia neva M. Misevičienei buvo siųsti tūkstančiai dolerių knygai apie Sudargą – kaimą Šakių rajone parašyti, – bet A. Garmutė jų neperdavusi – pasisavinusi.

"Legendos" kūrėjams lengva skleisti gandus, nes Ona Trečiokienė jau mirusi – ji protestuoti negalės. Bet atidžiau pažvelgus išryškėja, kad visas šis juodas melas siūtas baltais siūlais. Nes knygai parašyti "legendininkų" pasirinkta Marija Misevičienė yra I-os grupės regėjimo invalidė (visiškai akla), be vienos rankos, varginama hipertonijos priepuolių, kuklaus išsilavinimo pensininkė... Taigi, žmogus, priklausomas nuo kitų, kuriam sunku net parduotuvę pasiekti.

Su Marija Misevičiene aš susipažinau Atgimimo pradžioje. Moteris kūrė kuklius, trumpučius eilėraščius. Mintyse juos nešiodavo, kol kas nors užeidavo pas ją ir juos užrašydavo. Apie šią moterį tuomet parašiau straipsnelį "TŽ". Palydėjau ją į spaustuvę – išėjo eilėraščių knygelė. Tačiau vargu ar toks kūrybos būdas yra įmanomas proza, juolab dokumentine.

Grįžkime prie minėtos "legendos". Pinigams perduoti ir įtikinti (!) M. Misevičienę, kad parašytų tą knygą, "legendos" kūrėjai pasirinko A. Garmutę (mane). Bet kur čia sveika nuovoka ir logika? Kas gali imti perdavimui pinigus su sąlyga įpareigoti neįgalų žmogų atlikti konkretų darbą, dargi susietą su archyvais? Be jokio išankstinio susitarimo tarp užsakovo ir atlikėjo, be įgaliojimo ir kitų dokumentų? Gudručiai smarkiai "prašovė", nes, norint įrodyti, jog su tokiom sąlygom A. Garmutė sutiko ir pinigus paėmė, reikėtų būti tikram, kad ji neturi jokio supratimo apie knygų rašymą ir leidybą, o užsienio lietuviai lengvai švaistosi tūkstančiais...

Beje, paskleistos ir melagingos žinios, neva aš esu Marijos Misevičienės giminaitė. Bet Aklųjų sąjungos bibliotekoje kadaise dirbusi mano sesuo Janina Misevičienė yra tik jos bendrapavardė. Taigi "girdėjo skambinant, tik nežinia kurioje bažnyčioje..."

Tikiu, kad tais prasimanymais nepatikės nei Marija Misevičienė, nei kiti mane pažįstantys žmonės.

Šio pasakojimo moralas įspėja keliaujančius Lietuvon dovanų perdavėjus: darydami gera saugokitės netikrų pranašų, nes kas nors kada nors gali pareikšti pačias netikėčiausias pretenzijas.

Delhi-Tillsonburg, ON

PAGERBDAMI A.A. ŠAULĘ VANDĄ JAKUBICKIENĘ, mirusią 1999 m. sausio 15 d., jos atminimui aukojo Šv. Kazimiero lietuvių parapijai: $20 – B. Stonkus, A. Aleliūnienė, M. Ivanauskienė, A. D. Bartulis, J. Mačiulis, Z. Gurklienė, E. Rugienienė; $10 – E. Strodomskienė, M. Stankaitienė, J. Jocas, A. Klemkienė, M. Ivanauskienė, A. Žebertavičius, T. Šimutienė, L. Nemūra, R. Beržinienė, P. Vėžauskas, P. T. Pargauskas, S. Zadurskis, P. Lapienis, A. K. Ratavičiai, P. J. Pargauskai, B. Lukošienė, M. Obelėnienė, B. Gerčienė. "Tėviškės žiburiams": $20 – D. Norkai, A. Klemkienė; $10 – P. T. Pargauskas, J. Vitkauskas, J. Tranelis, J. Vitas; $5 – J. Vieraitis. "Vaiko tėviškės namams": $20 – J. Vitkauskas, A. Usvaltas, B. Dirsienė. **J. Vitas**

A. a. VIKTORAS NEMŪRA, ilgametis šios apylinkės gyventojas mirė 1998 m. lapkričio 29 d. Palaidotas Tillsonburg kapinėse.

A. a. JUOZAS VENCIUS mirė 1998 m. gruodžio 3 d. Palaidotas Delhi kapinėse. **T.P.**

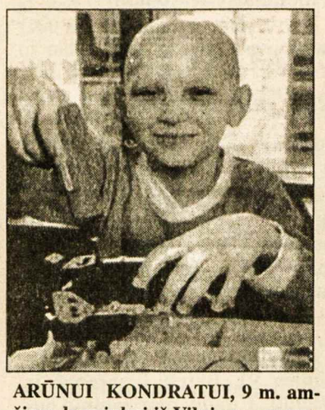

ARŪNUI KONDRATUI, 9 m. amžiaus berniukui iš Vilniaus, sergančiam kraujo vėžiu bebuvo likę gyventi dvi savaitės, kai griebtasi paskutinės vilties – sudėtingos kaulų operacijos, atliktos Berlyno "Virchow Klinikum". Arūno gydytojas dr. Wolfram Ebell, 47 m. amžiaus, po operacijos pasakė: "Dabar jam yra vilties tapti sveiku". Ir tai dėl to, kad buvo teigiamai atsiliepta į vajų "Bild-Aktion-Ein Herz fuer Kinder" (Širdis vaikams). Operacija kainavusi 250,000 markių. Aukos priimamos "Ein Herz fuer Kinder im Verein Bild hilft e.v.:o-667-766 (BLZ: 200-700-00) Deutsche Bank Hamburg, Stichwort 'Arunas'". Mažasis Arūnas šiandien vėl gali juoktis(...). Jo tėvas Vladas Kondratas, 41 m. amžiaus, pasakė: "Nėra nieko pasaulyje svarbesnio už mano sūnų. Aš Arūno nenoriu dar prarasti". Jo dešimties metų dukrelė Aurelija mirė, ta pačia liga susirgusi. Dr. W. Ebell sakė, kad tik po dvejų metų paaiškės, ar pavojus Arūnui yra visiškai dingęs. (Informaciją prisiuntė Le.Kro.)

Hamilton, Ont.

"VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAMS" aukojo: $40 – *a.a. Stepo Dramanto* atminimui A. J. Gedriai; $50 – Alina Kšivickienė; *a.a. Stepo Ignatavičiaus* atminimui $50 – Alf. E. Kybartai.

Kat. moterų draugija

PLV KOMITETAS nuoširdžiai dėkoja už aukas, kurios buvo paskelbtos "TŽ" 5 nr. Visos aukos šiam kilniam Lietuvos vaikų pagalbos tikslui yra labai vertinamos, ypač skiriant jas mirusių tautiečių atminimui pagerbti.

Sault Ste. Marie, Ont.

A. a. STASYS DRUSKIS, 80 metų amžiaus, mirė sausio 15 d. "General" ligoninėje. Iš "St. Joseph the Worker" šventovės sausio 18 d. palaidotas "Holy Sepulchre" kapinėse. Liūdesyje liko žmona Birutė, sūnus Aleksas su žmona Jennifer ir jų šeima bei sūnus Stasys Kingstone, duktė Ieva su vyru Keith O'Neil ir jų šeima Thunder Bay, brolis Vladas su šeima Lietuvoje bei kiti giminės. Velionis sirgo "Alzheimer" liga ir pastaruosius 6 metus praleido "Plummer Memorial Public" ligoninėje ir "Tendercare" slaugos namuose. Mūsų apylinkėje jis buvo veiklus apylinkės valdyboje ir žūklautojų-medžiotojų klube "Briedis". **V.V.**

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos vedėja Rūta Kamaitytė padeda Elenai Kudabienei režisuoti Antano Rūko "Svajonių šalis" veikalą. Iš kairės: rež. Elena Kudabienė, Kristina Dziemionaitė, Aistė Mickutė, Gediminas Mickus ir ved. Rūta Kamaitytė

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. seselė Bernarda (Venskutė), kazimierietė, mirė 1998 m. spalio 31 d. Šv. Kazimiero vienuolyno centrinio namo slaugos skyriuje Čikagoje, sulaukusi 95 metų amžiaus. Velionė gimė 1902 m. gruodžio 9 d. Batakiuose, Tauragės apskr. Būdama 6 mėnesių su tėvais atvyko į Ameriką. Augo 10-ties vaikų šeimoje. Prieš 78-rius metus ji įstojo į Šv. Kazimiero vienuolyną iš Dievo Apvaizdos parapijos Čikagoje. Seselė Bernarda studijavo keliose vietovėse muziką ir šioje srityje pasižymėjo. Plačiai reiškėsi kaip kompozitorė, yra sukūrusi lietuviškų dainų ir giesmių. Norėjo išlaikyti tautiškumą tarp Amerikos lietuvių ir dalyvavo jų kultūrinėje veikloje. Mokytojavo Šv. Kazimiero akademijoje Čikagoje, Villa Joseph Marie gimnazijoje Holland, PA, vietovėje ir Maria gimnazijoje Čikagoje. Susilpnėjus sveikatai, ses. Bernarda pasitraukė iš pedagoginio darbo ir apsigyveno vienuolyno slaugos skyriuje. Iš savo didelės šeimos paskutinė iškeliavo amžinybėn, palikdama ryškius savo darbo pėdsakus vienuolyno gyvenime ir muzikos srityje, taipgi lietuvių kultūrinėje veikloje.

Australija

Lietuvių bendruomenės spaudos sąjungos (LBSS) metinis susirinkimas įvyko 1998 m. lapkričio 29 d. Sidnio Lietuvių klubo patalpose. Pirmininkavo LBSS valdybos pirm. V. Patašius, sekretoriavo valdybos vicepirm. dr. V. Doniela. Tylos minute pagerbti mirę 65 sąjungos nariai, tarp jų V. Aras, H. Meiliūnas ir A. Staugaitis, mirę praeitais metais. LBSS valdybos pirm. V. Patašius pranešė, kad šiuo metu sąjungoje yra 119 narių, išsisklaidžiusių įvairiose vietovėse, 2 – Lietuvoje. Laikraštis "Mūsų pastogė" turi 881 prenumeratorių, tarp jų 41 – užsienyje. Į LBSS valdybą perrinkti V. Patašius ir V. Šliogeris. Buvo padėkota "Mūsų pastogės" redaktoriui B. Žaliui, jo bendratalkininkams D. Donielienei, Z. Bartkevičienei, J. Dambrauskienei, visiems laikraščio bendradarbiams bei rėmėjams. Susirinkime be narių gausiai dalyvavo ir svečių. Jame kalbėjo PLB valdybos narys ir jos atstovas prie Lietuvos valdžios G. Žemkalnis. Susirinkimas baigtas loterija "Mūsų pastogės" reikalams.

Melburno lietuviai Kristaus Karaliaus šventę ir Lietuvos kariuomenės 80 metų sukaktį paminėjo iškilmingomis pamaldomis. Jose su vėliavom dalyvavo lietuviai kariai veteranai ir šauliai. Mišios buvo užprašytos Lietuvių karių veteranų valdybos už žuvusius karius ginant Lietuvos laisvę. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas Zitos Prašmutaitės, vargonavo Rita Mačiulaitienė. Mišių skaitinius atliko Vladas Bosikis ir Juozas Keblys. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė prel. Pranas Dauknys, iškeldamas lietuvių karių sudėtas aukas ant tautos laisvės aukuro. Pamaldose dalyvavo ir iš toliau atvykusių tautiečių.

Britanija

Mančesterio lietuvių karių veteranų sąjungos "Ramovė" skyrius 1998 m. lapkričio 7 d. surengė Lietuvių klube metinį pobūvį. Jį pradėjo ir maldą prieš vaišes sukalbėjo ramovėnų skyriaus pirm. Vl. Bernatavičius. Ramovėnams sėkmingos kloties linkėjo kelių organizacijų pirmininkas A. Padvoiskis. Humoristiškai kalbėjo H. Vaineikis. Gardžiai visus pavaišino šeimininkė M. Bernatavičienė su savo padėjėjom. Pobūvyje dalyvavo 20 asmenų. Anksčiau būdavo pusantro karto daugiau. Labai retėja veteranų eilės. Būkštaujama, kad šis pobūvis gali būti ir paskutinis. Vėliau pobūvin atvyko ir kanauninkas V. Kamaitis.

Argentina

Lietuvių centro metinė šventė įvyko 1998 m. spalio 17, šeštadienį, Buenos Aires mieste. Salė buvo pripildyta savų tautiečių ir svečių. Programos pradžioje sugiedoti Argentinos ir Lietuvos himnai. Šventės programai vadovavo Jurgis Gaidimauskas ir Povilas Kliogas. Tylos minute pagerbti mirusieji organizacijos nariai. Lietuvos garbės konsulas Algimantas Rastauskas trumpai apžvelgė Lietuvių centro istoriją. Centriečius sveikino ALOS tarybos pirm. Jurgis Brazaitis, Lietuvių susivienijimo pirm. Paulius Stalioraitis, Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos vardu Antanas Gudynas, lietuvių kalbos mokytoja Aldona Jablonskytė, "Argentinos lietuvių balso" leidėja Emilija Ožinskienė, o raštu – laikraščio "Laikas" redakcija. Meninės programos pradžioje pasirodė mažieji "Spindulio" ansamblio šokėjai, vadovaujami Nely Zavickaitės-Mahne ir Celijos Mičiūdaitės-Albarces. Tautinius šokius šoko lietuvių centro veteranai šokėjai ir "Inkaro" ansamblio šokėjai, vadovaujami Juozo Puliko. Lietuvių centro choras "Atmintis", vadovaujamas Oskaro Juknos, padainavo liaudies dainų, o Alfredo Ruplėno teatro grupė suvaidino humoristinių vaizdelių. Programos atlikėjams, sveikintojams, dalyviams bei svečiams padėkojo Lietuvių centro pirm. Artūras Kaminskas.

Brazilija

Sao Paulo mieste lietuviai kasmet švenčia Spaudos šventę, kurioje susitinka lietuviško žodžio gerbėjai. Šventė įvyko 1998 m. spalio 18 d. Šia proga buvo paminėta ir laikraščio "Mūsų Lietuva" auksinė sukaktis. Mišias už spaudos darbuotojus aukojo "Mūsų Lietuvos" redaktorius kun. Petras Rukšys. Buvo prisiminti ir laikraščio steigėjai: prel. Pijus Ragažinskas, Juozas Matelionis, Bronius Šukevičius, Motiejus Tamaliūnas. Pamaldose dalyvavo Tamaliūno našlė Ona, Broniaus Šukevičiaus dukterys Regina bei Sofija. Per pamaldas giedojo Šv. Juozapo bendruomenės choras. Vargonavo Paulius Butrimavičius. Per vaišes prel. Juozas Šeškevičius papasakojo, kaip jam teko gelbėti žūstantį laikraštį "Mūsų Lietuva". Su kun. P. Dauginčio, SJ, pagalba pavyko suburti per 2000 prenumeratorių. Kalbėjo Lietuvių sąjungos Brazilijoje pirm. Algimantas Saldys, įteikęs ir piniginę dovaną. Tą patį padarė Brazilijos lietuvių bendruomenės pirm. Vera Tatarūnienė. Redaktorius kun. P. Rukšys buvo apjuostas sukaktuvine juosta ir jam sugiedota "Ilgiausių metų". **J. Andr.**

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į *Angelę Šalvaitytę, B.A.,* *pirkimo ir pardavimo atstovę.* Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

FIRST PLACE PHARMACY
350 King St. E., Hamilton
540-8877
Viktoras Remesat, BSc.Phm
❒ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
❒ Nemokamas vaistų pristatymas
❒ Sveikatos priežiūros įrankiai

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334
◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆
$11 už vieną kubinę pėdą
$18 pristatymas iki 31 kg
**Papildomai $5 už 10 kg
Prašome pasiskambinti dėl daugiau informacijos ir prieš atvažiuojant:
Vytautui Kairiui (905) 643-3334
Bernardui Mačiui (905) 632-4558
Leonui Balaišiui (514) 366-8259
Andriui Usvaltui (519) 773-8007
Petrui Šturmui (905) 271-8781
Algiui Trumpickui (705) 429-2156

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.
► KULNO SKAUSMAI
► PĖDOS SKAUSMAI
► PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
► NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
► ĮAUGĘ NAGAI
► VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
► SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
♦ STERILŪS ĮRANKIAI
PRIIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
⊠ ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
⊠ HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
⊠ HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

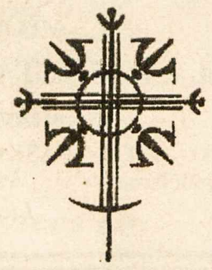

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūrės nuosavuose namuose –
"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.
AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.25%	Asmenines nuo	7.15%
santaupas	2.75%	nekiln. turto 1 m.	6.350%
kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	3.40%	*Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $60,000 sumos draudimu*	
180 dienų indėlius	3.40%		
1 m. term. indėlius	3.75%		
2 m. term. indėlius	4.00%		
3 m. term. indėlius	4.15%		
4 m. term. indėlius	4.35%		
5 m. term. indėlius	4.50%		
RRSP ir RRIF (Variable)	2.50%		
1 m. ind.	3.75%		
2 m. ind.	4.00%		
3 m. ind.	4.15%		
4 m. ind.	4.35%		
5 m. ind.	4.50%		

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ
INTERAC KORTELĖ

Kančioje brendęs vyskupijos vadovas

Pokalbis su naujosios Šiaulių vyskupijos vadovu EUGENIJUMI BARTULIU

– Kokius savo gyvenimo tarpsnius ir įvykius laikote reikšmingiausiais, kurie nulėmė Jūsų pašaukimą?

– Reikšmingiausia tai, ką gavau giliai tikinčioje ir karštai Dievą mylinčioje 10 vaikų šeimoje, kurioje viešpatavo tvirta mylinti tėvo ranka, nepaprastai nuoširdi ir tyli motinos meilė bei auka, nuoširdus brolių bei sesučių bendravimas. Jų maldos, pavyzdys ir nepaprastas gerumas buvo tai, kas subrandino manyje troškimą pasirinkti kunigystės kelią. Bebaigiant vidurinę, dvi mano sesutės jau buvo pranciškonių kelyje. Ir dar kilnus kun. Viktoro Brusoko, kun. Jono Babono ir kun. Igno Jakučio, ilgamečio Ignalinos klebono ir dekano, pavyzdys.

– Kokius prisiminimus Jums paliko sovietmetis? Ko iš jo pasimokėte?

– Sovietmetis paliko didžiausią skausmą dėl to, kad daug žmonių buvo suklaidinti, išmoko meluoti, prarado atsakomybės jausmą, tapo miniažmogiais, nesugebančiais savarankiškai gyventi, mąstyti ir kurti. Praradus tikėjimą, brangiausią turtą, dabar sunku jį įdiegti, subrandinti, puoselėti. Dabar mes skiname bedieviško auklėjimo vaisius, kurie pasižymi žiaurumu, melu, apgaule, neištikimybe, sprogdinimais, žudymais, girtavimu ir pan. Pasimokiau atkaklumo ir ištikimybės bei drąsos, nes tik giliai tikint ir pasitikint gali jaustis laimingas su Kristumi. Tarnavimas sovietinėje armijoje mane užgrūdino, nes seržantų mokykloje pajutau tikrą tarnybą pusę metų, o pusantrų metų tarnybos tęsinys prie Vladivostoko mane subrandino ateities žygiams.

– Ką galite pasakyti apie tą metą, kai buvote statybinėje organizacijoje kopijuotoju, tarnavote kariuomenėje, kai vikaravote, klebonavote ir buvote Kauno Tapdiecezinės kunigų seminarijos dvasios vadas ir rektorius? Kuri vieta, kur dirbote, Jums labiausiai įsiminė?

– Buvau per jaunas, todėl teko dirbti "Orgtachstatyboje" kopijuotoju. Pajutau žmonių gerumą ir išmokau atsakingai žvelgti į patikėtas pareigas. Tekdavo dirbti neskaičiuojant valandų ir netgi parsinešti brėžinius į namus, kad tik laiku, per naktį dirbus, galėtum pristatyti. Kauno arkikatedrojebazilikoje dirbau septynerius metus vikaru. Tai buvo nepaprasto darbo ir aukos metai. Akyse matau ilgas eiles prie klausyklos, kurioje praleisdavau ilgus vakarus, o kiekvieną rytą nuo 7 valandos įėjęs į klausyklą, su trumpais tarpais Komunijos dalinimui ir šv. Mišių aukai, iš jos išeidavau 10 - 11 val. Po to – interesantai, pusryčiai, parapijos darbai ir vėl vakaro šv. Mišios. O kaip buvo gera dirbti su besiruošiančiais Santuokos sakramentui! Tai nepaprastai brangios valandos, vieni iš gražiausių kunigystės metų. Vėliau labai mielas darbas Deltuvos parapijos klebonu prie Ukmergės. Treji metai klebonystės – kaip viena diena. Po to – klebonas Kauno arkikatedroje. Vėliau Kauno Arkivyskupijos Kurijoje prie mūsų brangiojo Kardinolo buvau kancleris. Tai Dievo Apvaizdos skirti malonės metai, per kuriuos galėjau matydamas Kardinolo meilę žmonėms ir pats to pasisemti. Vėliau kunigų seminarijos dvasios tėvo pareigos mane tarsi paruošė ir dvasioje subrandino ateities Dievo Apvaizdos planams. Būdamas seminarijos rektoriumi, galėjau įgyvendinti seną svajonę – atnaujinti seminariją. Dievui padedant, iš pagrindų buvo suremontuoti seminarijos pastatai, o buitinės patalpos savo grožiu skatino ir seminaristus būti tvarkingais ir kilniais žmonėmis. Labiausiai įsiminė Kauno arkikatedra ir kunigų seminarija, ta nuostabioji kunigų kalvė.

Karaliaučiaus kraštas – griūvantys senieji trobesiai

Nuotr. M. Purvino, 1994 m.

– Kaip, kada, kur atsitiko ir kaip pakėlėte automobilio nelaimę? Ar paliko Jums pėdsaką ši nelaimė ligi šios dienos? Ko ji pamokė, o gal net pasuko tam tikra prasme Jūsų gyvenimo kryptį?

– 1990 m. vadovavau 27 kunigų kelionei į Romą. Ten buvo kunigų rekolekcijos. Tik sugrįžus, giedroje nuotaikoje vežiau kun. R. Grigą į Žiežmarius, bet man kelią pastojo girtas vairuotojas, važiavęs pirkti degtinės. Nenorėdamas tiesiai traukti į jo mašiną, stipriai pasukau į šoną, bet jis pasivijęs trenkėsi į mano mašinos kairę pusę. Po to greitoji pagalba; nuo vienų neštuvų ant kitų, nuo jų ant trečių. Po to – įvairios procedūros ir virš kairiojo kelio pervėrus strypą, bei pakabinus 10 kilogramų svorį teko ant nugaros pririštam išgulėti tris mėnesius. Tai buvo nepaprastai brangios Dievo Apvaizdos mylinčios rankos skirtos dienos, kurias aš pavadinau rekolekcijomis. Čia pririštam prie ligos kryžiaus teko išgyventi baisiuosius 1991 sausio 13 įvykius. Tada girdėjau aplink baisų triukšmą, pasimetimą, žmonių lakstymą, o aš, gulėdamas ant nugaros, meldžiausi ir aukojau savo kančią, skausmą už Lietuvą. Vienintelis mano ryšys su pasauliu tada buvo televizorius. Girdėjau tada paskutiniuosius Vytauto Landsbergio žodžius, kuriuos jis tarė per TV. Iš siaubo verkiau ir giliai širdyje supratau: jis jau atidavė gyvybę už Lietuvą, bet Dievas turėjo kitus planus... Ligoje supratau ir pajutau nepaprastą Dievo meilę žmogui. Turėjau laiko gilesnei maldai, sutikau daug gerų žmonių, pasiaukojusių medikų ir patarnaujančių širdžių. Pajutau, koks trapus žmogus, koks brangus gyvenimas, o dar brangesnis tikėjimas ir meilė Dievui bei žmonėms. Tai buvo mano didžioji kančios mokykla, subrandinusi mane aukai ir meilei.

Šiaulių vyskupas EUGENIJUS BARTULIS tarp Šiluvos maldininkų 1998 metais

– Ar iš kitų Lietuvos vyskupijų Jūsų vyskupija išsiskiria kuo nors?

– Mūsų Šiaulių vyskupijoje – penki dekanatai. Tai viena iš mažiausių vyskupijų. Galbūt šis šiaurės kraštas labiau atšalęs tikėjimo, ir reikia visiems nuoširdžiai dirbti, kad Dievo meilė ištirpdytų blogio ir abejingumo ledus.

– Ar pradėjote kurti kokias savo vyskupijos įžymesnes tradicijas, minėti istorines, tikybines ar kitokias datas?

– Kiekvieną liepos mėnesio trečią sekmadienį visa Lietuva renkasi prie Kryžių kalno, kuris yra mūsų vyskupijos centre, švęsti Kryžių kalno atlaidų. Taip pat gilaus tikėjimo šviesoje minime Lietuvos ir Bažnyčios svarbiausias datas.

– Kokį vaidmenį gali suvaidinti vyskupijai Kryžių kalnas ir besikurianti pranciškonų vienuolija?

– Kryžių kalnas visiems žmonėms spinduliuoja kaip nepaprastos Dievo meilės žmonėms įrodymas, o broliai pranciškonai, įsikuriantys Kryžių kalno artumoje, padės žmonėms giliau pajusti ir sakrališkiau išgyventi Kryžiaus paslaptį bei labiau priartėti prie Dievo susimąstant ir nurimstant Kryžių kalno artumoje.

– Kaip Jūsų vyskupija ketina paminėti sparčiai besiartinančią 2000 metų sukaktį?

– Mūsų vyskupijoje įsikūrė 2000 m. jubiliejinis komitetas, kuris rūpinasi, kad šis jubiliejus būtų giliau išgyventas ir neštų

(Nukelta į 6-tą psl.)

Laisvės laužams liepsnojant

Jau Laisvės gynėjų dienos išvakarėse žmonės rinkosi Vilniuje. Važiavo ir marijampoliečiai. Džiugu, kad jų tarpe buvo gražus būrys mokinių iš penktosios vidurinės ir amatų mokyklų su auklėtojomis.

Žiemišką padangę apgobė sutemų skraistė. Ant pakylos, apsuptos įvairių organizacijų vėliavomis, prieš seimo rūmus SKAT vyrai pastatė Kauno ketaus gamykloje liedintą įrėmintą varpą. Nuaidėjo trylika jo dūžių. Arti užsiplieskė laužai. Sugiedotas Lietuvos himnas. Dūmai ir gaivi šiluma nuo degančių sausuolių grąžino mus į ano speiguoto sausio dienas, kai ne vienas budėjome prie barikadomis apjuostų seimo rūmų.

Prabilo Lietuvos Sąjūdžio tarybos pirmininkas R. Batūra: "Sausio 13-oji brangi mums ir pasauliui. Tą dieną pasiryžėliai iš visos Lietuvos kūnas į kūną stovėjo čia, atlikdami pareigą Tėvynei".

Buvęs studentas savanoris H. Daugirdas apgailestavo, kad tik dalis liko ir toliau budėti. Kiti nusišalino, nepanoro sekti atsidavusiųjų pavyzdžiu.

Šeimų, kurios patyrė artimųjų netektį, vardu "Bičiulystė" klubo pirmininkė S. Asanavičienė išreiškė skausmą dėl praradimų. Kartu ji ragino laikytis vienybės, kad neprarastume to, ką turime. Baladę "Sausio 13-ajai" atliko solistas D. Sadauskas.

Giliai sujaudino skaitoma prof. V. Landsbergio priesaika, kurią jis parašė tą grėsmingo laukimo naktį. Pats Profesorius padėkojo, kad šiandien vėl esame drauge, kad įrodėme, jog už geležį galingesnis ginklas buvo ryžtas stovėti ir nesitraukti. "Tėvynės idėja, jos meilė – stipriausia jėga. Amžina garbė tiems, kurie atidavė gyvybę už laisvę", baigė tuometinis Sąjūdžio vadovas. Pasigirdo skandavimas "A-čiū, a-čiū, a-čiū!"

Skraidžiojant kibirkščių plaštakėms, minia dainavo pakilias budėjimus palaikiusias dainas. Sostinės tremtinių choras užtraukė "Oi neverk, motušėle".

Įkandin kai kurių seimo ir vyriausybės atstovų, visi susikaupę pastovėjo prie memorialo su Švč. M. Marijos statula ir karių garbės sargyba. Po to didžiulis akmuo, ženklinantis savanorio A. Sakalausko žuvimo vietą, paskendo gėlėse, vainikuose, žvakių mirksėjime.

Autobusiai ir automobiliai pasuko televizijos bokšto link. Pasimelsta prie papėdės kryžių su prasmingų įrašų lentelėmis, kurias glostė laužo atšvaitai. Salėje klausytasi Profsąjungų rūmų choro patriotinių dainų (vad. H. Norvaišas). Muziejaus rodiniai alsavo ir tragedija, ir viltimi. Aukos vertę žadino aplankytos bokšto gynėjų žūties vietos, pažymėtos rusvo granito, o Loretai – balto marmuro – stulpeliais ir paauksuotais įrašais.

Vėlai vakare Šv. Jono šventovėje drauge su didele seimo atstovų ir ministerių grupe klausytasi įspūdingo koncerto "In memoriam". Dalyvavo valstybinis Kauno choras, diriguojamas P. Bingelio, solistai, S. Sondeckio kamerinis orkestras.

Sausio 13-oji įprasminta iškilmingu seimo posėdžiu, valstybinės vėliavos pakėlimu Nepriklausomybės aikštėje, šv. Mišiomis arkikatedroje-bazilikoje. Įvyko Laisvės gynėjų pagerbimo ir gėlių padėjimo iškilmė prie paminklo Antakalnio kapinėse.

Varpai pakvietė ir į kitas Tėvynės šventoves. Tikintieji meldėsi, aukojo šv. Komuniją už laisvės gynėjų vėles. Veiduose atsispindėjo ir liūdesys, ir šventinė nuotaika. O gal nerimastingas troškimas, kad subrėstų pamaina papildyti nebejaunėjančių patriotų gretoms.

Jeronimas Šalčiūnas

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

TOUR UNFORGETTABLE LITHUANIA

Lithuania: 700 Years of History.

This is your chance to catch the Early Bird to Vilnius via Helsinki, with rates from as low as $1000. ***Payment is due in full by March 31 to qualify.*** *Enjoy the timeless tradition of this cultured country - and the superb service of Finnair. Fares also available from other major Canadian centres. Ask your Norvista representative for the Summer '99 brochure, full of special tour packages to Lithuania and beyond. Norvista is also the official representative for Silja Line in Canada, and offers Finncheques, Scandic Holiday cheques, and car rentals. Call your travel agent or Norvista today and save!*

Commencing 02 JUN 99 direct service from Toronto to Helsinki WED / SAT

	DEPARTURE	ARRIVAL
TORONTO HELSINKI	17:30	08:15 NEXT DAY
HELSINKI TORONTO	13:20	14:50

with convenient connections to Vilnius

FINNAIR Norvista

Catch The Early Bird To Vilnius

FROM $999.00

8 DAY TOURS FROM $1395. pp

FINNAIR
WE ARE FINNAIR. YOUR GATEWAY TO THE WORLD

Contact your travel agent or call Norvista Tours at 416•222•0203 or 1•800•461•8651

Buvo ten, kur šaukė Dievas ir Tėvynė

Prelato Jono Kučingio 90-tasis gimtadienis Amerikoje

IGNAS MEDZIUKAS

Liūdna, kai sužinome, kad lietuvių ateivių pastangomis suorganizuotos parapijos, jų sunkiai uždirbtais pinigais statytos šventovės pereina į kitataučių rankas. Pritrūksta lietuvių kunigų ir lietuviškų pamaldų lankytojų. Šv. Kazimiero parapijai Los Angeles mieste toks pavojus dar tolimas. Prel. Jono Kučingio išugdyta parapija dar yra klestėjimo laikotarpyje. Parapijos ugdytojas, nors ir išėjęs poilsin, dar vikriai talkina parapijai. Dažnai jį matome laikantį pamaldas, girdime jo turiningus pamokslus. Jo išugdyta parapiją tapo religinio ir visuomeninio gyvenimo centru. 1998 m. gruodžio 23 d. prel. J. Kučingis sulaukė 90-jo gimtadienio.

Gruodžio 27 d. po lietuviškų Mišių losangeliečiai rinkosi į parapijos salę pagerbti sukaktuvininko, dabar jau klebono emerito prel. J. Kučingio už jo įdėtą triūsą ir dideles pastangas ugdant šią parapiją. Programai vadovavo parapijos komiteto pirm. J. Pupius. Pasveikinęs parapijos vardu, perskaitė Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus atsiųstą sveikinimą, kuriame jis tarp kita ko sako:

"Visas Jūsų gyvenimas buvo kupinas dvasingo nuoširdumo, visiško savęs aukojimo, jungiantis gražiausias lietuvybės ir krikščionybės idėjas. Šių idėjų vedamas toli nuo tėvynės daugiau nei pusę amžiaus dirbote ganytojišką darbą, rūpinotės lietuvių Šventojo Kazimiero parapijos kūrimu bei plėtojimu. Už šias pastangas ne kartą sulaukėte pelnytos tautiečių bei tikėjimo brolių pagarbos ir padėkos, prie kurių nuoširdžiausiai prisidedu ir aš.

Garbingo Jubiliejaus proga linkiu Jums stiprios sveikatos, dvasios ramybės ir Dievo palaimos!"

Sveikinimai gauti iš Telšių vyskupo A. Vaičiaus ir kunigų, vysk. Pauliaus Baltakio, Vilkaviškio vysk. Juozo Žemaičio, Vytauto Didžiojo universiteto rektoriaus prof. Kaminsko, LB Vakarų apygardos.

Žodžiu sveikino LR garbės gen. konsulas V. Čekanauskas. VD universiteto garbės daktaras poetas Bernardas Brazdžionis perskaitė savo parašytą odę pagal Horacijų:

Sau paminklą pasistatei ne iš
marmuro šalto ir kieto,
Siena cemento, vartai iš plieno,
o laiptai ne iš akmens,
Kurs prie gatvės St. George daugel
metų stovėtų,
Kur ilgiau už visus mus,
parapijos žmones, gyvens.
Tas paminklas – bažnyčia, mokykla,
parapijos salė,
Nenutylanti nuolat lietuviško
žodžio dvelksmu,
Kur šventadieniais mūsų krūtinės
sušyla, sušalę
Per savaitę, praleistą dažniausiai
tik tarp svetimų.
Sau paminklą statei iš žemaitiškai
mąstančio molio,
Daug per amžius patyrusio visko,
itin patvaraus,
Kurs nebijo nei pastatus griaunančio
laiko, nei tolio,
Joks nelabas kurio, tos tvirtovės
tvirtos, nesugriaus.
Sau paminklą pasistatei, ergo Exegi
monumentum,
Dievo ir naudai tėvynės veikla
ir žodžiu,
Kad bažnyčios istorijoje tarp
dignitorių metais nesentum
Ir kad būtumei gyvas ilgai atminty
Tau dėkingų širdžių.

Toliau sveikino kun. G. Grušas ir perdavė sveikinimus Vilniaus arkivyskupo A. Bačkio. Buvęs mokinys dr. Z. Brinkis prisiminė sukaktuvininką kaip savo buvusį kapelioną iš mokyklos laikų, LB Los Angeles apyl. vardu sveikino L. Avižonienė, Šv. Kazimiero choro – A. Polikaitis, Los Angeles vyčių vardu – M. Šepikaitė, radijo valandėlės – V. Šeštokas, šeštadieninės lituanistinės mokyklos, kurią įsteigęs prel. J. Kučingis, Marytė Newsom, atsargos karių "Ramovės"– A. Mažeika, prisiminęs, kad kun. Kučingis jaunystėje buvęs kariuomenės kapelionas, skautų vardu – G. Leškys, ateitininkų – Ig. Bandziulis. "Spindulio" ansamblio šokėjų vardu sveikino – D. Varnienė su šokėjų grupe, kuri pašoko tautinių šokių.

Dar buvo daugelis sveikinimų telegramomis, tarp jų vysk. Juozo Preikšo. Daugelis sveikino raštu. Jie buvo tik paminėti.

Pagaliau kalbėjo pats sukaktuvininkas prel. J. Kučingis. Prisiminė, kad gimė labai silpnas. Mirštantį kūdikį skubėjo pakrikštyti. Švėkšnos kun. A. Kuodis nuramino: "Nebijokite, kūdiks nemirs". Jo žodžiai išsipildė. Jonukas augo ir buvo guvus. Vėliau sunkiai susirgo plaučių uždegimu. Vėl buvo pavojus, kad gali numirti, todėl atvežė vikarą kun. Z. Karecką, kuris išklausė išpažinties, davė šv. Komuniją ir ligonių sakramentą. Grįžtančiam vežėjui dar įdėjo parvežti ligoniui bažnytinio vyno butelį. Vaikas greit pasveiko. Sukaktuvininkas pasakojo, kiek pavojų ir negalių gyvenime išgyvenęs, bet visa tai nugalėjęs ir sulaukęs ilgo amžiaus. Savo testamente įrašęs, kad būtų palaidotas savo numylėtoje Švėkšnoje.

Pažymėtina, kad ten pat salėje buvo platinama prel. J. Kučingio neseniai Vilniuje išleista beveik 800 puslapių knyga "Dievo žodžio tarnyboje". Tai jo įvairiomis progomis sakytų pamokslų rinkinys. Daugelis įsigijo šią knygą ir gavo autoriaus parašą.

Baigiant, tenka atkreipti dėmesį, kad prel. J. Kučingis, gyvendamas toli nuo Lietuvos, visada buvo kartu su ja. Savo gyvenimą pašventęs Bažnyčiai ir Tėvynei. Atgavus nepriklausomybę, keletą kartų lankėsi Lietuvoje. Jis dr. Reginos Žukienės žodžiais ilgame straipsnyje Lietuvos spaudoje, buvo ten, kur šaukė Dievas ir Tėvynė. Todėl pelnytai buvo įvertintas: Šv. Tėvas 1965 m. jam suteikė prelato titulą, LR prezidentas 1998 m. – DLK Gedimino ordiną.

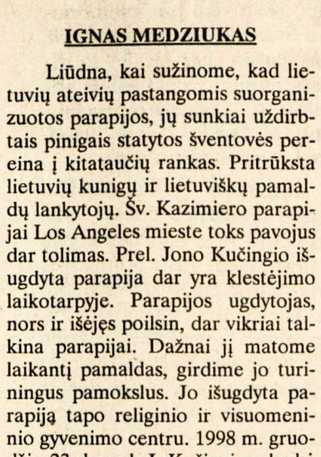

Tai viršelis stambaus leidinio, kurį paruošė Algirdas Gustaitis, išleido Klaipėdos universitetas (H. Manto 84, Klaipėda 5808). Knygoje – 562 psl. 320 nuotraukų, 112 atspaudų

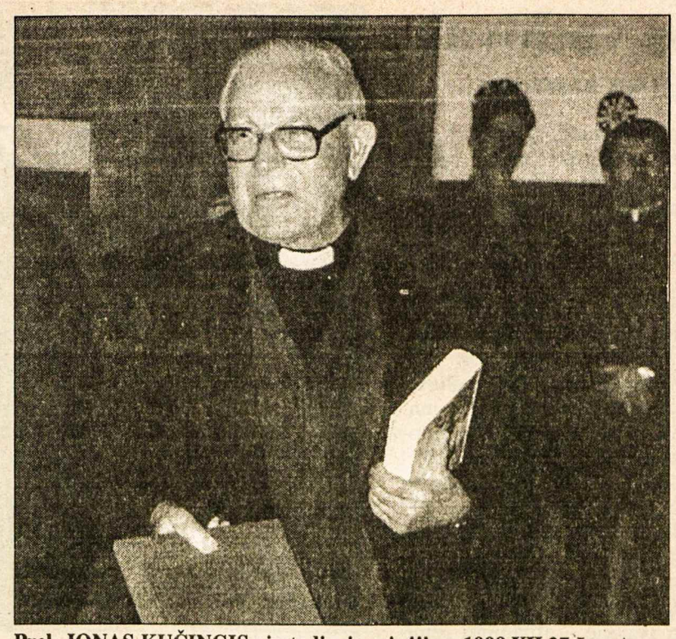

Prel. JONAS KUČINGIS gimtadienio minėjime 1998.XII.27 Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje, dešinėje rankoje laiko LR prezidento Valdo Adamkaus sveikinimą, kairėje – savo knygą "Dievo žodžio tarnyboje"
Nuotr. I. Petoko

Žiemos kursai Dainavoje

Įspūdžiai dalyvės, pasigedusios torontiečių

Jaunučių ateitininkų stovykloje Dainavoje esu buvusi du kartus. Man ten patinka stovyklauti. Gamta yra labai graži vasaros metu, programa gal šiek tiek vaikiška, bet visą laiką gali kūrybiškai reikštis ir bendrauti su draugėmis.

Šiais metais pirmą kartą važiavau į ateitininkų žiemos kursus. Daug mano draugių iš vasaros ateitininkų stovyklos, su kuriom aš ir laiškais susirašinėju, dalyvavo kursuose. Tai aš nesijaučiau vieniša. Taip pat iš Toronto buvo atvažiavę Saulius Simonavičius ir Dainius Šileika, o iš Hamiltono – Domas Gudinskas ir Vanesa Trumpickaitė. Aš juos visus pažįstu iš lituanistinių kursų. Be to radau naujų draugų iš Bostono, Čikagos, Filadelfijos, Kalifornijos ir Klivlando.

Žiemos kursų programa buvo nepalyginama su vasaros jaunučių stovykla. Ji buvo daugiau pritaikyta paaugliams, nes kiekvieną dieną turėjome po dvi paskaitas. Diskusijų būreliuose kalbėdavom apie klausimus iš tos dienos paskaitų.

Nors man buvo pažįstama Dainavos stovykla ir draugai, man buvo nesmagu sėdėti per moksleivių ateitininkų suvažiavimą be ateitininkų juostelės. Juostelė yra plona, tamsiai žalios ir pilkos spalvos su mazgu ant galo. Ją nešioja perrištą per petį. Jai gauti reikia išlaikyti mažą ateitininkų egzaminą ir atlikti įžodį savo kuopoje. Ta juostelė, dėl kurios buvo nesmagu, nėra man medžagos gabalas. Ji reiškia, kad esu ateitininkė, kad prklausau organizacijai ir kad po stovyklų ir kursų galiu grįžti į savo kuopą ir tęsti veiklą.

Toronte nėra ateitininkų kuopos, tik Hamiltone. Ponia Birutė Bublienė, viena iš kursų organizatorių, sakė, kad Toronto kuopa būdavo labai veikli ir turėjo daug narių. Įdomu, kas atsitiko su jais? Kur jie išnyko?

Viktorija Benotaitė,
lituanistinių kursų X sk.

Kančioje brendęs vyskupijos...

(Atkelta iš 5-to psl.)

gausių atsivertimo vaisių. Kiekvieną savaitę "Šiaulių naujienose" ir "Šiaulių krašte" pasirodo religinių minčių puokštės su jubiliejinių 2000 metų ženklu: "Kristus vakar, šiandien, – visada". Kartą per mėnesį pusę valandos prabylame Šiaulių televizijos ekranuose. Nuo Gavėnios pradžios žadame pradėti lankyti kiekvieną šeimą, įteikiant specialų šiam jubiliejui išleistą lankstinuką, gerumo, šilumos bei meilės puokštę. Didžiausias rūpestis, kad žmonės asmeniškai atsiverstų, pakeistų gyvenimą ir sugrįžtų į TĖVO NAMUS.

– "Saleziečių žinios", pristatydamos Jus, kaip naująjį Šiaulių vyskupą 1997 m. nr. 3, prisimindamos šv. Jono Evangelijos pabaigą rašė: "Ganytojas, nors ir ne šv. Petras, visada turės rūpesčių savo kaimene, nors ir daug būtų ištikimųjų". Ar dabar po ingreso jau praslinkus pusantrų metų pritariate tokiai žurnalistų tiesmukiškai ir aiškiaregiškai pranašystei?

– Rūpesčių niekada netrūksta. Skaudžiausia, kai pasitaiko neištikimybės mūsų kunigiško gyvenimo kelyje. Tuomet žmonės man rašo piktus laiškus, parapijos dvasia silpsta, žmonės nusivilia, o kai kurie praranda ir tikėjimą. Tačiau visą vyskupiją pavedęs Marijos globai su giliu tikėjimu ir pasitikėjimu einu ten, kur kviečia Kristus.

– Kokios Jūsų dabartinėje vyskupijoje dvasinės, dorovinės slinktys, svarbiausios Jūsų užsibrėžtosios sielovados kryptys?

– Atsisakėme masiškumo teikiant Sutvirtinimo sakramentą. Kiekviena parapija surenka ne daugiau kaip 50 sutvirtinamųjų, juos paruošia ir pakviečia vyskupą. Šv. Mišių metu teikiu Sutvirtinimo sakramentą, o po Mišių vėl kiekvieną atskirai pakvietęs, įteikiu atminimo pažymėjimą su vyskupo herbu, parašu ir paspaudęs ranką palinkiu ištikimybės tikėjimo kelyje. Vyksta kursai besiruošiantiems tuoktis. Su didesne atsakomybe dėstoma tikyba mokyklose, ruošiame Pirmąjai komunijai. Turime vieną pagrindinę ir vieną katalikišką pradinę mokyklą. Aš pats lankau mokyklas bei darbovietes, esu subūręs septynias šeimų grupeles po septynias šeimas ir su jomis bendraudamas sprendžiu įvairius rūpimus klausimus, kartu meldžiamės, giedam, dainuojam.

– Kaip ir kurlink juda Jūsų sumanytos ar jau gal pradėtos statybos, remontai ar projektai?

– 500,000 litų vyriausybė skyrė naujos kurijos statybai. Šio plano atsisakiau, suprasdamas, kad yra svarbiau atnaujinti Šiaulių katedrą. Visas šias lėšas su vyriausybės žinia panaudojau katedros atnaujinimui ir 1998 m. gruodžio 19 d. visiškai atnaujintoje katedroje prie naujojo altoriaus, kurį pats patepiau šv. chrizma, apaštalinis nuncijus Lietuvai Ervin Joseph Ender su kitais septyniais vyskupais, 25 kunigais, patarnaujant mūsų vyskupijos klierikams, aukojo padėkos Mišias. Tai buvo kruopštaus ir atsakingo katedros atnaujinimo darbo vainikavimas. Lieka rūpestis išspręsti katedros šildymo ir vėdinimo problemą. Sausio 6 d. pasirašiau sutartį su ABB technika, kuri mums žada įrengti šias sistemas. Tikiuosi, kad vyriausybė padės išspręsti šį klausimą, nes ši katedra yra 1626 m. architektūrinis paminklas, labai svarbus visai Lietuvai.

Pietiniame Šiaulių miesto rajone yra naujai įsikūrusi Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapija. Nebaigtuose statyti Nuklono gamyklos kultūros namuose, kuriuos valdžia padovanojo Bažnyčiai, įsikūrė laikina šventovė. Tai salė, kurioje meldžiasi žmonės. Čia yra labai daug patalpų, kurios buvo pritaikytos kultūros namams. Šias patalpas reikia įrengti prieš tai jas perprojektavus pagal būsimosios šventovės reikmes. Šiame pastate ruošiamės įrengti katechetinį, jaunimo, šeimos bei "Caritas" centrus. Būtų gera surasti vietos ateitininkams ir skautams. Visa tai ateities planai, kurie mums yra labai svarbūs, nes labai svarbios yra jaunimo problemos, o neturint kur susirinkti jaunimui, ateitininkams bei skautams, sunku bendrauti ir spręsti problemas. Žadu visiškai atsisakyti kurijos statybos ir visas lėšas bei energiją nukreipti vyskupijos centrų įrengimui bei darbui su jaunimu ir šeimomis.

– Ką norėtumėte tarti Š. Amerikos ir kituose žemynuose gyvenantiems lietuviams?

– Amerikoje bei kituose žemynuose gyvenantiems lietuviams norėčiau iš širdies tarti padėkos ir meilės žodį už jų pastangas siekiant Lietuvos nepriklausomybės, už jų maldas ir ypatingą dvasinę bei materialinę pagalbą praeities, dabarties bei ateities Lietuvai.

Redakcijos ir savo vardu Ekscelencijai nuoširdžiai dėkojame už atsakymus. Telydi Dangus Jūsų ir visos Jūsų vyskupijos žingsnius. Tegloboja Jūsų vaikus, jaunimą ir visus ganomuosius Švč. Mergelė Marija.

Kun. K. J. Ambrasas, SJ

Dienos arabų krašte Jemene

Kelionės įspūdžiai iš valstybės, kurioje gyvenimas labai skirtingas nuo mūsiškojo. Tai kitoks pasaulis su savita religija, savita kultūra, savita galvosena

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Kelionė lėktuvu

Mūsų lagaminai buvo palikti Sana mieste, o su savim turėjom tik per petį krepšius su būtiniausiais dalykais, tad rūpinomės kada gausime savo lagaminus. Vadovas ramino – lagaminai bus laiku pristatyti.

Dėl tų kelionių lėktuvais reikia ryte labai anksti keltis, kad suspėtume laiku būti orauostyje. Tad ir dabar pernakvoję Aden'o viešbutyje turėjome keltis 4 v.r. ir po pusryčių 5 v.r. važiuoti orauostin. Po dviejų valandų laukimo ir įvairių tikrinimų tik 7 v.r. pakilom sprausminiu lėktuvu į Sana. Švystelėjo kalnų grandinės, išraižytos giliais tarpekliais, išdžiūvusios upių vagos, nedideli žaliuojantys slėniai. Prieš 8 v. jau pasiekėm Sana. Koks patogumas lėktuvu per 40 minučių atskrista, o per kalnus reiktų važiuoti penkias valandas. Atvykę į Sana orauostį gavome paliktus viešbutyje lagaminus ir, perėję visas kontroles, ėjome prie lėktuvo į Etiopiją.

Sana miesto apylinkėse

Grįžę iš Etiopijos apsistojam tame pačiame "Taj Shaba" viešbutyje. Mus vėžins tie patys penki automobiliai su pažįstamais vairuotojais. Ryte gatvėje matėsi didžiulė procesija: arabų minia, ant pečių nešė karstą. Tai laidotuvių eisena. Išsitraukiau foto aparatą, norėdamas padaryti nuotrauką, bet tuojau prišoko vienas arabas mosuodamas, kad negalima laidotuvių eisenos fotografuoti.

Pražygiavus laidotuvių procesijai, susėdom į automobilius ir išvažiavom lankyti krašto vietovių. Asfaltuotu keliu palikom Sana miestą. Pirmas sustojimas – Thula mieste. Aplink jį slėnis, kur yra nedideli ploteliai dirbamos žemės. Viename jų dirbo vienas traktorius. Už žalių plotelių – akmenynai. Aukštyn į kalnus žemės ploteliai terasomis kyla aukštyn, atitverti akmeninėm sienom.

Akmeniniai namai

Thula miestelio akmeniniai namai apsupti irgi akmenų siena su vartais. Aikštės viduryje telkšo didelis baseinas lietaus vandens, kur suėjusios moterys su pridengtais veidais semia jį kibirais ir naudoja skalbimui.

Akmeniniai namai siaurose gatvelėse dailiai atrodo. Gatvelės išklotos tašytais akmenimis. Miestelyje yra 15,000 gyventojų. Čia laisvai vaikščiojom po gatveles ir krautuves. Visa grupė išsiskirstė po tas krautuvėles. Kai atėjo laikas grįžti į automobilius, vadovas gaudė negalėdamas laiku sumedžioti.

Grįžom į kelią vedantį į Harara miestelį, turintį 2,000 gyventojų. Kilom aukštyn, kur 2800 metrų aukštumoje įsikūręs Kawkahan kaimas, o apačioje – slėnis. Šioje aukštumoje traukė stiprus vėjas.

Pietums sustojam vietiniame restorane, kur nėra stalų nei kėdžių. Patiestas kilimas. Ant jo sutūpus buvo atnešti dideli moliniai dubenys su bulvėm, ryžiais, mėsos rutuliukais ir didžiulis blynas, kurį arabai valgo vietoje duonos. Reikėjo patiems įsidėti į lėkštę norimą valgį.

Per kelią plaukė debesys

Po pietų vėl per kalnus aukštyn ir žemyn vedė aštriais posūkiais kelias. Dažnai praslinkdavo kaimai su akmeniniais gražaus stiliaus namais. Kalnų šlaitai, nors ir stačiausi yra apdirbti ir siaurais rėžiais kyla į kalnus. Kiekvienas šlaitas ar viršukalnis yra apgyventas. Vietomis terasose žaliuoja sklypeliai, kitur žemė gražiai išpurenta, paruošta sėjai. Matosi ir metaliniais vamzdžiais išvedžiotas vanduo drėkinimui.

Pakilus kalnais beveik iki trijų kilometrų aukštumos, per kelią pradėjo plaukti debesys, kartais gan tiršti, lengvai plaukė tolyn. Pasiekėm Al Mahweet kalnuose išsistačiusį miestelį, kur iš mečečių girdis kvietimas vakaro maldai. Apsistojom tokio pat vardo viešbutyje, kur gavome trečiame aukšte kambarį su televizija, telefonu ir atskira prausykla. Tą dieną keliavome tik šimtą kilometrų, o nuo Sana miesto apie 80 km.

Kalnuose

Sekančią dieną vėl kalnų keliais važiavom tolyn. Kelias ėjo pagal upės vingiuotus krantus, kur apačioje žaliuoja krūmai ir medžiai. Pietums sustojome kalnuose Manakha vietovėje prie stilingo akmeninio "Altawfig" viešbučio. Baigiant valgyti arabai atliko trumpą pramoginę programą: vienas grojo gitara, kitas mušė bugną, o du pašokė riestais peiliais mosuodami. Išėjus į kiemą dar daugiau šokių pademonstravo, mūsų vairuotojams įsijungus į juos.

Išvažiavom iš čia labai prastu vingiuotu keliu į tolumoje matomo kalno Al Hajara kaimą, esantį 2200 metrų aukštyje su 4,000 gyventojų. Vingiuojant kelionė ilgai užtruko. Tai ant stataus kalno išsistačiusi vietovė, kur akmeniniai namai iki šešių aukštų dydžio. Auga medžiai, kaktusai. Akmeninės tvoros skiria namus. Tie aukšti mūriniai namai ant stataus kalno iš toliau atrodo kaip kokia pilis. Žemi debesys ritasi kamuoliais per gatves.

Pasiekus siauras gatveles, pasitiko pardavėjas su visokiais suvenyrais; vaikų būriai irgi su pirkinių pasiūlymais. Atrodo, ten niekas neina į mokyklą. Pasižiūrėję į apačioje terasomis žaliuojančius plotus ir apsisukę tuo pačiu keliu grįžome atgal prie viešbučio, kur valgėme pietus.

Čia nebesustojom, vingiavom žemyn, kol pasiekėm upelio vagą. Ten išvestas asfaltuotas kelias jo šonu. Pasiekėm labai laukinius kalnus, kur nėra jokio medelio ar krūmelio. Stūkso tik akmenų krūvos ir visokių formų kalnų viršūnės. Stabtelėjome vienoje kalvoje su plačiu vaizdu į slėnį ir aplinkinius kalnus. Vadovas sakė, kad lietaus metu visi šalnai staigiai sužaliuoja, nes je nusagstyti mažiukais kaktusais.

Vėliau, kiek pavingiavę stačiomis kalnų pašlitėmis, atsidūrėme viršukalnėje ir platesnėje lygumoje. Ten prasideda stiprus judėjimas į abi puses, ypač sunkvežimių, nes šis kelias jungia Sana miestą ir uostą prie Raudonosios jūros Su automobilių srautu greit pasiekėm Sana miestą ir savąjį viešbutį. Šiandien padarėm 230 km.

Valdovo rūmai

Lankome buvusio Jemeno valdovo-imamo ant aukšto akmens kalno uolos pastatytus rūmus. Šie rūmai būdingi tuo, kad stati akmens uola ir patys rūmai sujungti su kalno viršūne. Užtat iš toliau žvelgiant šie rūmai atrodo lyg pilis, užtupdyta ant aukšto stataus kalno.

Privažiavimas irgi vingiais sukasi aplink kalną kol pasieki viršūnę ir rūmus. Dabar jie tušti, negyvenami, budi tiktai sargyba, kuri įleidžia į vidų. Akmeniniais laiptais lipame aukštyn, sustodami kiekviename aukšte, kurių yra trys. Pro langus matyti apaugęs medžiais nedidelis kiemas.

Kiekvienas aukštas su savo paskirties kambariais. Virtuvė su visais senoviniais puodais, girnomis. Virtuvės kampe gilus šulinys 140 m. gylio, aprūpindavęs rūmus vandeniu, dabar sausas. Antrame aukšte – akmeninis balkonas su vaizdu į pakalnėje medžiuose glūdintį kaimelį. Visi kambariai tušti, be baldų, švariai užlaikomi, baltai nudažytos sienos. Atskiras rūmų sparnas su haremo kambariais, nes imamas buvo ne tik dvasinis, bet ir krašto valdovas, turėjęs 4 žmonas ir dar daugelį sugulovių. Didelis šviesus kambarys, kuriame imamas su savo pasirinkta moterim tą naktį miegodavo.

Apvaikščioję visus kambarius, pasižiūrėję per balkonus į apylinkės kalnus grįžome į pagrindinį kelią. Kiek pavažiavę patekome į didelę eilę automobilių ir sunkvežimių. Visi laukė, nes ant kelio – užtvaros ir kariuomenės patruliai tikrina važiuojančius. Žiūrinėja dokumentus ir mūsų vilkstinės nepraleidžia, nors arabas vadovas rodo visokius popierius. Nuvaro mūsų automobilius nuo kelio į šalį. Teko ilgai laukti, kol vadovas bėgiojo, derėjosi su vyresniaisiais ir gavo leidimą toliau tuo keliu važiuoti. Tačiau kartu važiavo ir kareiviai su patrankėle, išstatyta ant sunkvežimio platformos. (Bus daugiau)

Grupės vadovas Bob rodo iškeptą blyną, valgomą vietoj duonos

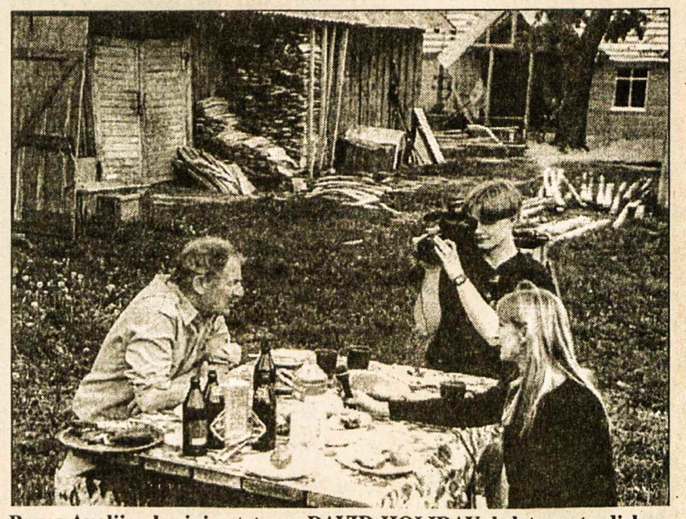

Buvęs Anglijos karinis atstovas DAVID HOLIDAY, keletą metų dirbęs Lietuvoje, išėjęs į pensiją Klaipėdoje vedė lietuvaitę, prie Minijos nusipirko sodybą ir tapo nuolatiniu Lietuvos gyventoju. Tuo labai susidomėjo Niujorko žurnalistė SIUZAN MAZUR. Kino operatorius TOMAS SEIKALIS filmuoja jų pokalbį D. Holiday sodyboje
Nuotr. H. Paulausko

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!

Remkime Lietuvą!

REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ !

Mokykla - kaip didelė šeima

Vilniuje sėkmingai veikia mokykla "Lietuvių Namai', kurioje mokosi vaikai iš daugelio šalių, ypač lietuvių tremtinių palikuonys

VALENTINA JAKIMAVIČIENĖ, Vilnius

Šios mokyklos mokinius mokytojai kviečia kitokiais – dažniausiai nelietuviškais vardais, o jų gimimo vieta – toli nuo Lietuvos... Janis, Stasys, Olegas, Svetlana, Ania... Vaikai, savo protėvių kalbą ir papročius pažinę čia – namuose, kuriuos jiems suteikė Tėvynė.

Vilniaus vidurinė mokykla "Lietuvių Namai" po kalėdinių atostogų vėl lauks iš įvairiausių kraštų sugrįžtančių savo vaikų, kurie, pasidžiaugę savo gimdytojų meile, iki vasaros glausis prie pedagogų, tapusių jiems antraisiais tėvais...

"Jus vienija tėvų kalba"...

Prieš kelionę – šventinė Kūčių vakarienė, kaip dideliuose geruose namuose, kur prie stalo sėda visa gausi šeima. Galustalyje – kaip ir dera tėvui – mokyklos direktorius Alfonsas Rudys, greta – garbingi vakaro svečiai – Socialinės apsaugos ir darbo ministerė Irena Degutienė, šios mokyklos mokinių mylimas kunigas Narbekovas, seimo narys poetas Vytautas Cinauskas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Audito ir socialinės priežiūros departamento direktorius Alvydas Keršulis, Socialinių grupių politikos skyriaus viršininkas Vytautas Miliauskas, mokyklos rėmėjas – akcinės bendrovės "Montuotojas" generalinis direktorius Alfonsas Jaras.

Mokykla "Lietuvių Namai" per aštuonerius savo gyvavimo metus jau išleido nemažą būrį abiturientų. Yra studijuojančių lietuvių kalbą Vilniaus universitete, besirengiančių tapti inžinieriais Vilniaus Gedimino technikos universitete, būsimųjų pedagogų-vaikų, sugrįžusių į Lietuvą, kuri priėmė juos, kaip motina priima namo sugrįžusius savo vaikus.

Dabar čia visa mokykla, kurioje mokosi apie pustrečio šimto vaikų, šurmuliuoja, juokiasi, visi šventiškai pasipuošę ir besišypsantys, artimi, kokie tik begali būti broliai ir seserys.

"Ar galima įvesti tvarką, jei jos nėra žmogaus viduje? Ar galima surengti šventę, jeigu jos nėra žmogaus širdyje? – kalbėjo kunigas Andrius Narbekovas. Tikra šventė būna tada, kai susirenka patys artimiausi žmonės. Galbūt jūsų širdyse yra šiek tiek skausmo, jog šalia nėra padėlių artimiausių – mamos, tėtės, brolių ir seserų. Tačiau neretai gyvenime dvasinė giminystė tampa svarbesnė už kraujo ryšį, ji artina ir vienija žmones visą gyvenimą, taip, kaip jus vienys ši mokykla ir lietuvių kalba. Tėvų kalba...

Kiek žmonių visame pasaulyje sėda prie švento Kūčių stalo... Sėda kaip viena didelė šeima, švęsdama brangaus žmogaus gimtadienį. Ši Dievo Sūnaus gimimo šventė dar kartą patvirtina: visi mes – Dievo vaikai. Kūčių vakarą verta tyliai pakalbėti su pačiais artimiausiais žmonėmis, nes čia gimsta patys tikriausi atsakymai į sudėtingiausius klausimus. Tylint ir kalbant atrandamos didžiausios tiesos ir pajuntamas tikriausias šventės džiaugsmas. Kai laužydami kalėdaitį linkime vienas kitam, suvokiame, jog pamilstame vienas kitą ne už tobulybes, bet už trūkumus ir netobulumus, nes Dievas myli mus tokius, kokie esame... Aš jums linkiu, kad ši šeima didėtų, kad šie namai, t.y., kurie laukia, būtų visada su jumis..."

Kunigo pakviesti, visi laužė kalėdaičius ir dalijosi vieni su kitais. Vaikai – jau beveik suaugę, abiturientai ir mažieji ėjo prie mokytojų ir svečių, kaip prie gero tėvo ėjo prie mokyklos direktoriaus su gražiausiais linkėjimais, su nuoširdžia padėka.

"Skaitykite, mokykitės, būkite laimingi"...

Socialinės apsaugos ir darbo ministerę Ireną Degutienę šios mokyklos vaikai pažįsta ir myli. Ji apsilanko čia bent porą kartų per metus. Ir dabar ministerė bei kiti svečiai iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atvyko su didelėmis dovanomis – "Vagos" leidyklos knygomis, kurios reikalingos vaikams mokytis, lavintis, šviestis.

"Žiūriu į jus, jūsų tokie nepaprastai geri veidai... Kartais suaugusieji galvoja, kad vaikai padykę, kad jie patys vaikystėje buvo geresni. Vaikystės akimirkos išlieka atmintyje visą gyvenimą, ir suaugus atrodo, kad tai buvo pačios gražiausios ir svarbiausios gyvenimo akimirkos. Vaikystės draugai išlieka patys artimiausi, net jeigu jų nematai metų metus, su jais dažnai būni mintimis...

Šiuose namuose jūs pažinote savo protėvių kalbą, papročius, Tėvynės istoriją, meną, kultūrą. Jūs pažinote vieni kitus ir visi drauge pajutote šių namų šilumą.

Aš su jauduliu stebėjau, kaip jūs ėjote prie direktoriaus ir dalijotės su juo kalėdaičiu. Kur dar yra tokia mokykla, kurioje mokiniai taip dalintųsi su direktoriumi – ne tik kalėdaičiais, bet ir savo mintimis, savo rūpesčiais. Šios mokyklos pedagogai – žmonės, kurių širdies gerumo ir šilumos pakanka sušildyti visiems vaikams, atvažiavusiems iš tolimų kraštų ir čia radusiems Tėvynę, šeimą, namus.

Ilgai galvojome, ką jums padovanoti. Pasitarę nusprendėme, kad geriausia dovana – knygos, iš kurių galėtumėte skaityti savo malonumui. Skaitykite, mokykitės ir būkite laimingi".

Nuoširdūs gerų žmonių linkėjimai suskambės kada nors šių vaikų atmintyje kaip skaidrūs vaikystės varpeliai, primindami "Lietuvių Namų" šilumą ir jaukumą. Nesvarbu, kur gyvenimo keliai benuvestų, kviesdami sugrįžti bent mintimis prisiliest, džiaugsme ar varge pasisemti stiprybės. ("Gerovės rinka", nr. 25)

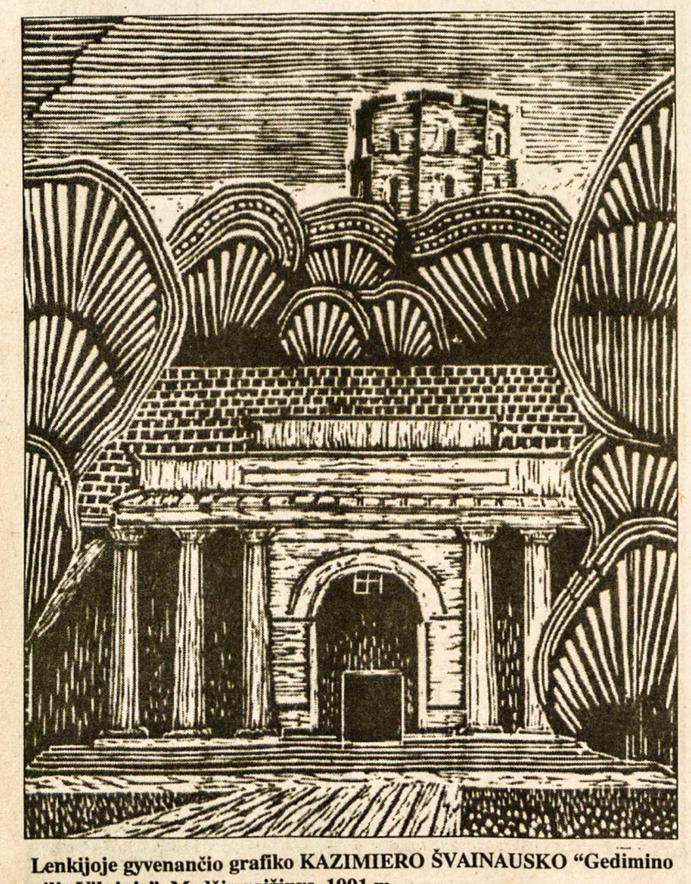

Lenkijoje gyvenančio grafiko KAZIMIERO ŠVAINAUSKO "Gedimino pilis Vilniuje". Medžio raižinys, 1991 m.

Tremtinių vaikaičių mokyklos "Lietuvių Namai" Vilniuje mokiniai, pedagogai ir rėmėjai po Vasario 16-tosios minėjimo 1998 metais

Piligrimės godos

VYTAUTAS A. JONYNAS

Birutės Sriogytės-Vaitkienės "Vėjų blaškomi metai"

Kai rinkinėlis pavadinamas banaliu "Vėjų blaškomu metų" vardu, kai jo išorė taip neišvaizdi, ir jis paskleidžiamas vos 50 egzempliorių tiražu, nenuostabu, jei jo pasirodymas saviveiklinis. Tai dar viena pavėluotai debiutuojančio asmens pastanga įsiamžinti mūsų raštijoj. Patetiška, bet, iš šalies stebint, mažareikšmė.

Leidinėlio autorė – Birutė Sriogytė-Vitkienė mažai kam išeivijoje pažįstama. Neaptinkama nei enciklopedijose, nei žinynuose. Vargu ar jos pavardė yra buvus linksniuota čionykštėje bei tenykštėje spaudoje. Bent nepasitaikė aptikt jos lyrikos pavyzdžių arba pasisakymų apie ją periodikoje.

Taip pat nežinoma ir šios plonytės, vos 90 puslapių knygelės leidykla. Tai kažkoks Lietuvos Žemės ūkio ministerijos padalinys, pasivadinęs UAB Informacijos ir leidybos centro vardu. Iš leidinio išorės sprendžiant – tikra nulėpausių tinginių govėda. Retai kada teko pasidygėti taip nesąžiningai ir nevėkšiškai atliktu darbu.

Viskas daryta atkalia ranka. Tekstuose pilna klaidų, tipografija suvelta, neišryškinanti eilėraščių pavadinimų. Viršelis vos vos laikosi susegiotas dviem sankabėlėm. Jokios biografinės žinelės apie autorę. Praganyta netgi turinio lentelė. Būdingiausias pusiausnūdos įrodymas, kad leidėjai sugebėjo išspausdinti tą patį tekstą dviejose vietose (27 ir 67 psl.).

B. Sriogytė-Vaitkienė tikrai nėra nusipelniusi tų skriaudų. Galbūt *Vėjų blaškomuose metuose* nėra kažkokių neregėtų proskynų, galbūt jų tematika neypatingai įvairi, bet tai nėra rėksminga grafomanija, jokia patriotinė pompastika ar pasiknibinėjimo laisvalaikiu niekalas. Ji nepretenduoja į filosofines gelmenis, bet yra atvira, nuoširdi. Bent nepalyginamai patrauklesnė mums, tėviškėnams, užsienyj, už daugelį posmų sumirgančių periodikoje. Ir savaip originali.

Autorės eilėraščiai atveria skaitytojui tos kultos ir velėtos autorės profilį. B. Sriogytė-Vaitkienė turi silpnybę vietovardžiams, ir tikrai susidaro įspūdis tarytumei būtumėm vedžiojami po visą nusiaubtą Lietuvėlę, kartais ir jos pašalius (Milašiaus gimtinę Čerėją). Ar tai jos pastovių darbovietių vietos, nežinia. "Tumo laiškai iš Ustronės" galėtų būt palaikyti tokia užuomina. Iš kitos pusės, Bikonys, Nagliai, Bekešo gubrys rodo, kad autorę įkvepia miško brolių žūties ir apskritai tautos Golgotos vietų reginiai. Visur poetė įžiūri protėvių pėdas. Nėra tai idilinės akvarelės.

Leistina spėliot, kad tai vyresnio amžiaus moteris. Nebūtinai sodietė, bet pažįstanti ypač senojo kaimo sanklodą. Užvis svarbiau – nepraradusi polėkio domėtis savo ištakom-kultūra, istorija, kalba, raštija. Užtat piligrimės uolumu dalyvaujanti kraštotyrinėje veikloje. Tų kalbotyrinių išvykų poveikyje, rasit, išsidirbusi savąjį poetinį braižą, prozine intonacija primenantį K. Bradūno, Albino Žukausko, Jono Meko rupų žemiškumą.

Visa tai nebanalu, ne paneliška. Autorės pietizmas savo žemei – ne knygiškas, ne išprotautinis... Pasitaiko, tiesa, jai kada ne kada užbaigti eilėraštį kokia nors aforistine ištartim, retorišku šūksniu, bet visumoj to senamadiškumo apraiškų ne per daugiausia. Paradoksalu, kad netgi tais atvejais, kai kūrinys ant publicistikos ribos (pvz. eilėraštis, raginantis gražinti paminklą Bekešui), autorės egzaltacija pakankamai autentiška, užkrečianti, akinanti pasitikrinti enciklopedijoje, ką rašo apie tai specialistai.

B. Sriogytė-Vaitkienė nepasiduoda pagundai eiliuoti vaidinamuoju "liaudiškuoju" stilium, bet protarpiais švysteli tikrai pilnos pakilumo ir tautosakinio dvelksmo eilutės. Pvz.:

Ant akmens dubenėto pustyklė
bus galvugaly vietoje kryžiaus.
Tik, prašau – neužarkite vardo,
kaip rugeliai mane prisišauks?

Leidinėlyje nepažymėtos eilėraščių datos. Neaišku, ar susiduriam su "stalčine" poezija. Nemėginta jų grupuoti skyreliais. Lengviau galbūt atpažįstamas ciklas, atsiradęs turbūt išvykos į Kuršių neriją poveikyje. Tą nuostabų gamtos kampelį yra apdainavęs nemažas mūsų poetų ir poečių būrys. Taip pat esejistų (T. Sakalausko *Čakona*). Suprantama, kad gimininga, elegiška gaida suskamba ir B. Sriogytės-Vaitkienės posmuose. Bet jie, kaip pvz. "Kintų bažnytėlė" neužginčijamai saviti.

Jos savastim yra praeinamybės pagava. Rasit todėl peršasi "neoromantikės" ar netgi "raštingos istorikės" etiketė. Meditacinė jos lyrika pasižymi nykstamybės atšvaitom, vidine sutelktimi, rezignacine gaida, artima išeiviui.

Tai nereiškia, kad nebūtų kliūčių jai įveikt. Faktiškai čia susiduriam su paradoksu, nes problemą sudaro kalbiniai dalykai – palaida poetės laikysena žodininėje plotmėje.

Kaip daugeliui lietuvių moterų, poetei mielas ir artimas žolynėlių, gėlelių pasaulis. Jinai nepagaili savo posmuose botanikos terminų. Skaitytojas lengvai pateisintų jų apstą, jei jie būtų vartojami rimų ar asonansų poreikiams. Imkim pavyzdžiu klaidinantį "ratilio". Nors šiaip milijonai lietuvių tą "graižiažiedžių šeimos dekoratyvinį augalą", vadina "astros" vardu, poetei "ratilis" (ne "ratilas") buvo reikalingas vienoje eilutėje rimo sumetimais. Nelaimei, B. Sriogytė-Vaitkienė yra taip pamėgusi archaizmus (senžodžius) bei tarmybes, kad prikaišioja jų visur. Ir nebūtinai jie aptinkami mokykliniuose žodynuose, kaip pvz. *Dabartinis lietuvių kalbos žodynas.* Tokie botanikos terminai arba agronominės plonybės: pervalkos, staldai, klystžvakės, krušnos, prieždos, panuovaliai, dimai, antvalniai, saklės, ruzgai, jauros, launagis (vėjas), naktinukės, įvorės, šilokai, vieškrantės ir t.t.

Galima šią poetės silpnybę pateisinti noru suteikt savo lyrikai išskirtiną koloritą. Vienas žymus anglosaksų poetas yra pareiškęs: poezija privalo būti miglota ir hermetiška, antraip – ji ne poezija. Deja, mums, išeiviams, kasdien vis labiau primirštantiems gimtąjį žodį, toji prozinių terminų perkrova veikiau padvelkia poetės afišavimusi mokytumu, manieringumu. Žinoma, jie nesumenkina rinkinio vertės, bet kažkaip grikši tarp dantų, galbūt primindami, kad kraštotyra nėra toks nekaltas dalykas kaip kad mes linkę įsivaizduoti.

Norint atrinkti būdingiausius rinkinio eilėraščius, susiduriama su subjektyvumo problema. Jos subjektyvumas labiausiai pastebimas eilėraštyje skirtame senelės atminimui. Jame akivaizdi pusiausvyra tarp sentimentalumo ir autentiško išgyvenimo. Iš kitos pusės, neįprastu akordu praskambėjo eilėraštis "Šauk, tėvyne, namo", skirtas "atplaišom", grįžtančiom namo pelenų žiūpsnio pavidalu. Bet gal tobuliausio išsiskaidrinimo pavyzdžiu ir artimumu išeivio pasaulėjautai yra ilgesnis eilėraštis "Tą atodangą palei Nemuną ir Švendubrės kaimelį", kurį norisi cituot ištisai:

Tą atodangą palei Nemuną ir
Švendubrės kaimelį
su giliom amžių rėvom ir gludžiom
svirno sąsparom,
su tvorų žabiniais ir qsočiais pailsusiais
kalk iškalk metale – kaip vienintelę
atsparą.

Šiltą provėžų smėlį, grybų lietų
krapnojantį
ir vaikus, kurie lekia kaip kregždės
nuo skardžio,
ankstų rytą rasoj balint patiestą drobę
ir saulenį, pražydusį ant kapelio
bevardžio,

Šimtametes egles, šiurpų vilko
staugimą
virš Kalėdų nakty suliepsnojusio kaimo
ir švenčiausiąją katedrą – samanotą
koplytstulpį,
mūsų norą pakilti iš vergystės ir baimės –

įrantyk į metalą kaip vienintelę atsparą,
į kurią ir po šimtmečių atsiremti
galėtau,
kai pagoniško akmenio Saulė ir Mėnuo
virš Švendubrės pakyla ir leidžias iš lėto.
Kas nors ars – ir suras. Rūdžių
sluoksnį nušveis.
Žalvarinėm akim pažiūrėsiu iš naujo
į šias drebules, qžuolus, beržus
ir uosius,
į žalčialunkio žiedą – žalčio Žilvino
kraują.
Kalk iškalk metale mūsų šventą
tikėjimą,
Kad mes likome čia, niekados
neišėjome...

Birutė Sriogytė-Vaitkienė, VĖJŲ BLAŠKOMI METAI. UAB Informacijos ir leidybos centras, Vilnius 1996, 91 psl.

Atsiųsta paminėti

ŠVENTASIS RAŠTAS. Senasis ir Naujasis Testamentas. Vertimas iš hebrajų, aramėjų ir graikų kalbų. Vertėjai: Senojo Testamento – prel. Antanas Rubšys, Naujojo – kun. Česlovas Kavaliauskas. Leidykla "Katalikų pasaulis" (Dominikonų g. 6, Vilnius 2001). Tiražas – 10,000 egz. Spausdino Adomo Jakšto spaustuvė Kaišiadoryse. Vilnius, 1998 m., 2024 psl. Tai istorinis leidinys – visas katalikiškas Šventasis Raštas vienoje knygoje.

MOLOTOVO – RIBENTROPO PAKTO PASEKMĖS. Medžiaga. 1997 m. rugpjūčio 22-23 d. konferencija Marijampolėje. Sudarė B. Kižienė ir J. Saudargienė. Redaktorė – Aušra Kaziukonienė. Išleido UAB "Nacionalinių tyrimų centro leidykla (Raugyklos g. 25, Vilnius 2001). Tiražas – 1000 egz. Vilnius, 1998 m., 198 psl.

Vytautas Cinauskas, IR ATMINTIS, IR DABARTIS... Eilėraščių rinkinys. Redaktorė – Janina Riškutė. Viršelio dailininkė – Gražina Didelytė. Tiražas – 1000 egz. Seimo leidykla "Valstybės žinios" (Gedimino pr. 53, Vilnius 2002). Vilnius, 1998 m., 96 psl.

DIEVO APVAIZDOS LIETUVIŲ PARAPIJA 1908-1998. Dvidešimt penkerių metų sukaktis. Southfield, Michigan. Redaktorė – RASA KARVELIENĖ. Leidinio mecenatai – Birutė ir Jonas Sverai. Tiražas – 600.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Adomo Mickevičiaus 200 metų gimimo sukakčiai paminėti, be kitų įvairių spaudinių, renginių, leidykla "Baltos lankos" išleido poeto kūrybos rinktinę lietuviškai ir lenkiškai. Pasak rinktinės sudarytojo Mindaugo Kvietkausko, šis leidinys užpildė ilgalaikes spragas. Kaip "LA" 1998.XII.18 laidoje Joana Montvilaitė rašo, sovietmečiu atranką smarkiai veikė draudimų sistema, buvo apseinama be poezijos religinėmis temomis, ir jo poezijos knygos skaitytojams pilnumos neteikė. Šioje knygoje spausdinami ir ankstesniais dešimtmečiais paruošti vertimai - K. Binkio, A. Churgino, V. Mykolaičio-Putino bei kitų. Rinktinė visuomenei buvo pristatyta 1998 m. gruodžio 14 d. Menininkų rūmuose, Vilniuje. Knygos sudarytojas labai įvertino poeto Justino Marcinkevičiaus įnašą verčiant ir propaguojant šį reikšmingą poetinį palikimą.

Lietuvos valstybinių premijų 1998 m. kultūros ir meno laureatai buvo paskelbti 1998 m. gruodžio 14 d. Vilniuje. Už išskirtinę darbuotę savo srities kūryboje premijas gavo: kompoz. V. Bartulis, dail. F. Jakubauskas, fotomenininkas A. Kunčius, rašytojas M. Martinaitis, rašytojas D. Sauka, dail. A. Šaltenienė. Kaip Elta praneša, pirmą kartą premiją gavo ir televizijos kūrybinė grupė.

"Valstiečių laikraštis", Lietuvoje 43,000 tiražu leidžiamas populiarus savaitraštis miestui ir kaimui, premijavo savo 1998 metų bendradarbius. Vadinamos pirmosios plunksnos premija paskirta korespondentei Nijolei Petrošiūtei, antrąją pelnė Vaclovas Armužas, trečiąją - Bernardas Šaknys. Kūrybinės premijos paskirtos A. Karalevičiui, S. Stacevičiui, J. Diliui, I. Dubonavičienei, D. Sinkevičiui ir G. Visockui. Aukščiausio įvertinimo susilaukė rašytojas Petras Dirgėla, turintis savo nuolatinę skiltį "Suvokimai". Ta skiltimi itin domisi ir išeivijos skaitytojai. ("VL", 1998. XII. 29).

Dail. Adomo Varno 120-tosios gimimo metinės buvo paminėtos Kaune 1999 m. sausio 6 d. Minėjimas įvyko A. ir P. Galaunių namuose, kur buvo skaityti pranešimai apie dailininko gyvenimą ir kūrybą. Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje, kaip rašo "Lietuvos aidas" (1999.I.6), atidaroma ir ilgiau veiks jo meno darbų paroda. A. Varnas gimė 1879 m. Joniškyje, mokėsi Mintaujos gimnazijoje, Kauno kunigų seminarijoje, bet pasirinko menininko kelią. Meną studijavo Petrapilyje, Krokuvoje, Ženevoje. Nepriklausomybės laikotarpiu A. Varnas stipriai įsijungė į atgimusios tėvynės gyvenimą, projektavo pinigų, pašto ženklų eskizus, buvo vienas Meno mokyklos steigėjų ir vadovų, dalyvavo steigiant Valstybės operą. Į Vokietiją pasitraukė bolševikams grįžtant į Lietuvą. Vėliau apsigyveno Čikagoje, kur iki pat mirties aktyviai reiškėsi lietuvių bendruomeniniame bei kultūriniame gyvenime. Mirė 1979 m. Dail. A. Varnas yra sukūręs apie 2000 aliejinių ir kelis šimtus grafikos darbų. Jis pats labiausiai vertino "Mindaugo vainikavimą", kuriame įamžintos žymiausios Lietuvos istorinės asmenybės.

Baltiečių koncertą 1998 m. gruodžio 6 d. surengė Australijos Adelaidės lietuvių apylinkės valdyba Lietuvių Namuose. Lietuvių atlikėjų koncerte buvo daugiausia - tautinių šokių grupė "Žilvino branda", Adelaidės lietuvių mokykla, Lietuvių moterų oktetas. Estai pasirodė su muzikantais, kurie grojo liaudies instrumentais. Latvių kanklių ansamblis "Ausma" atliko keletą kūrinių, dainuojant solistui-baritonui. Jų šokiai žiūrovus nustebino nauju stiliumi, buvo greiti, trankūs. Koncerto pabaigai lietuviai su latviais sušoko polką. Koncertui vadovavo Š. Vabolis. Renginyje dalyvavo ir Australijos valdžios atstovų. ("M.P." 1999.I.18).

Lietuvos radijo programos "Klasika" oficialus pristatymas įvyko Vilniaus "Draugystės" viešbutyje 1998 m. gruodžio 10. Kaip rašo R. Gaidamavičiūtė ("Dienovidis" 1998.XII.25-31), ši programa 16 valandų per parą "švarins eterį, harmonizuos klausančiųjų vidų ir aplinką". Programos pristatymo iškilmėje dalyvavo Lietuvos kamerinis orkestras, smuikininkas Vilhelmas Čepinskis. Dirigentas Saulius Sondeckis labai gerai įvertino koncertą. Pasidžiaugta, kad žmonės šia programa itin domisi. Jos atsiradimas vertinamas kaip dar vienas Lietuvos kultūrinio gyvenimo laimėjimas.

Lietuvos paštas išleido dailininko Kosto Katkaus sukurtą paskutinį 1998 metų ženklą, skirtą Adomo Mickevičiaus 200-tosioms gimimo metinėms. Tai 226-tasis ženklas, išleistas po nepriklausomybės paskelbimo. Prieškarinėje Lietuvoje buvo iš viso išleistas 471 ženklas. Pats pirmasis buvo pasirodęs 1918 m. gruodžio 27 d. Paskutinis prieš sovietų okupaciją išėjo 1940 m. gegužės 6 d. Kaip skelbia "Lietuvos aidas" (1998. XII.29), atstačius Lietuvos nepriklausomybę, spalio 7 d. pasirodė "Laisvės angelo" keturių miniatūrų serija.

A. a. dr. Povilas Reklaitis, žymus lietuvių išeivijos kultūros veikėjas, dailėtyrininkas, bibliofilas, kolekcionierius, mirė Vokietijoje, sulaukęs 77 metų amžiaus. Velionis gimė Kaune 1922 m. gegužės 20 d. Rusams okupavus Lietuvą, atsirado galimybė išvykti į Vokietiją, ir su tėvais ta galimybe pasinaudojo. Vokietijoje studijavo Poznanės ir Tiubingeno universitetuose, 1949 m. įgijo filosofijos daktaro laipsnį. Pirmąsias Lietuvos meno istorijos studijas parengė vokiečių kalba. Įsitraukęs į lietuvių išeivijos kultūrinę veiklą, ilgą laiką savo tyrinėjimus skelbė "Lietuvių enciklopedijoje", "Aiduose", "Karyje". Buvo pripažintas kaip vienas autoritetingiausių Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės meno žinovų. Labai reikšmingi jo ikonografijos tyrinėjimai, o senojo Lietuvos meno bibliografija – iki šiolei vienintelis tos srities leidinys. Velionis buvo sukaupęs didžiulį archyvą ir biblioteką. Tai buvo žymus ir vertingas lituanistinis centras ne tik Vokietijoje, bet ir visoje Europoje. Kaip pastebi "Lietuvos aidas" (1999.I.6), velionies palikimas gausus ir neįkainojamas. Tikimasi jį pargabenti į Lietuvą.

Snk.

Žymioji kanklininkė ONA MIKULSKIENĖ, ilgokai gyvenusi Klivlande ir grįžusi Lietuvon, jaučiasi laiminga. Savo numylėtas kankles padovanojo Klaipėdos konservatorijos muziejui

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.25%
180-364 d. term.ind.	3.25%
1 metų term. indėlius	3.50%
2 metų term. indėlius	3.85%
3 metų term. indėlius	4.00%
4 metų term. indėlius	4.10%
5 metų term. indėlius	4.30%
1 metų GIC-mėn.palūk.	3.25%
1 metų GIC-met. palūk.	3.75%
2 metų GIC-met. palūk.	4.10%
3 metų GIC-met. palūk.	4.20%
4 metų GIC-met. palūk.	4.25%
5 metų GIC-met. palūk.	4.55%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	3.75%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	4.10%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	4.20%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.55%
Taupomąją sąskaitą iki	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.50%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	7.75%
Sutarties paskolas nuo	7.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	5.95%
2 metų	6.20%
3 metų	6.30%
4 metų	6.35%
5 metų	6.40%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	6.00%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas taupymo sąskaitoje.
Duodame komercinius mortgičius iki $725,000.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės (iki $250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai ***"INTERAC-PLUS" kortelė***

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu
• Centrines šildymo ir A/C sistemas • Skalbimo mašinas, džiovintuvus
• Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas, viryklas
• Šaldymo sistemas, šaldytuvus
Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

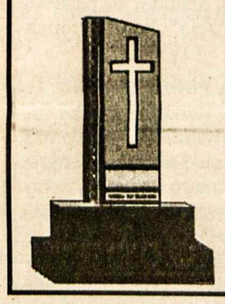
ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

BPL Import/Export
SIUNTINIAI į LIETUVĄ ir LENKIJĄ
$1.99 už kilogramą + $20 už pristatymą
SKAMBINTI
905 545-8868 – Asta arba Beatas Brasai
Siuntiniai paimami iš namų nemokamai. Perduodame pinigus.
Adresas: **23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7**

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

SPORTAS

Krepšinio varžybos

1999 m. Š. Amerikos lietuvių vyrų A, vyrų B, moterų ir jaunių bei mergaičių A (1980 m. gimimo ir jaunesnių) krepšinio pirmenybės įvyks 1999 m. gegužės 14-15-16 d.d. Detroite, Mich. Vykdo – Detroito LSK "Kovas".

Dalyvavimas yra laisvas visiems lietuvių sporto klubams ar kitokiems vienetams, atlikusiems metinę 1999 m. ŠALFASS-gos narių registraciją. Tvarkaraštis: penktadienį, gegužės 14, numatomos tik vyrų A ir B varžybos, pradedant apie 5 val. p.p., moterų ir jaunių bei mergaičių A varžybos vyks tik šeštadienį ir sekmadienį.

Pradinė komandų registracija privalo būti atlikta iki 1999 m. kovo 15 d. imtinai pas Detroito LSK "Kovo" pirmininką Viktorą Memėną, jr., šiuo adresu: Viktoras Memėnas, jr., 1772 Penistone, Birmingham, MI 48009, tel. 248-723-1155 namų; 248-371-8221 darbo; faksas 248-371-8080; E-mail: vmemen01@lear.com

Po pradinės registracijos bus paskelbta varžybų formatas, galutinės registracijos terminas ir kitos tolimesnės detalės. Pilnesnę informaciją gauna visi ŠALFASS-gos klubai. ŠALFASS-gai nepriklausantieji vienetai dėl informacijos prašomi kreiptis į V. Memėną, jr. Papildomi ryšiai: Vytautas Polteraitis, tel. 734-420-3137, arba E-mai: vytop@aol.com

ŠALFASS-gos centro valdyba
Krepšinio komitetas

Žinios iš Lietuvos

– Sausio 29 d. "Cleveland Cavaliers" NBA krepšinio klubas šešeriems metams pratęsė sutartį su 23 metų vidurio puolėju Žydrūnu Ilgausku. Neatskaičius mokesčių, jis gaus 70 milijonų 875 tūkstančius JAV dolerių.

– Kauno rajono žirgų sporto klubo auklėtinė Ieva Želnytė pasaulio vaikų čempionate iš 31 dalyvavusių raitelių užėmė aštuntą vietą, o tarp Lietuvos raitelių buvo antra.

– Vasario 4 d. Kauno "Žalgirio" krepšininkai Eurolygos E grupės rungtynėse 91:65 sutriuškino Belgrado "Crvena zvezda" (Jugoslavija) komandą ir užsitikrino E grupės nugalėtojų vardą.

– Lietuvos klubų šachmatų čempionatą laimėjo Vilkaviškio "Širvintos" moterų komanda, surinkusi iš 14 galimų 11 taškų. Antrąją vietą iškovojo Vilniaus šachmatų ir šaškių mokykla (9 taškai) ir trečiąją – Kauno "Margiris" (9 taškai). Vyrų turnyrą laimėjo Vilniaus šachmatų ir šaškių mokykla, surinkusi 24.5 taškų iš 36 galimų. Antrąją vietą laimėjo Kauno "Margirio" žaidėjai ir trečiąją – Marijampolės "Sūduva".

– 1998 metų gruodžio mėnesio olimpinės "Laser" klasės pasauliniame įvertinime, kurį sudarė tarptautinė įvairių "Laser" klasės jachtų sąjunga, yra dvi lietuviškos pavardės: Giedrius Gužys užima 103-iąją, Linas Grabnickas – 139-ąją vietas. **V.P.**

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

JAV (47.1 milijonų), Italija (34. 8 milijonų). Didžioji Britanija, Kinija, Meksika ir Lenkija taip pat turistų lankomos labiau negu Kanada, o Austrija ir Vokietija mažiau populiarios.

Ontario provincijos mokesčius (Provincial retail sales tax) provincijos gyventojai nuo š.m. balandžio 16 turės mokėti už prekes, pirktas užsienyje ir įvežamas į provinciją; už atsiunčiamas prekes šiuos mokesčius pradės rinkti nuo š.m. birželio 1. Mokesčiais nebus apdedamos leistos įvežti be muito prekės, pvz. $500 vertės pirkiniai išbuvus užsienyje bent 7 dienas.

"Wiarton Willie", žinomiausias Ontario ir visos Kanados meteorologas (gal teisingiau būtų "oro spėliotojas"), iškeliavo į dausas tik porai dienų likus iki "Groundhog Day", kada švilpikas (groundhog) Willie turėtų atsibudęs iš žiemos miego išpranašauti ankstyvą ar vėlyvą pavasarį. Jei jis pamato savo šešėlį, bus dar penkios savaitės šaltos žiemos, jei ne –pavasaris už kampo. Švilpikas Willie išgyveno 22 metus (lygu žmogaus 154 metų amžiui) ir tikriausiai iki sekančių metų "Švilpiko dienos" Wiarton miestelio šios tradicijos entuziastai atras "Son of Willie", nes stebėti švilpiko susirenka nemažai vietinių gyventojų (Wiarton gyvena 250 žmonių) ir dar daugiau smalsių turistų. "Wiarton Willie" neteko tis buvo paminėta ir Kanados parlamente.

Montrealio žiemos vargai prasidėjo vasario 2 dieną, kai visą dieną tęsėsi ledinis lietus ir miesto gatvės pavirto čiuožyklomis. Dėl nežinomų priežasčių, darbininkai, kurie turėjo laiku papilti druskos ir žvyro ant viešKelių, paskelbė netikėtą streiką ir neatliko savo pareigos. Slidinėjantys automobiliai netruko užkimšti miesto gatves, o tada ir viešo susisiekimo autobusai nustojo kursuoti.

Į Kanadą kasmet imigruoja apie 200,000 žmonių. Beveik 60% imigrantų atvyksta į Ontario provinciją ir dauguma jų įsikuria Toronto (GTA) mieste, kur pagal vėliausius duomenis girdima daugiau kaip šimtas kalbų. Iš labiausiai vartojamų kalbų imigrantų namuose kinietiškai kalba 3.6%, po to seka italų ir indų ("Punjabi") beveik 1.5%. Lenkiškai kalba apie 1%, portugališkai 0.8%, ispaniškai 0.5%, kiti mažiau negu 0.5%, bet pirmaujančių 25 kalbų tarpe nei lietuvių, nei kitų baltiečių nėra.

"Pearson International Airport" Toronte naujas lėktuvų kontrolės bokštas pradės veikti nuo vasario mėnesio vidurio. Pearson, kuris šiuo metu aptarnauja 26 milijonus keleivių per metus, manoma, padvigubins keleivių skaičių per sekančius 20 metų. Naujasis bokštas, statytas privačios Nav Canada bendrovės, su naujausiais kontrolės įrengimais kainavo $17.2 milijono. Iš jo 65.4 metrų aukščio bus galima matyti visus pakilimo ir lėktuvų judėjimo takus. Šis bokštas yra dalis $5 bilijonų Pearson atnaujinimo ir modernizavimo plano per sekančius 8 metus. Planuojama dar statyti didžiulį naują keleivių paviljoną ir du naujus pakilimo takus. **G.K.**

STEFA STATKUVIENĖ

Užsienyje geriau

Belgijoje leidžiamas laikraštis "De Morgen" 1998 m. gruodžio 12 d. laidoje įsidėjo Hans Jacobs straipsnį, pailiustruotą didele nuotrauka, apie Belgijoje gyvenančią Lietuvos bėgikę Stefą Statkuvienę.

Iš pokalbio su pastaraja aiškėjo, kad ji Belgijoje gyvena jau nuo 1990 metų. Rūpinasi gauti to krašto pilietybę – belgišką pasą tikisi gauti šių metų pradžioje. Lietuvos sporto federacijai, apie kurią bėgikė nesanti geros nuomonės, nepatikę, kad ji gyvena užsienyje ir nebėra kontroliuojama. Nors ji esanti viena iš geriausių atlečių, pasijutusi nebereikalinga Lietuvai. Belgijoje gatvių bėgime ji pirmaujanti, o lauko bėgime įsigijusi gerą vardą. Bet esama ir pavydo, nes svetimšaliai sportininkai "nuvalgo sūrį nuo belgiškos duonos". Nepasitenkinimo priežastis – pinigai. Ji bėgusi daug maratonų, tiki, kad turi įgimtą bėgikės talentą. Sportas esąs kaip menas, reikia improvizuoti. Lietuvoje jis negyvas, todėl kiekvienas geresnis sportininkas ieško užsienio. "Man daug geriau yra Belgijoje", – sako bėgikė. ((Vertė Z.T.)

Sporto enciklopedija

Lietuvoje sparčiai ruošiama Lietuvos sporto enciklopedija – pirmasis tokio pobūdžio leidinys tėvynėje. Į jį norima įtraukti ir užsienyje gyvenusius ar gyvenančius lietuvius sportininkus, sporto organizatorius, veikėjus, žurnalistus.

Apie tai daugiau žinių suteikė 1998 m. gruodžio mėnesį čia viešėjęs LSE vyr. redaktorius dr. Henrikas Sadžius. Jis pakvietė Čikagoje gyvenantį sporto veikėją, žurnalistą Edvardą Šulaitį rinkti medžiagą, liečiančią Š. Amerikos lietuvių sportininkus bei jų veiklą. Taip pat į šį darbą nutarta kviesti Sigitą Krašauską, Algirdą Bielskų, Kęstutį Čerkeliūną, Praną Mickevičių ir Petrą Petrutį. Lietuvoje medžiaga LSE jau yra beveik paruošta, tai apie užsienio lietuvius medžiagą reikia galimai greičiau paruošti. Pirmąjį enciklopedijos tomą norima išleisti dar šiemet.

Turintieji bet kokios retesnės medžiagos, pvz. apie JAV bei Kanados lietuvių sporto klubus bei pavienius žymesniuosius sportininkus, kviečiami ją tuoj pat siųsti šiuo adresu: E. Šulaitis, 1330 So. 51 Ave., Cicero, IL 60804, tel. ir faksas (708) 652-6825. **E.Š.**

Skautų veikla

• Ne paprastą iškylą sausio 10 surengė "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai. Pasamdė autobusą, kurį užpildė vilkiukai vadovaujami Vytauto Ruslio, Dariaus Sondos ir Arvydo Janušonio. Paukštytėms vadovavo A. ir J. Sederavičiūtės. Taip pat dalyvavo skautai-tės, prityrusieji ir sk. vyčiai, vyr. skautės. Vadovavo tuntininkai s. M. Rusinas bei j.ps. D. Biskienė ir keletas tėvelių. Autobusas pasiekė Albion Hills parką apie 50 km į šiaurę nuostabioje gamtoje pasipuošusioje storu baltu sniego rūbu. Diena buvo saulėta, smagu buvo atlikti programos uždavinius sniege, kurio kai kuriems buvo net iki kaklo. Visi geroje nuotaikoje naudojo slides, kiti rogutes-šliaužtus, o kurie jų neturėjo, kitokiu būdu atliko uždavinius. Vyresniesiems buvo rūpestis kaip pasigaminti valgį, o kad būtų šiltas reikėjo susirasti malkų lauželiui ant kurio kepė dešreles ir virė karštą kakavą. Prieskoniams naudojo dainas. Po geros mankštos ir skanaus pasistiprinimo artėjant vakarui ir pradedant vėl snigti reikėjo atsisveikinti su gražiąja žiemos gamta, lipti autobusan ir su daina važiuojant namo.

• Sausio 23-24 d. DLK Mindaugo sk. d-vė, vadovaujama ps. R. Kalendros ir sk. vyčio M. Sungailos, iškylavo Woodland Trails kanadiečių stovyklavietėje. Po sniego audros buvo smagu praktikuotis ir atlikti uždavinius, prižiūrint ir padedant prityrusiems vadovams, kaip v.s. Romui Otto ir v.s. fil. Arūnui Dailydei. Įžengus į metro ir daugiau sniego klodą, pirmiausia reikėjo išsikasti laužavietę, susirasti malkų laužui, kad pasigaminti maistą, pasišildyti, padainuoti. Be to teko pasistatyti nakvynei snieginę lapinę (sniego urvą), kad būtų gera nakvoti, nesušalti. Su Romo nurodymais tai nebuvo sunku pastatyti, tačiau kaip reikėjo atsigulti buvo truputį baimės, bet, pasikliaujant patyrimu ir specialius miegmaišius išbandžius, baimė praėjo. Iškyla buvo praktiška, linksma – tokia, kurios ne visi skautai gali turėti. Visi dalyvavę dėkingi vadovams, linksmi ir pilni įspūdžių pasišnekučiuodami grįžo namo. **F.M.**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 112 milijonų dolerių

MOKA:

3.25% už 30-89 dienų term. indėlius	
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius	
3.25% už 180-364 dienų term. indėlius	
3.50% už 1 m. term. indėlius	
3.85% už 2 m. term. indėlius	
4.00% už 3 m. term. indėlius	
4.10% už 4 m. term. indėlius	
4.30% už 5 m. term. indėlius	
3.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
3.75% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.10%.už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.20% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už 4 m. GIC invest. pažym.	
4.55% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
4.10% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.20% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.25% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
4.55% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
3.75% už JAV dol.1 m. GIC	
2.50% už JAV dol. kasd.pal. sąsk (US dol. Sav. Acc.).	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	5.95%
2 metų	6.20%
3 metų	6.30%
4 metų	6.35%
5 metų	6.40%
su keičiamu nuošimčiu	6.00%

Duodame:
– ***asmenines paskolas iki $250,000;***
– ***mortgičius iki 95% įkainoto turto;***
– ***riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir***
– ***komercinius mortgičius***

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į ***Lietuvą*** *ir kitus kraštus.*

KASOS VALANDOS
• **Pirm., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.**
• **Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.**
• **Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.**

SKYRIAI:
Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

Today Genys **Sutton GROUP**
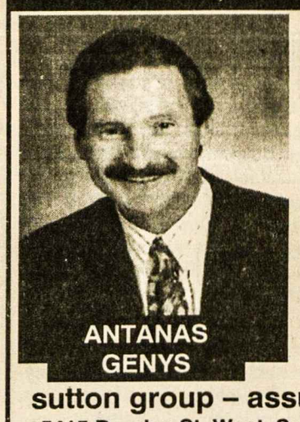
ANTANAS GENYS
PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. **416 236-6000**
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. **416 769-0674**
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7
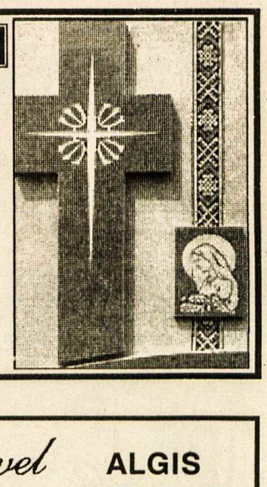

Queen Travel International Ltd
ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 **Tel. 416 531-4800**

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONES paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Geriausios kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis trąsomis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuosiu į jūsų namus.

ALGIS MEDELIS

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS
– PARDAVIMU AR PIRKIMU –
sąžiningai patarnausiu.
PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, *B.A.*
Associate Broker
Tel. **416 769-1616**; faksas **416 769-1524**.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
* Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
* Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
* Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
* Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *
Pasinaudokite išankstiniais išpardavimais sekančiam vasaros sezonui.
Kreipkitės visomis darbo dienomis
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI
Visos paslaugos atsikviečiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. **Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !**

AtA
STEPUI IGNATAVIČIUI
mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jo sūnui STEPUI, jn., ilgamečiam "Aušros" klubo darbuotojui, vaikaičiui ARUI bei visai šeimai –

PPSK "Aušra"

AtA
ONAI ANSKIENEI
mirus,

jos vyrui VACLOVUI, dukrai VIDAI, sūnui RIMANTUI ir jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą –

Vytautas, Eugenija Starkevičiai ir šeima
Whitby, Ontario

AtA
ONAI ANSKIENEI
mirus,

dukrą VIDĄ STANEVIČIENĘ ir visą šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

Hamiltono ir Niagara pusiasalio "Tėvynės sąjungos" valdyba

AtA
ONAI ANSKIENEI
iškeliavus amžinybėn,

jos vyrą VACLOVĄ, sūnų RIMĄ, dukrą – mokyklos mokytoją ir buvusią vedėją VIDĄ STANEVIČIENĘ su vyru ALFONSU ir vaikaičius – ONUTĘ ir MATĄ liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokykla

SKAITYTOJAI PASISAKO

PATIKSLINIMAI

"TŽ", 1999 m. sausio 12 laidoje paskelbta netiksli informacija prie 2-ame puslapyje įdėtos fotografijos "Lietuvos valdymo ir savivaldybių reikalų ministerija..."

1. Bendradarbiavimas su Kanados Viešojo valdymo institutu (IPAC), kuris yra projekto vykdytojas iš Kanados pusės, su Valdymo reformų ministerija Lietuvoje, prasidėjo ne su rugsėjo mėn. kelione į Torontą, bet daug anksčiau – nuo 1997 m. gruodžio mėnesio, kai pirmą kartą projekto reikalais į Lietuvą vyko Joseph Galimberti, IPAC direktorius, Art Daniels ir Gabija Petrauskienė nuo Ontario vyriausybės. Oficialusis tuomet pradėtų darbų apiforminimas įvyko pusmetį vėliau, kai 1998 m. liepos 1 d. Vilniuje įvyko sutarties pasirašymas.

2. Fotografijoje matosi ir visa eilė kitų Ontario valdžios pareigūnų, kurie neįvardinti, tame tarpe Gabijos Petrauskienės, Ontario Business Connects direktoriaus Jim Evans.

3. Marija Mikelėnaitė-McLaughlin nėra šio projekto koordinatorė. Jinai padarė viena specifine tema pranešimą delegacijai iš Lietuvos. Projekto koordinatorius yra IPAC darbuotojas, buvęs Ontario vyriausybės darbuotojas Gordon Evans. Projekto patarėja ir jo organizatorė bei Projekto valdymo tarybos narė yra Gabija Petrauskienė.

Gabija Petrauskienė,
Toronto, Ont.

DĖL TAUTOS FONDO

Aš esu gavęs porą laiškų iš Amerikos lietuvių tautos fondo, kurio vadovybė prašo aukų. Atsižvelgdamas į prašymą, jau buvau paruošęs $100 auką, bet apgalvojęs, kad mes Kanadoje turime Tautos fondą, kur mums daug lengviau per jį paaukoti ir dargi yra pliusas, kad galime gauti už tą labdaros auką pakvitavimą dėl "Income Tax". Aukas siunčiant į Ameriką, mūsų paaukota dolerių suma nevertinama keičiant į amerikietiškus dolerius ir dar nuvertėja bekeliaudamas paaukotos sumos čekis per bankus. Be to, mes negalime gauti pakvitavimo, galiojančio pajamų mokesčio reikalui.

Todėl aš linkęs palinkėti aukas labdarai, kultūrai, švietimui Amerikos lietuvių tautos fondui rinkti savo gyvenamoje valstybėje, o Kanados lietuvių Tautos fondas tegu renka tam pačiam tikslui iš Kanados lietuvių. Taip samprotaudamas, į šį laišką įdedu jau paruoštą $100 auką. Tegu ši auka eina per Kanados lietuvių Tautos fondą.

P. Vilutis, Toronto, Ont.

VEDAMIEJI IR KITI STRAIPSNIAI

Visada džiaugiuosi "TŽ" vedamaisiais – taip aiškiai, nuostabiai ir paprastai apibendrinami sudėtingi dalykai. Juos pirmuosius paskaitau. Jie labai gražiai surikiuoja visas "pasišiaušusias" mintis. Visi juos skaitantys tai pastebi. Labai džiaugiamės straipsniais apie Europos sąjungą ir Lenkiją. Kad taip tie straipsniai patektų į pasaulinę spaudą! Mus labai varžo kalbos barjeras, informacijos stoka apie leidinius ir t.t. Taip pat džiaugiamės straipsniais apie žydus. Jie pas mus jau ant galvų lipa – tiek dėl Lileikio bylos, tiek dėl pilietybės, tiek dėl turto grąžinimo, tiek dėl jų kapinių tvarkymo (kur dingo Žumbakis?) **R. Gajauskaitė,** Vilnius

Dailininkas

Dail. Antanas Žmuidzinavičius ilgai gyveno (1876-1966). Kartą dailės parodoje jį pamačiusi moteris nustebusi sušuko:

– Ponas Žmuidzinavičiau, nejaugi jūs dar gyvas? Aš maniau, kad jau seniai miręs!

– Taip, ponia, – ramiai atsakė dailininkas, – vis dar stengiuosi gyventi, kad galėčiau dalyvauti jūsų šermenyse.

MARGUTIS
PYSANKA – V.I.M. Inc.
4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601 Fax (416) 233-3042

Siuntiniai laivu ir lėktuvu
TIESIOG į VILNIŲ

Laivu 1.99/kg & Lėktuvu 4.95/kg

MES PRISTATOME!
MES GARANTUOJAME!

Pristatymo kaina $15 už siuntinį
Tel. (416) 233-4601

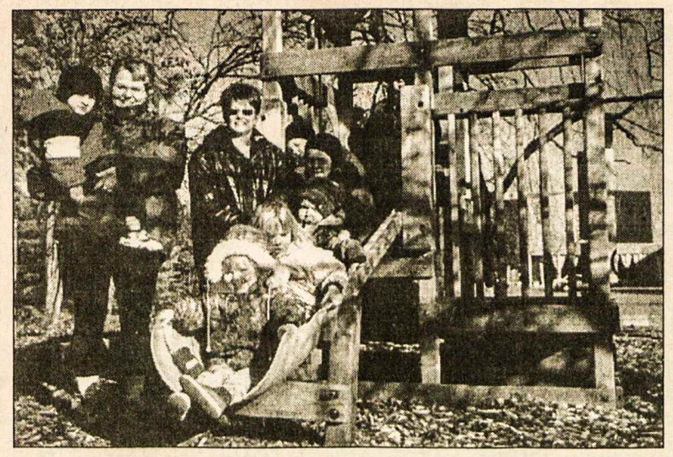

ANAPILIO VAIKŲ DARŽELIS kreipiasi į visus tautiečius paramos. Valdžios reikalavimu yra įrengta žaidimų aikštelė, kuri kainavo $10,000. Reikia dar sumokėti $8,000 skola. Už aukas nuo 50 dol. ir daugiau bus išduodami kvitai atleidimui nuo pajamų mokesčio. Aukas siųsti: Anapilio vaikų darželis, 2185 Stevebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Dėkoja mokytojos ir vaikučiai.

Kairėje ir dešinėje besižvalgant

VILIUS BRAŽĖNAS

JAV C-SPAN TV tinklo programoje teko klausytis Princeton'o universiteto istoriko dėstymų apie Baltųjų rūmų ir JAV kongreso teisminį susidūrimą. Kalbėtojas buvo pristatytas kaip JAV žurnalo "The New Republic" talkinantis ("contributing") redaktorius. Prof. S. Wiltzen aiškiai pasirodė esąs iš kairiojo sparno.

Tai priminė ("TŽ" 1998 m. nr. 47) paskelbtą straipsnį "Leiskime Rusijai sugriūti". Vytautas P. Zubas atpasakojo rugsėjo mėnesį "The Ottawa Citizen" paskelbtą straipsnį, kurio autorius Jacob Heilbrunn pristatomas kaip "ultrakonservatyvaus amerikiečių dešiniųjų dvisavaitinio žurnalo ("The New Republic") redaktorius". Neaišku, kas minėtąjį žurnalą apibūdina esant ultrakonservatyviu ir dešiniuoju. Tačiau tikrovėje "The New Republic" atstovauja kairiajai JAV galvosenai, nors pastaruoju metu bando išleisti ir dešinesnių idėjų. JAV bibliotekų lentynose kairiau už šį žurnalą rasime tik patį kairiausią "The Nation" su retai kur dar užtinkamu "The Progressive".

Prieš porą metų, su "TNR" žurnalu teko susidurti paskaičius ašarojantį straipsnį apie Pietų Afrikos komunistų partijos vado, Nelson'o Mandelos draugo, Joe Slovo mirtį. Neiškenčiau neatsiliepęs svarbiausia į teigimą, kad Joe Slovo, būdamas 9 metų, pabėgo su tėvais iš Lietuvos 1939 m. nuo... pogromų. Nurodžiau šį melą esant dalimi sistemingo lietuvių tautos šmeižimo. Pridėjau ir informaciją, kad tas Lietuvos žydas buvo ir KGB pulkininkas. Mano nuostabai "TNR" redakcija ilgoką mano laišką išspausdino. Bibliotekose pasekęs keletą vėlesnių "TNR" laidų neužtikau už laišką mane ar Lietuvą puolusių pareiškimų.

Šia proga verta nurodyti ir gan įdomią "TNR" kilmę. Apie tai užtinkama Georgetown universiteto istorijos profesoriaus Carroll Quigley knygoje "Tragedy and Hope" (Mūsų laikų pasaulio istorija). Autorius šiandien aktualus tuo, kad buvo JAV prezidento William J. Clinton pasaulėžiūros įkvėpėjas. Clinton'as jį paminėjo savo inauguracinėje kalboje 1992 m. Tai jis net tris kartus padarė prieš tai kaip "išrinktas prezidentas" ("president-elect") savo kalboje prisistatydamas diplomatiniam korpusui Vašingtone. Pažymėtina, jog būdamas žymių JAV globalistų klubo "Council on Foreign Relations (CFR)" nariu, prof. Quigley savo knygoje tarp kitko atidengia svarbų CFR vaidmenį JAV ir pasaulinėje politikoje. Jis pritaria CFR siekiams, tik mano, jog jie neturėtų to slėpti, turėtų apie tai atvirai kalbėti. 938 psl. užtinkama "TNR" kilmės istoriją. Pasirodo, jog kairiųjų žurnalą 1914 m. įsteigė ir finansavo Wall Street šulai. Cituoju: "'The New Republic' 1914 m. įsteigė Willard ir Dorothy Straight, panaudojant pastarosios pinigus. (...) To žurnalo steigimo pagrindinis tikslas buvo parūpinti pažangiajai kairei platformą ir tyliai kreipti ją anglofiline linkme. Tas uždavinys buvo patikėtas jaunam vyrui, vos 4 metai iš Harvardo, kuris jau buvo nariu paslaptingos Apvaliojo stalo grupės. Pastaroji vaidino pagrindinį vaidmenį Anglijos pasaulinėje politikoje nuo pat jos įsisteigimo 1909 m."

Mūsų išeivijos politikams bus įdomu patirti, jog to "jauno vyro" būta mūsų spaudoje dažnai "žymiu žurnalistu" vadinto Walter Lippmann. Ši "TNR" istorija verčia pagalvoti, ar valdančioji JAV grupė globalizmui bei kosmopolitizmui propaguoti nefinansuoja ir "jaunų vyrų" bei leidinių etninėse JAV grupėse.

A. a. Anicetos Aperavičienės šviesiam atminimui pagerbti, užjausdami jos dukrą Vidą Paškuvienę su šeima, Balys ir Salomėja Sakalai "Tėviškės žiburiams" aukojo $30.

A. a. Anicetai Aperavičienei prisiminti, jos dukra Vida su šeima aukojo $100 Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) Kanados skyriui. **M.P.**

Neužmirškime spaudos

Iškeliaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 49 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada.

"TŽ" leidėjai

RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor), Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4

- MLS skelbimas
- Komisas 3½%
- Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

Toronto

A.a. Broniui Mackevičiui, LN vyrų būrelio revizijos komisijos nariui mirus, Toronto LN vyrų būrelis jo prisiminimui Slaugos namams aukojo $100.

A. a. Jono Didžbalio 17 metų mirties sukakčiai paminėti žmona Albina Didžbalienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $100.

A. a. B. Kaunienei ir **a.a. J. Abarienei mirus** Lietuvoje, nuoširdžiai užjausdama jų brolį Bonifacą Sriubiškį bei artimuosius, Ona Juodikienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. K. Bubliauskienei mirus, nuoširdžiai užjausdama jos sesutes A. Arūnienę, A. Stonkienę bei artimuosius, Ona Juodikienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

Užjausdami Kajetoną Linką ir jo šeimą, mirus jo broliui Amerikoje, V. P. Jankaičiai, S. B. Yokubynai, N. Pečiulytė ir V. V. Rasuliai "Tėviškės žiburiams" aukojo $35.

A. a. Vaclovo Bartusevičiaus 14 metų mirties sukakties ir **a.a. Antaninos Danauskienės 16 m. mirties sukakties** atminimui "Kovai su vėžio liga" Lietuvoje Stasė Bartusevičienė aukojo $30. **M.P.**

A. a. Stepo Ignatavičiaus atminimui pagerbti Vincas Paulionis "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Stepo Ignatavičiaus atminimui pagerbti, tremtinių vaikaičių mokyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje A. H. Stepaičiai aukojo $25.

A. a. Stepono Ignatavičiaus atminimui pagerbti Marytė ir Vytas Vaitkevičiai "Tėviškės žiburiams" aukojo $30.

A. a. Stepono Ignatavičiaus atminimui J. R. Vaitkevičiai, Vida Sawicki "Tėviškės žiburiams" aukojo po $50.

A. a. St. Ignatavičiaus atminimui, užjausdami šeimą ir gimines, Augėnų šeima "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

A. a. Anicetos Aperavičienės šviesiam atminimui pagerbti, užjausdama dukrą Vidą Paškuvienę ir visą jos šeimą, Valentina Balsienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Anicetai Aperavičienei mirus, užjausdami dukrą Vidą Paškuvienę su šeima, Dana ir Don Šablinskai "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Liudui Vyšniauskui mirus, užjausdami jo žmoną Genutę, jos dukrą Letą su šeima, jo sesutę Ramutę Pleinienę su šeima, *"Kovai su vėžio liga Lietuvoje"* ses. Nijolės globojamus ligonius-tremtinius ir jų šeimas paremti aukojo: $50 – dr. A. M. Kiškiai, B. Z. Tumosai; $40 – Marilyn E. McGaey; $30 – A. J. Lukošiūnai, B. T. Stanuliai; $25 – dr. J. E. Čuplinskų šeima; $20 – I. P. Girniai, D. A. Kamitis, A. J. Norkai, A. Zender, V. Mc Eireath, I. Kairienė, E. Grajauskas, J. Jaseliūnas, M. Tamulaitienė, G. Krašauskienė, B. G. Čižikai, V. P. Melnykai, V. Simanavičienė; $15 – D. Rocca; $10 – A. Valienė, A. I. Zalagėnai, O. J. Gustainiai, L. V. Štuikys, V. Skukauskas, A. Puterienė, L. V. Sendžikai. **M.P.**

A. a. Anicetai Aperavičienei mirus, nuoširdžiai užjausdami jos dukrą Vidą, žentą Vytautą, vaikaičius Edį su šeima ir Andrių, *"Kovai su vėžio liga Lietuvoje"* per ses. Nijolę Sadūnaitę aukojo: $100 – D. G. Sakai; $40 – O. Senkuvienė; $30 – G. V. Butkiai, L. P. Murauskai; $35 – B. T. Stanuliai; $25 – A. J. Lukošiūnai, dr. A. M. Kiškiai, dr. J. E. Čuplinskai ir šeima, K. Budrevičius, V. Kubilienė, V. Šukienė, V. O. Narušiai, S. Matulevičienė, A. A. Kilinskai; $20 – D. Zulonienė, B. Stalioraitienė, A. P. Skilandžiūnai, I. S. Kovacek, E. H. Stepaičiai, R. Celejewska, D. Paškus, R. Murauskas-Bell, A. R. Kalendros, V. Paškus, K. L. Kaziliai, N. B. Lee, I. R. Paškauskai, I. Nacevičienė, G. Balčiūnienė, A. Augaitienė, A. J. Patašiai, G. P. Stauskai, L. Dauniene, F. V. Mockai, O. L. Rimai, K. Liuimai, A. N. Baneliai, S. V. Aušrotai, drs. B. Č. Joniai, M. Tamulaitienė, V. Simonavičienė, T. V. Macas, V. P. Dalindos, A. Paškauskas, dr. A. A. Valadkos, A. Z. Stančikai, J. Šileikienė, A. R. Ketvirčiai, H. G. Lapai; $15 – B. V. Biretos, I. Stasiulis; $10 – A. A. Kuolai, D. V. Karosai, D. Zakaravičienė, S. S. Kryževičiai, J. I. Beržinskai, A. Lemežytė, M. Zubrickienė, M. Gudelienė, S. Pranskevičius, L. Tamošauskas, A. Mikšienė, S. J. Andruliai, A. Ledienė, B. Sapijonienė, Kr. Petrauskaitė, E. Girėnienė, A. Valienė; $5 – M. Paškus. **M.P.**

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas
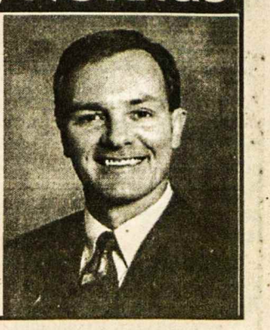

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
2373 Bloor Street West (Prie Jane St.)
Telefonas 416 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

Allstate® You're in good hands.
RON VANAGAS
Agentas
311 Matheson Blvd. E., Mississauga, Ont. L4Z 1X8
Mes turime planą, kuris Jums sutaupys pinigų
"Take Two Advantage" planas sujungia namo ir automobilio draudimą, sumažina Jūsų įmokas
Darbo tel.: 905 897-5280
Namų tel.: 416 621-1261
Fakso nr.: 905 507-8456
"Pager" nr.: 416 772-1591
APRŪPINU NAMO-AUTOMOBILIO-GYVYBĖS-TURTO DRAUDIMŲ BEI "RRSP" PLANAIS

WALTER V. DAUGINIS
INSURANCE - DRAUDIMAS
PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS NUO 1998 M. LAPKRIČIO 1 D.
KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
300 North Queen St., Suite 105N
Etobicoke, Ont. M9C 5K4
(šiaurinėj pusėj Queensway, prieš Sherway Gardens)
Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305
Faksas 416 620-7584

CMD INSURANCE SERVICES INC.
Dėl visų rūšių draudos, taip pat naujos automobilių ir namų draudos bei jau apdraustų automobilių ir namų draudos reikalais kreiptis į Rimą Drešerienę; dėl visų komercinių draudų – į Ričardą Drešerį.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
CMD Insurance Services Inc.
Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Rick Drešerį
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Vasario 7, sekmadienį, 9.30 v.r. Mišiose iškilmingai su vėliavomis dalyvavo "Šatrijos" ir "Rambyno" skautų tuntai. Tuoj po Mišių Anapilio salėje jie turėjo savo sueigą, kurios metu minėjo Vasario 16-tąją.

– Vasario 2, antradienį, palaidotas a.a. Vytautas Matulevičius, 79 m. amžiaus.

– Vasario 3, trečiadienį, palaidotas a.a. Stepas Ignatavičius, 82 m. amžiaus.

– Vasario 16-toji Delhi apylinkėje bus paminėta vasario 13, šeštadienį. Mišias ta proga 3 v.p.p. Šv. Kazimiero šventovėje laikys vysk. Eugenijus Bartulis. Po Mišių parapijos salėje įvyks minėjimas, kurio meninę programą atliks Toronto choras "Daina", vadovaujamas Lilijos Tūrutaitės.

– Vasario 16-tosios minėjimas Anapilio salėje bus vasario 14, sekmadienį, 4 v.p.p. Minėjime dalyvaus svečias iš Lietuvos, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Programoje numatyta: JAV LB pirmininkės Reginos Narušienės paskaita ir "Volungės", "Angeliukų" ir "Gintaro" pasirodymai. Mokyklos autobusas veš žmones į minėjimą iš Toronto nuo "Vilniaus" rūmų 3 v. p.p., o atgal nuo Anapilio išvažiuos 6.30 v.v.

– Vasario 16-tosios minėjimas Vasagos apylinkėje bus vasario 16, antradienį. Mišias 11 v.r. laikys svečias iš Lietuvos vysk. Eugenijus Bartulis. Po pamaldų bus minėjimas ir vaišės.

– Gavėnios susikaupimas Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje bus kovo 2, antradienį, 3 v.p.p. Susikaupimą praves Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis.

– Gavėnios susikaupimas Lietuvos kankinių šventovėje bus kovo 5-7 d.d. Susikaupimą praves Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Susikaupimo dienų tvarka: kovo 5, penktadienį, 10 v.r. ir 7 v.v. Mišios su pamokslu; kovo 6, šeštadienį, Mišios su pamokslu 10 v.r. ir 6 v.v.; kovo 7, sekmadienį, pamokslai įprasta sekmadienio Mišių tvarka. Išpažinčių bus klausoma kasdien prieš ir po Mišių. Susikaupimas bus užbaigiamas sekmadienį įprastine religinės šalpos popiete.

– Gavėnios susikaupimas Delhi Šv. Kazimiero šventovėje bus kovo 8 ir 9 d.d. Susikaupimą praves Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis.

– Mišios vasario 14, sekmadienį: 9.30 v.r. už Taujenių šeimos mirusius; 11 v.r. už parapiją; Vasagoje 3 v.p.p. už a.a Praną Vilką; Delhi vasario 13, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Antaną ir Apoloniją Ivanauskus.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį pamaldos 9.45 v. ryto. Liturgiją skaitys Ričardas Hiršas, o pamokslus sakys anglų Išganytojo parapijos klebonas kun. Tim-Dutcher-Walls. Pamaldų metu įvyks sekmadienio mokykla.

– Antradienį, vasario 16, 7 v. vak. visi parapijiečiai skatinami atsilankyti tradiciniame Užgavėnių "Šiupiny" Prisikėlimo parapijos salėje. Šiupinys rengiamas mažlietuvių moterų draugijos.

Muziejaus-archyvo žinios

Vasario 16-tosios proga muziejuje surengta Lietuvos medalių ir retų prieškarinės Nidos žvejų nuotraukų paroda. Kviečiame apsilankyti. Muziejus dėkoja J. Pacevičienei už $100 auką muziejaus ir archyvo išlaikymui.

A. a. Vytauto Matulevičiaus atminimui pagerbti Vincas Paulionis "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. inž. V. Matulevičiui mirus, nuoširdžiai užjausdami žmoną Luciną, sūnus ir jų šeimas, V. K. Gapučiai "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Vytauto Matulevičiaus šviesiam atminimui pagerbti, užjausdamas savo narę Luciną Matulevičienę, Toronto Lietuvių Namų moterų būrelis "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

A.a. Vytauto Matulevičiaus atminimui, užjausdami šeimą, "Tėviškės žiburių" darbuotojai Kanados lietuvių fondui aukojo $45.

A. a. Stepo Ignatavičiaus atminimui vietoje gėlių Birutė Jonaitienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

HOMELIFE
HOMELIFE/Realty One Ltd.
Realtor Member
Fax: 416 763-5097
2261 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N8
Kreipkitės visais namų pirkimo-pardavimo reikalais
NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161 (24 val. pager)

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį, vasario 7, per 10.15 v. Mišias duetus grojo smuikininkas M. Gabrys ir fleitistė L. Fowle. Per 11.30 v. Mišias giedojo sol. A. Simanavičius.

– Vasario 16 minėjimo Mišios šį sekmadienį, vasario 14, bus 10.15 v.r., kurių metu giedos jungtinis parapijos ir "Volungės" choras.

– Parapijoj vykstančios "Atgaivink" programos vadovų iniciatyva šį ketvirtadienį, vasario 11, šventovėje nuo 4 iki 7 v.v. vyks maldos vigilija prie Švč. Sakramento. Visi kviečiami praleisti bent pusvalandį adoracijoj, prašant Dievo palaimos, kad šį sekmadienį prasidedanti antroji "Atgaivink" programos dalis būtų sėkminga.

– Gavėnios rekolekcijos, kurias praves Šiaulių vysk. E. Bartulis, vyks kovo mėn. 17-22 d.d.

– KL katalikių moterų dr-jos parapijos skyriaus susirinkimas įvyks vasario 21 d., po 11.30 v. Mišių parodų salėje. Programoje gastroenterologės dr. R. Petronienės paskaita apie virškinimo trakto sutrikimus ir jų gydymą.

– Vasario 4 d. palaidota a.a. Ona Sodonienė, 97 m. Paliko sūnus Pranciškų, Antaną, Alfredą, Juozą ir Vladą. Vasario 8 d. palaidota a.a. Genovaitė Sodonienė, 72 m. Paliko vyrą Antaną, sūnus Antaną ir Joną, dukrą Mary Anne Colgan su šeima, seserį Albiną Mašalienę ir brolį Alfonsą Grinkų. Lenkijoj mirė a.a. Jonas Budzeika, M. Neverauskienės brolis.

– Parapijos persikėlimo vajaus komiteto rengiamas smuiko virtuozo R. Katiliaus ir pianistės G. Vainbergaitės-Katz kamerinis koncertas įvyks š.m. kovo 7 d., 6 v.v. parapijos salėj. Iki šiol persikėlimo vajaus komitetas surinko $1,075,757.

– Metinis parapijos susirinkimas įvyks š.m. vasario 28 d. po 11. 30 v. Mišių. Jame bus padaryti įvairūs pranešimai ir pusės tarybos narių rinkimai.

– Mišios sekmadienį, vasario 14: 8.15 v.r. už Antnaą Gatautį; 9. 15 v.r. už a.a. Petrą Bigauską; 10.15 v.r. už a.a. Joną ir Antaniną Prakapus, a.a. Aldoną ir Liną Šeškus, a.a. Joną ir Algį Puterius; 11.30 v.r. už Lietuvos laisvę kovojusius ir žuvusius lietuvius.

Maironio mokyklos žinios

– Maironio mokykla yra Toronto lietuviška mokykla. Joje visi – mokiniai, mokytojai ir tėvai – stengiasi kalbėti lietuviškai. Vasario 6 d. pradėjome pamokas su Lietuvos himnu – tai nauja tradicija mūsų mokykloje.

– Norime priminti tėvams, kad jie mokyklai praneštų, jei jų vaikai kurį šeštadienį negalės dalyvauti pamokose.

– Vasario 6 d. pažymėjimai buvo išdalinti tėvams ir aukštesniųjų lituanistinių kursų lankytojams.

– Vasario 16 bus atšvęsta mokykloje vasario 13 d., 11 v.r. Mokyklos mokiniai atliks atitinkamą programą. Prašome, kad vaikai pasimokytų Lietuvos himną ir tą dieną ateitų į mokyklą pasipuošę mokyklos marškinėliais.

– Vasario 27 d. mokyklos patalpose įvyks abiturientų tėvų pasitarimas mokslo metų užbaigimo reikalais.

– Žiemos atostogų laikotarpiu, kovo 13 d. Maironio mokykloje pamokos veiks įprasta tvarka. Pamokų nebus tik kovo 20 d.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, vasario 7 popietėje dalyvavo 214 asmenų. Svečių knygoje pasirašė kun. Hilda Lorencaitė-Marczinski iš Londono, Ont. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN narys Jonas V. Šimkus.

– LN valdybos posėdis – vasario 25, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Naujas LN narys Kaja-Kajatonas Statulevičius.

– Toronto Lietuvių Namų ir Labdaros fondo narių metinis visuotinis susirinkimas įvyks 1999 m. kovo 14, sekmadienį Karaliaus Mindaugo menėje. Registracija 12 v., susirinkimo pradžia 1 v.p.p. Šiemet į Lietuvių Namų valdybą bus renkami keturi nariai/ės ir į revizijos komisiją 1 narys/ė.

– Vytauto Didžiojo menė vasario 20 dienai išnuomota 1999 m. Medžiotojų ir žūklautojų klubo – "Tauras" metiniam baliui. Programoje – vyrų choras "Aras" ir V. Povilonio muzika.

– A. a. Vyt. Matulevičiaus atminimui slaugos namams $20 aukojo Lydija Balsienė. Aukos slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 St. W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

"Angeliukų" chorui $100 aukojo D. D. Šablinskai.

Keltuvo vajui $100 aukojo L. Pevcevičius.

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS

įvyks vasario 14, sekmadienį, 4 valandą po pietų,

ANAPILIO salėje, (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont.)

Pagrindinė kalbėtoja *– JAV LB pirm. adv.* ***REGINA NARUŠIENĖ***

Programoje: *Lietuvos kankinių šventovės vaikų choras* ***"Angeliukai"****, Toronto tautinių šokių ansamblis* ***"Gintaras"****, Toronto choras* ***"Volungė"***

Rengia – KLB Toronto apylinkės valdyba

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "TAURAS"

maloniai kviečia į TRADICINĮ METINĮ

BALIŲ

PROGRAMOJE: Toronto lietuvių vyrų choras "Aras"
Žvėrienos vakarienė su vynu. ***Vaclovo Povilonio muzika.***

Įėjimas $20. Pakvietimai gaunami Lietuvių Namų sekmadienio popietėse, pas **J. Šimkų tel. 416 231-9425,** pas klubo narius ir prie įėjimo.

Rengėjai

1999 m. vasario 20, šeštadienį, 6 val. vak., Toronto Lietuvių Namuose
(1573 Bloor St.W.)

SUMAŽINKITE PAJAMŲ MOKESČIUS VALDŽIAI,

RRSP

ĮNEŠDAMI SANTAUPAS MŪSŲ KOOPERATYVE

- *Mokame aukštas palūkanas už GIC investicijas*
- *Neimame jokio administracinio mokesčio*
- *Prieš 69 gimtadienį galėsite lengvai šias santaupas pervesti į RRIF nemokant valdžiai jokių mokesčių*
- *Norint gauti mokesčių atleidimą už 1998 metus, įnašą į RRSP reikia įteikti iki* ***1999 metų kovo 1d.***

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronte

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto Lietuvių Namų švietimo fondas "Labdara" skiria stipendijas jaunimui

TIKSLAS. Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išeivijos siekiams.

KVALIFIKACIJOS: Komisija, skirstydama stipendijas, atsižvelgs į šias sąlygas: a) turi būti lietuviai arba lietuvių kilmės, b) studijuojantieji pilnu laiku (full time) aukštesniosiose mokslo institucijose, c) Vasario 16 gimnazijos mokiniai, d) lituanistinių kursų ar institucijų studentai, e) lituanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką, f) finansinių reikalavimų įrodymas.

Prašymą rašant duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas, pažymius, lietuvišką veiklą, dalyvavimą lietuviškose organizacijose, anksčiau gautas stipendijas ar premijas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis **1573 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A6, Canada,** darbo valandomis tel. **416 532-3311.** Prašymai pristatomi **iki 1999 m. kovo 5 d.**

Stipendijos bus paskelbtos metiniame Toronto Lietuvių Namų susirinkime kovo 14 d. Pageidaujame, kad jame studentai dalyvautų. Stipendijos bus paskirtos nuo rugsėjo 1-30/99 tuo atveju, jeigu bus įrodyta, kad studentai yra registruoti pilnam laikui (full time). ***TLN švietimo fondas "Labdara"***

Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopa Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo proga vasario 14, sekmadienį dalyvaus pamaldose su vėliavomis 11 val. Mišiose Anapilio šventovėje ir šventės minėjime Anapilio salėje 4 val. p.p.

Metinis kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 21, 2 val. p.p. Lietuvių Namuose. Visiems kuopos nariams dalyvavimas būtinas.

Į anglų kalbos kursus Kanados kariuomenės bazėje "Camp Borden" yra atvykę Lietuvos karininkai: mjr. Ričardas Valunta, mjr. Rimantas Šurys, vyr. ltn. Vidmantas Žilauskas, vyr. ltn. Gintaras Striupaitis ir vyr. ltn. Aidanas Andziulis. Kanadoje jie bus iki birželio 12 d.

Vyt. Pečiulis

K. Manglico batikos paveikslų paroda veiks vasario 20, šeštadienį, 4-6 v.p.p. ir vasario 21, sekmadienį, 9.30-12 v.r. Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Rengia tos parapijos labdaros sekcija ir kviečia visus parodą aplankyti. Pelnas skiriamas Lietuvos vaikams.

Lietuvių krikščionių demokratų partijos (LKDP) rėmėjų sambūrio pirm. Jonas Vaznelis Čikagoje kviečia visus paremti krikščioniška-katalikišką spaudą Lietuvoje, užsakant mėnraštį "Apžvalga" savo giminėms ar draugams. Galima užsakyti ir LKDP skyriams, kurie paskirstytų prenumeratas neišgalintiems "Apžvalgos" užsiprenumeruoti. Lietuvoje prenumerata tik 7 JAV dol. metams, o užsakant sau Kanadoje – 20 JAV dol. metams. Prenumeratas prašo siųsti LKD rėmėjų sambūrio iždininko adresu: Viktoras Naudžius, 5733 N. Sheridan Rd., #29C, Chicago, IL 60660-8767, USA.

KONCERTAS

"Prie gražaus žydrojo Dunojaus"

š.m. vasario 21, sekmadienį, 3 v.p.p.
Toronto Lietuvių Namuose

Programoje *– J. Štrauso valsai, Fr. Šuberto, J. Roso ir kitų kompozitorių kūriniai*
Koncertuoja *– styginis kvartetas, vad.* ***A. Šarpytės***
Solistė *– kylanti lietuvių kilmės dainininkė* ***Andrea McNeil***
Koncerto vadovas – K. Keparutis

Visi kviečiami dalyvauti šiame nuotaikingos muzikos renginyje
Pelnas skiriamas Slaugos namams ir Lietuvos našlaičiams.
Bilietai prie įėjimo – 10 dol.
Rengia Slaugos namų vajaus komitetas ir Lietuvių socialinių reikalų tarnyba

Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis, MIC, norėtų gauti naujai Marijampolėje organizuojamai kunigų seminarijai bostoniškę "Lietuvių enciklopediją" ir knygą apie kunigo J. Montvilos žuvimą "Titanike". (Kun. J. Montvila buvo kilęs iš Marijampolės). Galintieji knygas paaukoti prašomi pranešti Angelų Karalienės misijos komitetui, 75 Rolls Ave., St. Catharines, Ont., L2N 1W3, arba skambinti komiteto nariams Stasiui Janušoniui 905 354-4757, ar Jonui Dervaičiui 905 937-0035. Jeigu aukotojas to pageidautų, sutinkame pasiųsti ir apmokėti pasiuntimo išlaidas. **S.J.**

GALVOJAT PIRKTI NAMĄ? Viską rasite knygelėje "Guide to Buying Home". Skambinti tel. 416 231-1929, bet kuriuo laiku. Ši informacija bus pasiųsta Jums niekaip jūsų neįpareigojant.

KAIP GERIAU PARDUOTI NAMĄ? Visas informacijas rasite "Guide to Selling your Home". Skambinti bet kuriuo laiku 24 val. laikotarpyje tel. 416 231-1929. Šią knygelę atsiųsim niekaip jūsų neįpareigojant.

Gautas pranešimas iš PLB valdybos pirmininko Vyt. Kamanto, kad PLB valdybos leidžiamo "Pasaulio lietuvio" naujas redaktorius yra Arvydas Reneckis ir nauja administratorė yra Laima Zavistauskienė. "Pasaulio lietuvio" redakcijos ir administracijos raštinės yra Lemonte, Pasaulio lietuvių centro patalpose: "Pasaulio lietuvis", 14911, 127th St., Lemont, IL 60439, USA. Redakcijos tel. 630-257-8714, faksas 630-257-9010, e-mail: plietuvis@aol.com Administracijos tel. 630-257-8217, faksas 630-257-9010, e-mail: plblemonte@aol.com

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus.
Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti
Alvydui tel. 905 848-9628
416 609-5108 (pager).

MONTREALQUE

Montrealio lietuvių auksinio amžiaus klubas "Rūta" sausio 27 d. turėjo metinį susirinkimą. Iš 90 klubo narių atvyko 30. Susirinkimui pirmininkavo klubo pirm. Romas Verbyla, sekretoriavo seselė Judita. Susirinkusieji entuziastingai išgyrė pirmininko pranešimą apie praeitų metų veiklą, kada buvo paruoštos dvi išvykos – į Otavą ir 1000 salų. Be to, kaip ir anksčiau, sekmadieniais po pamaldų ir trečiadieniais yra pardavinėjama kava su pyragais, o kas antrą trečiadienį savo tarpe surengiamas bingo. Taip pat buvo pravesta mugė – bazaras. Kasininkas Bronius Niedvaras pasidžiaugė, kad šie metai davė pelno, gal ir dėl to, jog pora narių klubui įrašė 2200 dol. savo testamentuose. Revizijos komisijos vardu Jonas Adomonis jokių priekaištų valdybai nerado.

Vietoje kadenciją baigusių klubo valdybos ir revizijos komisijos narių buvo išrinkti nauji. Dabar valdybą sudaro pirm. Albertas Jonelis, vicepirmininkas R. Verbyla ir seselė Judita, sekr. Juozas Stankaitis ir kasininkas B. Niedvaras. Revizijos komisija: J. Adomonis, Gasparas Alinauskas ir Bronius Staškevičius. Per pasikalbėjimus nariai pageidavo suruošti ekskursijas į Kvebeko miestą, į Niagarą krioklių pažiūrėti ir į Montrealio "casino" laimės pabandyti. Susirinkimas baigtas vaišėmis.

LK Mindaugo-Neringos šaulių kuopa metinį susirinkimą šaukia vasario 28 d., 12 val. Aušros Vartų parapijos salėje. Bus įvairūs pranešimai, valdybos ir revizijos komisijos narių rinkimai. Dalyvavimas būtinas.

A. a. Julija Jurėnaitė-Zabielienė, 97 m. amžiaus, mirė vasario 1 d. Iš Aušros Vartų šventovės vasario 4 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko sūnus su šeima ir kiti artimieji.

Rekolekcijų užbaigimui Aušros Vartų šventovėje vasario 21 d. šv. Mišios bus 10 val. (ne 11 val.), kad būtų daugiau laiko pabūti su rekolekcijų vedėju vysk. Eugenijum Bartuliu. Po Mišių bus vaišės ir susitikimas su vyskupu. **B.S.**

LITAS
40
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 ***FAX: 766-1349***

SPECIALIOS DRAUDIMO KAINOS

AUTOMOBILIAMS, kurių vairuotojai yra 55 metų amžiaus ar daugiau, neturėję nelaimių.

NAMAMS, naujiems ir atnaujintiems, gerai išlaikytiems, savininko gyvenamiems arba nuomojamiems.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 **Fax: 722-3546**

Pasaulio lietuvių bendruomenės žinios

– Lietuvos seimo 1998 m. gruodžio 10 d. nutarimu, 1999 metai skelbiami Laisvės kovų minėjimo metais. PLB valdyba siūlo visiems kraštams ir apylinkėms šiuos metus atitinkamai paminėti.

– Šiemet švenčiame Lietuvių chartos 50 m. sukaktį. Lietuvių charta buvo paskelbta 1949 m. birželio 14 d. Vokietijoje. Iškilmingą šios sukakties minėjimą rengia Vokietijos lietuvių bendruomenė ir PLB valdyba 1999 m. liepos 17, šeštadienį, Vasario 16-tosios gimnazijoje. Visi kviečiami dalyvauti. Prieš minėjimą liepos 15-16 d.d. šaukiamas visų kraštų Lietuvių bendruomenių, Jaunimo sąjungų, kviestų organizacijų pirmininkų ir PLB valdybos narių suvažiavimas. Juo rūpinasi PLB valdybos vicepirmininkai T. Bartusevičius ir PLB atstovas Lietuvoje G. Žemkalnis.

– Europos lietuviškųjų studijų savaitė, jau 46-toji, Vasario 16-tosios gimnazijos patalpose prasidės š.m. liepos 11 d. ir pasibaigs Lietuvių chartos minėjimu.

– PLB valdyba ragina kraštų Bendruomenes bei Jaunimo s-gas tęsti ar pradėti sustiprintą veiklą siekiant Lietuvai narystės ŠAS-goje ir Europos sąjungoje.

– PLB valdyba prašo, kad PLB seimo nariai informuotų apie savo darbus, veiklą, siųstų klausimus, siūlymus, patarimus. PLB valdybos pirmininko adresas: V. Kamantas, 1107 Pinewood Dr., NW Grand Rapids, MI 49544-7969, USA arba 14911, 127th St., Lemont, IL 60439, USA, faksas 616-791-7333, tel. 616-791-7888, e-mail: PLB valdyba@aol.com arba kamantas@aol.com

– Lietuvoje visais reikalais gali visiems pagelbėti PLB atstovybė Vilniuje, Lietuvos respublikos seimas III rūmai 215 k., Gedimino prospektas 53, Vilnius 2026, tel. 370-2-61-34-41, faksas 370-2-22-68-96. E-mail: plbav@lrs.lt **Inf.**

Įvairios žinios

Vokietijos spauda seka ir dažnai komentuoja apie Baltijos kraštų būklę, tiems kraštams siekiant Europos sąjungos ir ŠAS-gos (NATO) narystės. "Frankfurter Allgemeine" 1999 m. sausio 14 d. laidoje paskelbė von Bernd Nielsen-Stokkebye straipsnį, pailiustruotą Baltijos valstybių žemėlapiu, pavadintą "Itemptas laukimas Baltijos kraštuose". Autorius pastebi, kad Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje išgyvenamas gilus nusivylimas dėl užtrenktų NATO durų, panašaus likimo gali tie kraštai susilaukti užsimojus jungtis į Europos sąjungą. Rūpestis aiškinamas tuo, kad Baltijos valstybės, siekiančios saugumo NATO pastogėje, ir siekius sulaikant Briuselyje ir Vašingtone, gali susilaukti to paties pakeliui į Europos s-gą, nes ir į ją veržimasis pirmiausia suprantamas kaip saugumo garantija. Pasitikint kitu saugumo pakaitalu kai kuriems vakariečiams Rusijos siūlomos garantijos lieka svarstytinos. Aptariant skirtingą Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos padėtį pabrėžiamas skirtumas, kad tie kraštai neturi sienų su Rusija. Estijai kaip kandidatei į Europos s-gą konkretus įsijungimas tegalės būti ne anksčiau kaip 2003 m. Toliau straipsnyje dėstomos Rusijos rezgamos pinklės pasinaudojant Estijoje ir Latvijoje gyvenančių rusų įsipilietinimo problemomis. (Išrinko ir informaciją atsiuntė Le. Kro.) **Snk.**

Nori susirašinėti

Kristina Kliucevičiūtė, 16 m. amžiaus, gyvenanti Kaune, Upytės 11, LT-3023, Kaunas, Lietuva, norėtų susirašinėti su Kanados jaunimu. Galima rašyti lietuvių, rusų ir anglų kalbomis. Kristina domisi menu, knygomis, muzika, istorija, religija.

ŽIEMA – GERIAUSIAS LAIKAS namų vidaus remontams bei dekoravimams. Visiems patarnauti pasiruošę geri specialistai. Skambinti Zeniui tel. 905 301-7513 arba 905 301-3729.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius